

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Andreja Gregorič

Parlamentarni kanal Televizije Slovenija: študija primera

Magistrsko delo

Ljubljana, 2014

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Andreja Gregorič

Mentorica: doc. dr. Vesna Laban

Parlamentarni kanal Televizije Slovenija: študija primera

Magistrsko delo

Ljubljana, 2014

ZAHVALA

Te naloge ne bi bilo brez številnih spodbudnih besed najbližjih in mentorice doc. dr. Vesne Laban. Hvala zanje! Naloge ne bi bilo niti, če ne bi ob koncu leta 2008 postala sodelavka parlamentarnega kanala. Hvaležna sem za vsako izkušnjo ter za možnost, da sem lahko ta program soustvarjala že od samih začetkov. Iskrena hvala tudi vsem tistim, ki so vsak trenutek moje študijske poti verjeli vame, tudi ko sem se prebijala skozi težke osebne stiske in življenjske preizkušnje. Nenazadnje hvala vsem, ki so tako ali drugače pomagali pri nastajanju te naloge, in tistim, ki so me vztrajno priganjali k temu, da pisanje čim prej zaključim.

Parlamentarni kanal Televizije Slovenija: študija primera

Magistrsko delo *Parlamentarni kanal Televizije Slovenija* je študija primera, ki preučuje delovanje tretjega kanala javne radiotelevizije (TV SLO 3) od začetka njegovega oddajanja maja 2008 do druge polovice leta 2013. Vzpostavitev kanala, prek katerega bi imela javnost vpogled v delo Državnega zbora, je predvidel Zakon o Radioteleviziji Slovenija iz leta 2005. Na TV SLO 3 je poleg parlamentarnih mogoče spremljati tudi uredniško oblikovane parlamentarno-informativne vsebine. V nalogi ugotavljam, zakaj se to dogaja. Razlogov je več, med njimi nepredvidljivost dela parlamenta, kar bi lahko privedlo do tega, da bi kanal ostal brez programa. Razčlenjujem tudi njegovo programsko shemo in ga umeščam v kontekst tovrstnih kanalov v drugih državah Evropske unije. Tam delo parlamenta javnosti večinoma posredujejo prek spletnih strani parlamentov, ponekod pa prek televizijskih kanalov javnih ali zasebnih televizijskih hiš. V nekaterih državah objavljajo prenose in posnetke parlamentarnih sej, skoraj povsod so na voljo videi na zahtevo, obstajajo pa tudi kanali, kjer predvajajo uredniško oblikovane vsebine. Takšen je tudi slovenski, čeprav področni zakon tega ni izrecno predvidel. V času nastajanja naloge so se vrstila prizadevanja za pravno-formalno ureditev statusa TV SLO 3, tudi v smeri zakonske definicije tematskega kanala, kakršen je v resnici TV SLO 3. V nalogi izpostavim tudi ta vidik in na tej osnovi ter na osnovi dosedanjega delovanja kanala skušam predvideti, kaj je na njegovem programu pričakovati v prihodnje. Kot ključno za obogatitev programa in izboljšanje kakovosti vsebin velja izpostaviti še bolj intenzivno povezovanje z uredništvom informativnega programa.

KLJUČNE BESEDE: parlament * tematski kanal * parlamentarni kanal * TV SLO 3 * RTVS

Parliamentary Channel of Television Slovenia: case study

This master's thesis *Parliamentary Channel of Television Slovenia* is a case study dealing with the functioning of the third channel of public radiotelevision (TV SLO 3) from its very start in May 2008 till the second half of year 2013. The channel's basic aim was to offer to the public closer view of the work of the Slovene National Assembly and its committees. From the very beginning of its function both parliamentary broadcasts and informative parliamentary broadcasts created under supervision of editorial policy have been possible to be watched on TV SLO 3. The question in my thesis is: why the two sorts of programmes? There are many reasons and one of them is the impossibility to predict the work of the parliament. In my work I am trying to analyse the programme schedule of our parliamentary channel, in parallel to European channels of the same type. In the European Union parliamentary work is mostly either broadcasted through parliamentary websites or TV channels of public and private TV corporations. In some other countries live and delayed broadcasts of parliamentary meetings are available, together with videos on demand and special channels with editorial made contents. The situation is quite similar to Slovene parliamentary channel, although RTV Slovenia Act does not really specify this. In the time of creation of this thesis there were some serious attempts to specify status of TV SLO 3 as thematic channel. This is what I want to emphasise in my master's thesis. On the basis of these conclusions and its up to present function of the channel I am trying to guess what to be expected about the channel in the future. One thing that I am certain about is: it is of key importance to enrich the programme and the quality of transmitted contents by more intensive collaboration with the editors of informative programme.

KEY WORDS: parliament * thematic channel * parliamentary channel * TV SLO 3 * RTVS

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	7
2 VLOGA PARLAMENTARNIH KANALOV	11
2.1 Parlamentarni kanali kot tematski kanali	13
3 POSREDOVANJE PARLAMENTARNIH VSEBIN V DRŽAVAH EVROPSKE UNIJE	17
3.1 Evropski parlament.....	19
3.2 Avstrija	20
3.3 Belgija	20
3.4 Ciper	21
3.5 Češka	21
3.6 Danska	22
3.7 Estonija.....	23
3.8 Finska	24
3.9 Francija.....	24
3.10 Grčija	25
3.11 Hrvaška.....	26
3.12 Irska	26
3.13 Italija.....	27
3.14 Latvija.....	29
3.15 Litva.....	29
3.16 Luksemburg.....	30
3.17 Madžarska	31
3.18 Nemčija	31
3.19 Nizozemska	32
3.20 Poljska	33
3.21 Portugalska	34
3.22 Romunija	34
3.23 Slovaška.....	34
3.24 Španija	35
3.25 Švedska.....	36
3.26 Velika Britanija	36
4 PARLAMENTARNI KANAL V SLOVENIJI	38

4.1	Slovenski parlamentarni kanal kot del javne radiotelevizije.....	38
4.2	Začetki parlamentarnega kanala v Sloveniji	43
4.3	Razvoj parlamentarnega kanala v Sloveniji	49
4.4	Delovanje parlamentarnega kanala na Televiziji Slovenija	52
5 UREDNIŠKA POLITIKA TELEVIZIJSKEGA KANALA TV SLOVENIJA 3.....		61
5.1	Prenosi parlamentarnih sej in poročanje o dogajanju v parlamentu.....	61
5.2	TV Slovenija 3 kot parlamentarno-informativni kanal	64
5.3	Slovenski primer kot posebnost evropskega medijskega prostora?	69
5.4	TV Slovenija 3 med gledalci	72
6 SKLEP.....		76
7 LITERATURA		80
PRILOGE.....		93
Priloga A: Podatki o gledanosti		93
Priloga B: Transkript poglobljenega intervjuja z Ljerko Bizilj, odgovorno urednico TV SLO 3 (8. november 2013).....		105
Priloga C: Transkript intervjuja s Karmen Uglešič, tiskovno predstavnico Državnega zbora (12. september 2011).....		114

1 UVOD

Radiotelevizija Slovenija (RTVS) je skladno z Zakonom o Radioteleviziji Slovenija (Zakon o RTVS 2005) leta 2008 dobila parlamentarni kanal. Kot je zapisano v drugem odstavku tretjega člena Zakona, je ta nov, tretji kanal RTVS namenjen predvajanju neposrednih prenosov sej Državnega zbora in njegovih delovnih teles ter predvajanju posnetkov teh sej, kadar neposredni prenos ne bi bil mogoč. Predvideno je tudi celovito informiranje javnosti o drugem parlamentarnem dogajanju, vključno s sejami Državnega sveta, mednarodnimi aktivnostmi parlamenta, posveti v organizaciji Državnega zbora ali Državnega sveta in drugimi aktivnostmi, povezanimi z uresničevanjem ustavnih pristojnosti slovenskega parlamenta (Zakon o RTVS 2005, 3. člen).

Uvajanje neposrednega vpogleda v delo parlamentov prek parlamentarnih kanalov, kjer se (med drugim) predvajajo neposredni prenosi sej in posnetki sej v celoti, z namenom celovitega in nepristranskega obveščanja, dejanske prezentacije dogajanja ter s ciljem, da si lahko gledalci sami ustvarijo mnenje, je smiselno z vidika teorij o tem, kaj pomenijo medijski diskurz in novinarski posegi, poročanje o dogodkih. Lippmann (v Erjavec 2004, 119) trdi, da je napačno prepričanje, da 'novinarstvo zrcali resnico'. O netransparentnih medijskih sporočilih govori tudi van Dijk (1988, 11). Z novinarskimi posegi se namreč dogaja reprezentacija realnosti. Medijski nadzor je tako pomemben vzvod, s katerim lahko javnost nadzoruje oblast (Gustinčič in dr. v Splichal in Hvala 2005, 8). Pri tem imajo posebno vlogo javni mediji, ki pomembno prispevajo k oblikovanju informiranega volilnega telesa (Gustinčič in dr. v Splichal in Hvala 2005, 8). Javni medij je tako pomemben element demokracije (glej Jakubowicz 1998; Rumphorst 1999; Splichal 2005, 17), ki z zagotavljanjem ustreznih programskih vsebin deluje v javnem interesu (Bašič Hrvatini 2005, 104–105). Slovenska javna radiotelevizija za ustrezno raven demokracije skrbi s pluralnostjo svojega programa (Statut RTVS 2006/2012, 11. člen). Kot piše Krotz (v Krašovec 2003, 3), je za doseganje ustreznega nivoja informiranosti državljanov za sodelovanje v političnem življenju nujno, da so v medijih stalno prisotne parlamentarne vsebine. Ta cilj je mogoče doseči z odprtostjo parlamentov medijem, odločilno pa lahko k temu prispevajo parlamentarni kanali (Krotz v Krašovec 2003, 3).

Ob začetku oddajanja parlamentarnega kanala v Sloveniji (TV SLO 3) so ga odgovorni na Televiziji Slovenija (TVS) predstavljali kot program, kjer so osnova zasedanja državnega zbora ter delovnih teles iz prostorov, iz katerih je prenos mogoč (glej Dnevnik.si 2008). Dodali so načrte o dopolnjevanju sheme z informativnimi oddajami prvega programa Televizije Slovenija (TV SLO 1), z dokumentarnimi, športnimi in razvedrilnimi vsebinami (Dnevnik.si 2008; glej tudi Večer 2007). Tudi letni načrti in strategija razvoja Radiotelevizije Slovenija nadgrajujejo zakonska določila in predvidevajo dopolnjevanje programa z uredniško oblikovanimi vsebinami parlamentarno-informativnega značaja (Programsko-poslovni načrti RTVS 2007–2013; Strategija razvoja RTVS 2011–2015). V letnih poročilih RTVS je mogoče brati, da slovenski parlamentarni kanal uresničuje načrte, med drugim se vse bolj povezuje z uredništvom informativnega programa in nadaljuje razvoj v smeri parlamentarno-informativnega kanala, in to tako s produkcijo lastnih parlamentarno-informativnih vsebin kot s ponovitvami nekaterih oddaj informativnega uredništva ter regionalnih centrov RTVS (Letna poročila RTVS 2007–2012). To kaže, da se dejansko delovanje (nekoliko) oddaljuje od delovanja, ki ga je predvidel Zakon o RTVS (2005).

Preden se bom v nalogi posvetila raziskovalnemu vprašanju, *zakaj parlamentarni kanal Televizije Slovenija, v osnovi namenjen prenosom in posnetkom sej parlamenta, nadgrajujejo z uredniško oblikovanimi informativnimi vsebinami*, bom raziskala, *kako se uresničuje idejni koncept delovanja parlamentarnega kanala na Televiziji Slovenija*. Doslej opravljene študije o televizijskem pokrivanju dela parlamenta in o televizijskih parlamentarnih kanalih (Krašovec 2003; Žagar 2003; Jeleč 2011) namreč ne prikazujejo delovanja parlamentarnega kanala slovenske javne televizije. Podatki v preučevanih študijah so zastareli in nepopolni, izhajajo pa predvsem iz Zakona o RTVS (2005, 3. člen). Prav tako nobena analiza še ni odgovorila na vprašanje, ali je kanal tisto, kar se je ob njegovi ustanovitvi pričakovalo, da bo. Da bi to lahko ugotovili in obenem predpostavili nadaljnji razvoj tega kanala, je potrebna analiza aktualnega stanja. Da bi poleg tega lahko ugotovili, zakaj na slovenskem parlamentarnem kanalu parlamentarne vsebine dopolnjujejo informativne, je potreben širši vpogled v stanje na tem področju oziroma umestitev v ustrezen kontekst, tj. v kontekst tovrstnih kanalov v Evropski uniji (EU).

Študija primera, ki jo bom uporabila za proučevanje slovenskega parlamentarnega kanala, obsega obdobje od nastankov spomladi leta 2008 do druge polovice leta 2013. Študija primera je izčrpna in vsestranska raziskovalna metoda, ki se osredotoča na svojevrstno zadevo, primer, in jo podrobno, večplastno proučuje (Yin v Dooley 2002, 335-336; Yin 2004, 14–15; Thomas 2011, 9; 3–4;). Strategija predvideva raziskovalne tehnike, kot so preučevanje primarnih in sekundarnih virov, opazovanje preučevanih dogodkov s preiskovalčevo udeležbo ali brez nje ter intervjuvanje oseb (Dooley 2002, 338; Yin 2004, 7–8; 83, 85). Thomas (2011, 161–169) temu dodaja še pisanje dnevnika, poročila, zapiskov, vprašalnik, skupinske intervjuje ipd.

Pri raziskavi se bom opirala na sekundarne vire, tj. na obstoječe dokumente, strokovno literaturo, zakonodajo ipd., del raziskave pa temelji na primarnih virih, tj. pričevanjih, zapiskih, poročilih ipd. To zajema prvi, začetni del naloge, ki obsega opis dejstev in stanja na obravnavanem področju, vključno z umestitvijo predmeta analize v ustrezen kontekst. Sledi ključni del naloge, razčlenitev raziskovalnega problema in odgovor na raziskovalni vprašanji. Problem bom opredelila na osnovi primarnih in tudi sekundarnih virov. Pri odgovarjanju na osrednji vprašanji naloge mi bodo v pomoč predvsem izsledki opazovanja z udeležbo, delno strukturirani intervjuji ter primerjalna analiza zbranih podatkov. Kot piše Thomas (2011, 141), primerjalna metoda vključuje primerjavo različnih primerov oziroma primerjavo tega, kar ti primeri prikazujejo. V ospredje sistematične primerjave pridejo razlike in podobnosti med preučevanimi primeri (glej Thomas 2011, 141–142). Uporabila bom tudi metodo delno strukturiranega poglobljenega intervjuja. Pri tej obliki intervjuja se izpraševalec opira na iztočnice, teme, ki jih želi z izpraševancem obdelati. Omenjene oporne točke pomagajo, da se sogovornika ne oddaljita od rdeče niti pogovora, hkrati pa so točke tako okvirne, da izpraševanca ne ovirajo pri pojasnjevanju, ampak ga k temu še spodbudijo (Thomas 2011, 163). Opazovanje z udeležbo ali nestrukturirano opazovanje nastopi, ko se tudi preiskovalec sam vključi v situacijo, ki jo preučuje, da bi izkusil, ugotovil in razumel, kaj natančno se dogaja (Thomas 2011, 165).

Sama sem kot soustvarjalka parlamentarnega programa v preučevano situacijo vključena od decembra 2008. Opazovanje z udeležbo je v mojem primeru ustrezen način zbiranja informacij, saj zagotavlja podatke za skoraj celotno preučevano obdobje, tj. od maja 2008, ko je parlamentarni kanal začel oddajati, do druge polovice leta 2013.

Dooley (2002, 341) opozarja, da se zaradi vpletenosti preiskovalca v študijo pri bralcu lahko pojavi vprašanje verodostojnosti, hkrati pa lahko prav subjektivni pristop bralcu olajša razumevanje izsledkov. Tudi Yin (2004, 86) izpostavlja subjektivnost oziroma pristranskost, do katerih lahko privedejo (nekateri) metode (intervju, opazovanje z udeležbo ...). Izsledke opazovanja bom zato dopolnila s podatki iz strokovne in druge literature, ki se ukvarja s preučevanim področjem. Upoštevala bom pričevanja različnih, za preučevano področje relevantnih ljudi (vodstva RTV, medijskih strokovnjakov ...), (poglobljene) intervjuje pa bom opravila z več osebami (odgovorna urednica parlamentarnega programa, tiskovna predstavnik Državnega zbora ...). Na osnovi predstavljenih dejstev in njihove umestitve v ustrezen kontekst bom podala zaključke in oceno o tem, kakšen primer smo obravnavali, ali ta v čemerkoli in na kakršenkoli način izstopa ter kakšne so možnosti za njegovo nadaljnje proučevanje. S tem bom sledila osnovnemu namenu študije primera, ki jo izpostavlja Schramm (v Yin 2004, 12), tj. osvetliti odločitev ali sklop odločitev, zakaj so bile sprejete, kako so bile izvedene in kakšne so posledice teh odločitev.

2 VLOGA PARLAMENTARNIH KANALOV

Televizijski parlamentarni kanali so se pojavili zaradi potrebe po tem, da se ljudem približa politično odločanje in njegov pomen (glej Krašovec 2003). Kot še piše Krašovec v svojem poročilu (2003, 1), so »mediji pomemben kanal informiranja in odnosov z javnostmi, elektronski mediji pa imajo pri tem prevladujočo vlogo«. Prav prek elektronskih medijev so se začeli vzpostavljati in oddajati parlamentarni kanali po celotni Evropi – prek spleta ('web-streaming'), televizije in tudi posebej za to vzpostavljenih parlamentarnih kanalov v teh medijih (glej Krašovec 2003, 1). »Parlamenti se kot osrednje institucije parlamentarne demokracije zavedajo pomena in nujnosti stalne prisotnosti vsebin iz dela predstavniških institucij v medijih,« še piše Krašovec (2003, 8). Se pa potrebe po stalni ali vsaj čim pogostejši prisotnosti v medijih zavedajo tudi politični predstavniki. Da bi to dosegli, potrebujejo medij, kjer lahko nastopajo in pri katerem lahko sodelujejo, tj. parlamentarni kanal (Krotz v Krašovec 2003, 8), skozi katerega državljani dobijo avtentične in celovite informacije o parlamentarnem dogajanju. Takšen kanal obenem pomeni eno od poti, ki jih lahko politiki izberejo za to, da dosežejo večjo transparentnost svojega dela, hkrati pa javnosti zagotovijo takšno predstavo o sebi, ki ni odvisna od ekonomskih ali drugih vplivov ter s tem vzdržujejo in nadzorujejo svoj ugled (Krotz v Krašovec 2003, 3). Krotz (prav tam) ugotavlja, da se s parlamentarnimi kanali odpravlja vrzel, ki nastaja zaradi uredniških politik ostalih medijev, ki jih v veliki meri vodijo komercialni interesi. Ne poročajo namreč nujno o pomembnih stvareh, ampak o tistem, kar zanima in privablja več odjemalcev medijskih vsebin. Tako se politični akterji zaradi nezanimivosti političnih tem in politike kot take večkrat znajdejo izven medijskega zanimanja. Da se to ne bi dogajalo, so tu parlamentarni kanali, ki bi bili tako rekoč rezervirani zanje (Krotz v Krašovec 2003, 3). Ker naj bi parlamentarni kanali s svojim poročanjem zapolnili tudi niše, ki nastanejo, ker preostali mediji marsikaj izpustijo, naj bi bilo njihovo poročanje mnogo bolj celovito (Krašovec 2003, 2). Krotz (v Krašovec 2003, 3) tako izpostavlja, da so parlamenti:

osrednja institucija parlamentarne demokracije, zato je za doseganje ustreznega nivoja informiranosti državljanov za sodelovanje v političnem življenju nujno,

da so v medijih stalno prisotne vsebine iz parlamentarnega dogajanja. Ta cilj je mogoče doseči tako z odprtostjo parlamentov medijem, odločilno pa k temu lahko prispevajo prav parlamentarni kanali, na katerih uredniško politiko si morajo parlamenti zagotoviti ustrezen vpliv.

Krašovec (2003, 2) v tem kontekstu izpostavlja še potrebo, da se državljanom zagotovi natančno in obširno informiranje o političnih procesih, saj je s takšnim ozaveščanjem mogoče doseči tudi, da se državljan bolj poistoveti s politikami – tako državnimi kot evropskimi. Na ta način se krepi in utrjuje skupna državljanska zavest, ki je povezana tudi z državljansko aktivnostjo pri (so)ustvarjanju politik in nasploh zavestjo, da je lahko vsak državljan dejavni sestavni del demokratične družbe (Krašovec 2003, 2).

»Kolikor bolj so državljanji obveščeni, toliko bolj politično participirajo. Kolikor bolj obveščeni državljanji participirajo, toliko bolj demokratična je država,« sta točki, ki ju vključuje novinarska teorija demokracije (Erjavec 2004, 113), ki pa ima zaradi idealizirane podobe novinarjev in dojemljive javnosti tudi precej pomanjkljivosti. Novinarji lahko s svojim delom pripomorejo k obveščenosti državljanov, ne morejo pa obveščenih državljanov samodejno ustvariti. Tako lahko novinarstvo in mediji k demokraciji prispevajo, niso pa njeno poosebljenje (Erjavec 2004, 118–133). »Naloga državljanov in politikov je, da v demokratičnem procesu odločanja uporabijo novinarske informacije za izboljšanje demokracije,« sklene Erjavec (2004, 134). Eden od kanalov, da to dosežejo, je parlamentarni kanal, kjer se srečajo vse tri premise.

Kot je mogoče prebrati pri Krotz (v Krašovec 2003, 3), za obstoj parlamentarnih kanalov obstaja politični interes. Po drugi strani so parlamentarni kanali nastajali v težnji po čim bolj celovitem obveščanju o dogajanju v parlamentu (glej Parlament Zvezne republike Nemčije), brez novinarskih ali kakršnihkoli drugih posegov (glej Krašovec 2003, 2–3). To državljanom omogoča, da bolj natančno in poglobljeno spremljajo politične teme, ki jih zanimajo, in si o njih in o tem, kaj se dogaja v parlamentu, ustvarijo svoje mnenje (glej Parlament Zvezne republike Nemčije). Obstaja namreč sum, da ostali mediji o dogajanju v parlamentarnih dvoranah poročajo nezadostno in včasih tudi nenatančno (glej Krašovec 2003, 2–3). Želja po celovitem vpogledu je torej eden od razlogov, ki govorijo v prid vzpostavljanju parlamentarnih kanalov, poleg tega politično poročanje medijev s parlamentarnimi kanali dobiva

dopolnitev oziroma postaja bolj izpopolnjeno (glej Parlament Zvezne republike Nemčije). Pri Krašovec (2003, 5) lahko na osnovi nemškega primera beremo, da so parlamentarni kanal vzpostavili z namenom »zagotoviti dostop do informacij iz parlamenta vsem državljanom ter s tem okrepiti vlogo parlamenta kot osrednje institucije parlamentarne demokracije ter prispevati k dvigu ugleda parlamenta«.

2.1 PARLAMENTARNI KANALI KOT TEMATSKI KANALI

Vsebinski vidik parlamentarnih kanalov bomo v nadaljevanju nadgradili s programskim. Ko govorimo o programu, žanr postane pomemben opisovalec projekta. Pride do tega, da je celoten kanal poimenovan po žanru, ki se večinoma predvaja na programu (Turner 2002, 5).¹ Dogaja se, da so televizijski žanri in programski formati vedno bolj hibridni (Allen v Turner 2002, 6). Pri Luthar (1992, 33) medtem beremo, da televizijski žanr pomeni »rutinizacijo načinov proizvodnje, utrjenih v določenih tipih programov. Te tipe prepoznavajo tako producenti kot gledalci«. Žanr je tako zveza med producentom in občinstvom (Luthar 1992, 33–34), saj oblikuje tekstualni pomen ter usmerja interpretativno dejavnost občinstva in oblikovalcev programa. Četudi interpretacije gledalcev variirajo, ostajajo v mejah žanrskih konvencij. Žanr se tako uvršča med strategije za oblikovanje in nadzor reakcij občinstva (Luthar 1992, 34). Žanr se »oblikuje glede na medij predstavitve, stil in konvencije. Uvrščanje v žanre tako vpliva na institucionalizacijo televizijske industrije glede njenih produktov in reakcije občinstva« (Luthar 1992, 34). Tako se proizvaja predvidljivo občinstvo oziroma občinstvo s predvidljivimi zahtevami in interpretacijami. Žanri določenega zgodovinskega trenutka določajo, kako je moč razumeti besedilo in na kakšen način je posamezni tekst umeščen v obstoječe kategorije (Luthar 1992, 35).

¹ V nalogi govorimo o parlamentarnih (televizijskih) *kanalih* in parlamentarnih (televizijskih) *programih*. Pogovorno se izraza (televizijski) *kanal* in *program* enači. Tudi sicer v slovenskem prostoru *program* pomeni tako vsebino, ki je predvajana prek medija, kot tudi pot, prek katere je ta vsebina predvajana. Slovenska zakonodaja *televizijski program* opredeljuje kot »linearno avdiovizualno medijsko storitev, ki zagotavlja avdiovizualne programske vsebine za sočasno spremljanje na podlagi sporeda, ki ga oblikuje ponudnik« (Apek – Slovar izrazov). Tuja literatura, uporabljena v nalogi (Turner 2002; Jeleč 2011; Kalliwoda in Kowollik 2011), to storitev opredeljuje kot *kanal*, *program* pa razume kot tisto, kar slovenska zakonodaja imenuje *programska vsebina*, tj. »informacije vseh vrst (vesti, mnenja, obvestila, sporočila ter druge informacije) in avtorska dela, ki se razširjajo prek medijev z namenom obveščanja, zadovoljevanja kulturnih, izobraževalnih in drugih potreb javnosti ter množičnega komuniciranja« (Zakon o medijih 2001, 2. člen). V nalogi uporabljam klasifikacijo tujih avtorjev.

Ko na programu prevladuje določen žanr, predvsem pa tematika, imamo opravka s tematskimi kanali, med katere uvrščamo tudi preučevani parlamentarni kanal.² Tematski kanali so kanali, katerih program je tematsko zastavljen.³ To pomeni, da program sestavljajo vsebine na določeno temo in določenega žanra.⁴ Poznamo denimo kanale z dokumentarnimi oddajami o različnih temah, z glasbenimi ali modnimi oddajami, nanizankami, s športnimi vsebinami ipd.⁵, nenazadnje je predmet te naloge parlamentarni kanal, ki ponuja parlamentarne in politične vsebine. Z omejitvijo pokrivanja na določeno temo oziroma tematski sklop se omejuje tudi krog prejemnikov vsebin, to pa omogoča, da se ustvarjalci programa na takšnem kanalu lahko osredotočajo na specifične interese občinstva (glej Kalliwoda 2011, 7). Program torej naslavlja omejeno ciljno občinstvo, tj. občinstvo, ki ga zanimajo specifične vsebine (prav tam). A to ni nujno slabost. Usmeritev v zgolj en tematski sklop lahko občinstvu ponudi bolj strokovne in poglobljene informacije ter ozadja, saj imajo lahko ustvarjalci takšnih programov prednost pri pridobivanju nekaterih informacij s področja, ki ga pokrivajo (glej Kalliwoda 2011, 7). Zaradi omejenosti na določeno temo oziroma polje raziskovanja so pri svojem delu lahko tudi bolj temeljiti. Poleg tega gledalci že vnaprej vedo, kaj lahko od tovrstnega kanala pričakujejo. Kot piše Turner (2002, 5), namreč žanrska usmeritev predstavlja pomembno komunikacijsko informacijo o televizijski vsebini in pomaga omejiti pričakovanja občinstva. Tako ne moremo pričakovati, da bi na športnem kanalu lahko videli parlamentarne vsebine ali obratno, pričakujemo pa lahko, da bomo na športnem kanalu dobili poglobljene informacije s tega področja, na parlamentarnem pa poglobljene informacije o parlamentarnem dogajanju. Eden ali drugi program bodo spremljale skupine gledalcev, ki jih to zanima. Poznamo tovrstne

² Slovenska medijska zakonodaja termina *tematski kanal* ne pozna (glej Zakon o medijih 2001; Zakon o RTVS 2005). Da bi ga vnesli v zakonodajo, si med drugim prizadeva odgovorna urednica TV SLO 3, saj bi to omogočilo ureditev pravno-formalnega statusa TV SLO 3 (glej Bizilj 2013). Za opredelitev tega pojma sem zato uporabila tujo literaturo.

³ Po poročilu Kalliwoda in Kowollik (2011, 1), ki sta preučevala potencial tematskih kanalov na Poljskem, je kljub naraščajočemu trendu uporabe digitalnih medijev televizija ohranila močno pozicijo, tudi zahvaljujoč vse večjemu številu tematskih kanalov, ki so osredotočeni na določeno temo in tako tudi oglaševalcem omogočajo boljše naslavljanje skupin potrošnikov (Kalliwoda in Kowollik 2011, 1; 3).

⁴ AGB Nielsen (TAM Glossary 2013) tematski kanal opredeljuje kot kanal, ki je specializiran za posebno vrsto programa (serije in oddaje za otroke, filmi, šport, vreme, novice, različne vrste dokumentarnih programov ipd.).

⁵ S programi so sledili interesom gledalcev športa, glasbenih spotov, dokumentarnih oddaj ipd. (Turner 2002, 5).

radijske, pa tudi televizijske kanale. Za potrebe te naloge se osredotočamo na televizijske.

Tematske kanale bi lahko razložili tudi s Fiskejevo (2005, 156) teorijo zadovoljevanja potreb, ki jih javnost skuša zadovoljiti z množičnimi mediji. Kot še piše (Fiske 2005, 160), člani občinstva prosto izbirajo medije in programe, ki jih lahko najbolj uporabijo za zadovoljitev svojih potreb. Medijski producent se morda niti ne zaveda, kako lahko program uporabijo. Različni člani občinstva lahko isti program uporabijo za zadovoljitev različnih potreb (Fiske 2005, 160). Ta trditev napeljuje k ideji tematskih kanalov, ki z obsežno ponudbo vsebin določene tematike lahko zadovoljijo različne potrebe različnih članov občinstva. Potrebe izvirajo iz družbene situacije (Fiske 2005, 160), ki med drugim ustvarja zavedanje o težavah, ki zahtevajo pozornost. Mediji na takšno potrebo odgovorijo s tem, da zagotovijo in ponudijo informacije.

Ker je tematski kanal osredotočen na specifično temo, je logična posledica, da ima zato tudi omejen krog gledalcev. Ciljno občinstvo so v našem primeru gledalci, ki jih zanima dogajanje v parlamentu ter ostale politične vsebine; s poročanjem o delu zakonodajne veje oblasti in na volitvah izbranih predstavnikov pa program v resnici naslavlja vse državljane.

Kot smo že poudarili, je parlamentarni kanal nastal z namenom, da javnost celovito informira o delovanju parlamenta. Tudi sicer se prav ta lastnost skupaj z odprtostjo parlamentov medijem izpostavlja kot ključni razlog za vzpostavitev kanala te vrste (glej Krašovec 2003, 2–3; 5; Parlament Zvezne republike Nemčije). Parlament oziroma dogajanje v njem naj bi namreč na ta način, prek tega kanala, doseglo prav vsakega državljana in mu dalo vpogled v delo zakonodajne oblasti (prav tam).⁶

Kaj v nalogi razumemo kot *televizijski parlamentarni kanal*, pojasnjuje definicija, s katero povzemamo zgoraj zapisana izhodišča, ki opisujejo televizijski parlamentarni kanal:

Parlamentarni kanali so tematski televizijski kanali, ki kar se da celovito poročajo o parlamentarnih vsebinah. To pomeni, da v program vključujejo tako

⁶ Glej začetek poglavja 2.

vsebine, ki povzemajo delo parlamenta in parlamentarno dogajanje, kot tudi vsebine, ki so z dogajanjem v parlamentu povezane, hkrati pa so to vsebine, ki bi jih drugi mediji pri poročanju lahko izpustili. Gre za način poročanja, ki gledalcu omogoči čim bolj celovit, nepristranski in neposreden vpogled v delo parlamenta ter v drugo z njim povezano dogajanje.

3 POSREDOVANJE PARLAMENTARNIH VSEBIN V DRŽAVAH EVROPSKE UNIJE

Evropske države poznajo različne prakse zagotavljanja prenosa parlamentarnih vsebin svojim državljanom. Večina jih parlamentarne vsebine (največkrat seje) predvaja prek spleta, nekoliko manj jih ima za to posebne (avdio-video) kanale na spletu in/ali televiziji, struktura in uredniška politika pa se od enega do drugega precej razlikujeta. Različno je urejeno tudi financiranje.

Kot je mogoče prebrati na spletni strani nemškega parlamenta (Parlament Zvezne republike Nemčije), je model za 14 kanalov, ki oddajajo v okviru Evropske unije, ameriški kanal za kongresne in javne zadeve C-SPAN (www.c-span.org), ki predvaja (in neposredno prenaša) razprave in seje odborov ameriškega kongresa vse od leta 1979. Kljub temu se parlamentarni televizijski kanali po EU precej razlikujejo, tako organizacijsko kot strukturno. Gre za tri različne načine organizacije:

- parlamentarni TV-kanali, ki so del javnega televizijskega servisa;
- parlamentarni kanali, ki jih upravljajo nacionalni parlamenti s pomočjo zunanjih ponudnikov storitev;
- parlamentarni kanali, ki jih upravljajo komercialna podjetja.

Jeleč (2011) omenja delitev na spletne televizije in parlamentarne kanale. Pri tem se sklicuje na dokumente ECPRD (European centre for parliamentary research and documentation) in spletne strani parlamentov po Evropi. Kot opredeljuje (prav tam), so spletne televizije televizije, ki so na voljo spletnim uporabnikom, na razpolago pa so tudi na digitalni, kabelski in/ali analogni mreži, prek satelita ter/ali radiotelevizijskih hiš. V teh primerih se plenarna zasedanja in ponekod tudi nekatere druge razprave v parlamentu snemajo s profesionalnimi kamerami, avdio-video material se upravlja v kontrolni sobi oziroma režiji, končni proizvod pa je nato na voljo spletnim uporabnikom (Jeleč 2011, 3). Prek tovrstnih televizij je mogoče spremljati neposredne prenose plenarnih sej, ponekod tudi sej delovnih teles, nato pa dostopati do arhiva, kjer so razvrščeni posnetki sej, ki so bile predvajane v neposrednem prenosu. Parlamentarne kanale Jeleč (2011, 3) opisuje kot posebne televizijske programe, ki imajo svojo

frekvenco, pokrivajo pa parlamentarne dejavnosti posamezne države. Možen je ogled neposrednih prenosov plenarnih sej in tudi sej delovnih teles, program pa dopolnjujejo tudi s ponovitvami in posnetki, ponekod z uredniško oblikovanimi vsebinami. V nekaterih državah omenjene kanale upravljajo parlamenti, spet drugod pa javni radiotelevizijski servisi ali druga pravna telesa. Kot nadaljuje Jeleč (prav tam), ima več parlamentov tudi urejene studie in montaže, ki so na razpolago TV-ekipam za snemanje intervjujev, omizij s poslanci ali javljanj. V nekaj državah parlamentarna zasedanja prenašajo javne radiotelevizije. Prisotna je tudi praksa, da so zasedanja na razpolago vsem radiotelevizijskim postajam, ki so zainteresirane za to, da jih prevzamejo, zato da jih prenašajo v živo ali pa da uporabijo samo njihove dele.

Kot lahko beremo pri Jeleč (2011), parlamentarni kanali niso vzpostavljeni povsod. Tam, kjer so, so to posebni kanali, večinoma spletne televizije, ponekod pa klasičen televizijski program, ki je v večini primerov prav tako viden tudi prek spleta. V največ primerih sredstva za delovanje parlamentarnih televizij zagotavljajo parlamenti, v redkih primerih pa javne televizije, tudi v Sloveniji. Parlamentarne televizije imajo namreč v parlamentih vzpostavljene v okviru svojih zmožnosti in sredstev. Skrbijo tudi za to, da je mogoče do posnetkov in neposrednih prenosov dostopati prek njihove spletne strani. V Sloveniji denimo za to skrbi javna radiotelevizija. V nekaterih državah so v pokrivanje dela parlamenta prav tako vključene javne RTV, tudi s svojimi posebej za to namenjenimi kanali, vendar poleg že omenjene parlamentarne televizije, ki deluje v okviru parlamenta. Gre torej za dodaten program in ne za sodelovanje, dopolnjevanje, kot je to pri nas. Javne RTV-hiše denimo ponekod sodelujejo s parlamenti, saj v svoj program vključujejo pomembnejše plenarne seje, kot je bilo to pri nas pred ustanovitvijo parlamentarnega kanala.

Da bi lažje analizirali način pokrivanja dela parlamenta in delovanje parlamentarnega kanala v Sloveniji, je potrebna njegova umestitev v evropski kontekst. Pri tem nas zanimata zlasti način posredovanja parlamentarnih vsebin in okvirna programska shema. V nadaljevanju tako predstavljamo ureditve po posameznih državah članicah Evropske unije in delovanje parlamentarnega kanala Evropskega parlamenta. Podatki izhajajo iz že obstoječih dokumentov, s spletnih strani posameznih parlamentov, informacije so prek elektronske pošte posredovali tudi iz parlamentov posameznih držav, a se na prošnjo niso povsod odzvali. Zato so ponekod podatki lahko pomanjkljivi

(Ciper, Finska, Grčija, Portugalska). Države so navedene po abecednem vrstnem redu. Nekaterne države so izpuščene (Bolgarija, Malta), saj jih ni obravnavalo nobeno od preučevanih gradiv, o njih ni informacij in jih iz teh držav niso posredovali niti na neposredno prošnjo prek elektronske pošte.

3.1 EVROPSKI PARLAMENT

Spletna televizija Evropskega parlamenta EuroParlTV je bila ustanovljena leta 2008. Zdaj v svojem okviru združuje neposredne prenose in uredniško oblikovane vsebine, pri čemer programska shema v prvi vrsti zajema parlamentarne vsebine/teme (Službe Evropskega parlamenta 2012; glej tudi EuroParlTV 2008). Prek njih državljane Evropske unije obveščajo o delu parlamenta in o sprejemanju zakonov, ki vplivajo na njihovo življenje. Na tej televiziji je tako mogoče neposredno spremljati plenarna zasedanja in seje odborov ter novice, pogovorne in izobraževalne oddaje. Vse to je dostopno s podnapisi v 22 uradnih jezikih EU. Z različnimi programskimi vsebinami – parlamentarne novice, parlament za mlade, raziskovanje parlamenta (Parliament News, Young Parliament, Discover Parliament) – skušajo nasloviti tri skupine ciljne populacije (EuroParlTV 2012; glej tudi EuroParlTV 2008). Na spletni strani EuroParlTV zabeležijo okrog 50.000 dostopov do vsebin na mesec. Prek več kot 100 partnerjev vsebine dosežejo med pet in deset milijonov ljudi mesečno.

Program deluje na osnovi uredniške pogodbe, ki predvideva enako zastopanost vseh političnih skupin, nazorov in različnih mnenj, stališč (EuroParlTV 2012). Pri vsakem videoprispevku tako preverijo, da je uravnotežen, kar se da nevtralen ter da se ujema s prioritetami komunikacijske strategije Evropskega parlamenta (Službe Evropskega parlamenta 2012). Delovanje televizije je v celoti financirano iz proračuna Evropskega parlamenta – v ta namen gre približno osem milijonov evrov na leto (Službe Evropskega parlamenta 2012).

S parlamentom sodelujejo tri zasebna podjetja, eno skrbi za produkcijsko enoto, eno za tehnični razvoj in eno za promocijo.⁷ Za delovanje televizije skrbi 8 ljudi, program pa pripravlja od 10 do 15 novinarjev in tehnikov (Službe Evropskega parlamenta 2012).

3.2 AVSTRIJA

Avstrija nima posebnega parlamentarnega programa. Prenos sej prek spleta je omogočila avstrijska tiskovna agencija APA (Austria Presse Agentur) (Jeleč 2011, 15; Službe avstrijskega parlamenta 2012), preučujejo pa možnost, da bi prenose in posnetke teh sej zagotavljale parlamentarne službe (Službe avstrijskega parlamenta 2012). Plenarne seje obeh domov so odprte za javnost, brez posebnih omejitev pa jih lahko dokumentirajo različne medijske hiše (Službe avstrijskega parlamenta 2012). Delo zakonodajnih organov je po zakonu dolžna spremljati in o njem poročati tudi avstrijska javna radiotelevizija ORF (Austrian Broadcasting Corporation) (Žagar 2003, 1; Službe avstrijskega parlamenta 2012). Plenarne seje državnega in zveznega parlamenta ORF pokriva v okviru svojega tretjega programa, ki je sicer namenjen kulturnim, znanstvenim in informativnim vsebinam. Bolj zanimive plenarne seje ORF prenaša na svojem drugem programu, a le ob soglasju vodstva parlamenta (Službe avstrijskega parlamenta 2012). Tudi Žagar (2003, 1) piše, da ORF neposredno prenaša le seje, za katere pridobi dovoljenje predsednika poslanske zbornice. O prenosih sej delovnih teles medtem odloča predsednik dotičnega delovnega telesa, o zasedanjih zgornjega doma pa predsednik tega organa (Žagar 2003, 1), na splošno pa večina sej delovnih teles ni odprta za javnost (Službe avstrijskega parlamenta 2012). Posnetke sej uporabi ORF, ki jih vključi v svoj informativni program ter tedensko oddajo s parlamentarnimi temami. ORF je nato dolžan posredovati material, če ga potrebujejo službe parlamenta. Tako za parlamentarne potrebe kot za potrebe ORF je v parlamentu tudi opremljen TV-studio. Število zaposlenih v studiu je odvisno od parlamentarnih aktivnosti, na splošno pa v njem delajo štirje televizijski novinarji, trije ali štirje radijski novinarji ter ustrezno število tehničnega osebja (Jeleč 2011, 15).

3.3 BELGIJA

⁷ Eden izmed zunanjih izvajalcev, ki so poskrbeli za postavitev in delovanje platforme, na kateri je dosegljiva EuroParlTV, je britanska družba TwoFour. Gre za največjo evropsko platformo, na kateri je mogoče dostopati do povezav živih prenosov in do videov iz arhiva (TwoFour). Pogodba s TwoFour za tehnično platformo je bila sklenjena leta 2006, za vsebine pa je zadolženo bruseljsko podjetje Mostra, s katerim je Parlament podpisal pogodbo julija 2007 (EuroParlTV 2008).

Parlamentarnega kanala nimajo niti v Belgiji (Krašovec 2003, 6; Jeleč 2011, 3; Službe belgijskega parlamenta 2012). V plenarni dvorani je šest kamer, ki jih upravljajo zasebne medijske hiše. Signal je na voljo vsem televizijam, ki ga želijo, prav tako posnetki. Seje prenašajo tudi prek spleta, zlasti če ni TV-prenosov (Krašovec 2003, 6; Jeleč 2011, 4; Službe belgijskega parlamenta 2012). Z oktobrom 2012 je parlament prek treh avtomatskih kamer začel seje v plenarni dvorani snemati sam. Sliko lahko uporabijo tudi televizijske hiše, prav tako se lahko priključijo na signal parlamenta. Posnetke arhivirajo (Službe belgijskega parlamenta 2012).

3.4 CIPER

Nekatera zasedanja ciprskega parlamenta prenaša javna televizija. V parlamentarni zgradbi ni televizijskega studia. V zgradbi parlamenta je sicer soba za medijske predstavnike, kjer lahko akreditirani novinarji dostopajo do telefona in spleta. Urejen je tudi poseben prostor, kjer lahko novinarji intervjuvajo poslance, lahko se pripravljajo na novinarske konference ter na neposredne televizijske in radijske vklope. Zasedanja parlamentarnih delovnih teles se ne snemajo (Jeleč 2011, 15–16). S spletne strani ciprskega parlamenta ni razvidno, ali ta ponuja možnost ogleda sej parlamenta v neposrednem prenosu (Parlament Cipra 2012).

3.5 ČEŠKA

Na Češkem nimajo svoje parlamentarne televizije. Med letoma 1989 in 2009 je plenarna zasedanja prenašala javna televizija. Marca 2009 je začel parlament oddajati signal, ki ga lahko prevzame vsak, ki bi to želel. Zaenkrat javna radiotelevizija nima zakonske dolžnosti za prenašanje parlamentarnih sej (Službe češkega parlamenta 2012).

V stavbi predstavniškega doma je TV-studio, katerega postavitvev je financirala javna televizija in ga tako tudi uporablja. Sama zagotavlja osebje, tehnično opremo in sredstva za njegovo delovanje. Iz tega studia se predvaja informativni program češke televizije. V senatu ni studia, se pa lahko zagotovi neposredni prenos. Prenosi plenarnih sej parlamenta so dostopni prek spletne strani parlamenta (Jeleč 2011, 15; Parlament Češke republike 2012).

Parlamentarni avdiovizualni oddelek je odgovoren za notranji sistem televizijskih kamer in za obdelavo posnetkov. Signal je na voljo medijskim hišam, pa tudi uradoma predsednikov države in vlade ter drugim centralnim institucijam. Na zahtevo je mogoče dobiti posnetke (vseh) sej (v elektronski obliki). Omenjeni oddelek parlamenta skrbi tudi za zvočno snemanje plenarnih zasedanj, sej odborov, seminarjev, novinarskih konferenc idr. Vse to tudi arhivirajo in posnetke nudijo medijskim hišam. Novinarji lahko dogajanje v plenarni dvorani spremljajo iz sodobno opremljenega središča. Tam je tudi tehnično osebje, ki upravlja s šestimi stacionarnimi kamerami, nameščenimi v plenarni dvorani (Parlament Češke republike 2012).

3.6 DANSKA

Na Danskem od leta 2009 obstaja poseben TV-kanal, ki predvaja zasedanja parlamenta in za javnost odprte seje delovnih teles. Upravlja ga parlament, prav tako spletno stran, kjer je seje mogoče spremljati neposredno, lahko pa se dobi tudi posnetke (Parlament Danske 2012; Službe danskega parlamenta 2012). Oddajanje programa financira parlament. Letni strošek prenosov je okrog milijon evrov, za urejanje možnosti dostopa do vsebin prek spleta pa namenijo še dodaten milijon (Službe danskega parlamenta 2012).

Video signal prejmeta dva televizijska kanala, posreduje se ga glavnemu kabelskemu operaterju, dostop ima danska javna televizija, ki razprave tudi prenaša. Prenosi so urejeni tako, da lahko signal prevzamejo tudi druge domače ali tuje radiotelevizijske postaje. Prenos je omogočen iz plenarne dvorane, kamere daljinsko upravlja režija, ki jo zagotovi zunanje podjetje, delo pa nadzira parlamentarna administracija. Za upravljanje s televizijsko opremo parlamenta so zadolženi trije tehniki ter uslužbenec parlamentarne administracije. TV-studia v parlamentu ni, stroški produkcije znašajo okrog 130 tisoč evrov na leto (Jeleč 2011, 10–11).

Pred tem so se plenarne seje danskega parlamenta snemale in v neposrednem prenosu predvajale na zasebnem TV-kanalu DK4, po zaključku prenosa pa je kanal nadaljeval svoj program. Stroške snemanja in prenosa je kril parlament. Sodelovanje je urejala

posebna pogodba o prenosih (Žagar 2003, 2; Stare 2005, 11; glej tudi Osnutek Zakona o RTV 2010) ter poseben etični kodeks o radijskih in TV-prenosih⁸ (Žagar 2003, 2).

3.7 ESTONIJA

Plenarne seje estonskega parlamenta je mogoče spremljati prek spleta. Posebnega kanala za to nimajo (Žagar 2003, 2; Stare 2005, 11; Osnutek Zakona o RTV 2010, 97; Krašovec 2003, 7), imajo pa interno TV-mrežo (Službe estonskega parlamenta 2012). Pravice za prenos iz parlamenta imajo tako estonski zasebni kot javni mediji, a se za to možnost odloča predvsem javna televizija⁹ (Žagar 2003, 2; Jeleč 2011, 4).

Estonska javna televizija (ETV) neposredno prenaša poslanska vprašanja ter pomembnejše točke dnevnega reda plenarnih sej (Jeleč 2011, 4; Službe estonskega parlamenta 2012). Pri tem imajo na voljo opremo, ki je v lasti parlamenta (Jeleč 2011, 4). Ko gre za produkcijo lastnega programa ETV iz parlamenta, televizija zagotovi svojo opremo in osebje (Žagar 2003, 2; Stare 2005, 11; Osnutek Zakona o RTV 2010, 97; Službe estonskega parlamenta 2012). Tehnično osebje, ki skrbi za spletne prenose, zagotavlja parlament (Službe estonskega parlamenta 2012; glej tudi Žagar 2003, 2 in Jeleč 2011, 4). Plenarna dvorana je opremljena z avtomatskim produkcijskim sistemom. Ta vključuje najnovejše kamere in TV-središče, ki z najnovejšo tehnologijo omogoča neposredne prenose in snemanje. V parlamentu je tudi manjši studio, ki ga lahko uporabljajo tako ETV kot ostale TV-hiše (Jeleč 2011, 4; Službe estonskega parlamenta 2012). Te za produkcijo svojega programa same zagotovijo opremo in osebje (Službe estonskega parlamenta 2012).

Parlament na leto posname približno 400 ur zasedanj, ETV pa 30 ur poslanskih vprašanj ter še več ur razprav o pomembnejših vsebinah. Seje vsak ponedeljek prenaša lokalna talinska televizija (The Tallinn TV), ki na ta račun proizvede okrog 90 ur programa letno (Službe estonskega parlamenta 2012).

⁸ Kodeks med drugim določa, da se ne snema poslanca, ki med razpravo dremlje (Žagar 2003, 2).

⁹ Poleg javne televizije možnost prenosov in predvajanja posnetkov občasno izkoristita tudi Channel 2 in TV 3 (Jeleč 2011, 4), pa tudi The Tallin TV (Službe estonskega parlamenta 2012).

3.8 FINSKA

Neposredni prenosi plenarnih zasedanj prek spleta so se začeli 9. septembra 2008. Možen je tudi brezplačen ogled posnetkov iz avdiovizualnega arhiva. Pomembnejše točke plenarne seje (vprašanja premierju in ministrom, imenovanje parlamenta ipd.) prenaša finska javna televizija (YLE) (Parlament Finske). Občasno pri prenašanju nekaterih vsebin (točk dnevnega reda) sodelujejo tudi komercialne televizije. Kaj bodo uvrstile v program, je odvisno od njihove programske politike¹⁰ (Krašovec 2003, 7; Jeleč 2011, 4). Komercialne televizije se sicer večinoma odločajo za to, da delčke sej vključujejo v svoje informativne oddaje. V zgradbi parlamenta ni TV-studia, obstaja pa prostor, od koder je mogoč neposredni radijski ali televizijski prenos, primarno pa je namenjen YLE, ki mora delo parlamenta pokrivati vsaj v zakonsko določenem obsegu. V plenarni dvorani je pet avtomatskih kamer, lahko se koristi tudi premične kamere. Posneti material se arhivira. Operativni stroški snemanja znašajo okrog 145 tisoč evrov letno, od tega 120 tisoč za opremo in vzdrževanje, preostalo za osebje. Do navedenih stroškov pride, če se letno snema 550 ur parlamentarnih zasedanj (Jeleč 2011, 4).

3.9 FRANCIJA

Decembra 1999 je v Franciji nastal parlamentarni kanal La Chaine Parlementaire (LCP), javni servis, ki posreduje informacije o parlamentarnem dogajanju, omogoča razprave o političnih dogodkih in procesih, daje pa tudi prostor za nastope strokovnjakov in njihove komentarje, in sicer s ciljem informirati državljane ter jih usposablja za aktivno delovanje v javnem življenju (Krašovec 2003, 4). Kanal je začel oddajati marca 2000 za Narodno skupščino (poslansko zbornico), mesec kasneje pa za Senat. Zakon mu zagotavlja uredniško neodvisnost, kot pogoj za delovanje pa postavlja programsko nepristranskost. Deluje prek dveh programskih enot – za spremljanje dela poslanske zbornice oziroma senata. Sredstva za delovanje zagotavljata poslanska zbornica in senat, vsaka za svojo programsko enoto. V vsaki od enot je zaposlenih približno 30 novinarjev. Na programu je mogoče spremljati prenose sej parlamenta in njegovih

¹⁰ Dokaj pogosto so to poslanske pobude in vprašanja, ki jih, čeprav ne stalno, prenašajo neposredno (Krašovec 2003, 7).

delovnih teles, pogovorne oddaje s poslanci, evropskimi poslanci, komentatorji, interaktivne oddaje, posebno pozornost pa namenjajo tudi dogajanju v EU (Krašovec 2003, 4; glej tudi Žagar 2003, 2–3). Neposredne prenose sej je mogoče spremljati prek spleta (glej Stare 2005, 11; Parlament Francije).

Družba LCP lahko za svoje potrebe uporablja opremo, ki jo je financirala poslanska zbornica (kamere in studio). Glavni francoski mediji lahko od LCP signal dobijo neposredno in brezplačno, kadar zaseda plenum oziroma odbori. Zasedanja lahko sicer prenašajo vsi mediji, posnetke pa smejo uporabljati v informativnih oddajah in dokumentarnih programih (Žagar 2003, 3; glej tudi Jeleč 2011, 11).

90 odstotkov programa televizije senata pripravljajo novinarji te televizije. Program sestavljajo trije sklopi: parlamentarne in politične novice (dve informativni oddaji dnevno – zvečer, neposredni prenosi in posnetki sej in večjih političnih dogodkov); oddaje o zakonodajnih postopkih, oddaje, namenjene predstavitvi politikov, ter dokumentarne oddaje. Kanal je uredniško popolnoma neodvisen od parlamenta, viden pa prek kanala 13 francoske televizije, kabelske in satelitske televizije ter prek spleta. Prek spletne strani oddaja 24 ur na dan 7 dni v tednu. Program ustvarja 50 ljudi, okrog 30 je novinarjev. Z njimi sodeluje tudi nekaj zunanjih sodelavcev – novinarjev in tehničnega osebja. Program deluje s približno 18 milijoni evrov letno. Četrtnina tega zneska gre za pravice za prenose in oddajanje na francoskem televizijskem omrežju TNT (13. kanal). 98 odstotkov sredstev zagotavlja senat. Zahvaljujoč prostemu in neomejenemu dostopu do več tisoč posnetkov na spletu televizije senata mesečno doseže približno milijon in pol ljudi (v letu 2012). V palači senata imajo snemalni studio, centralno nadzorno sobo, montaže, novinarsko središče, tri montaže in snemalnico tona (Službe francoskega parlamenta 2012).

3.10 GRČIJA

Televizija grškega parlamenta deluje od leta 1999, in sicer kot neodvisno, neprofitno televizijsko omrežje. Deluje v okviru parlamenta, nadzoruje pa jo predsednik parlamenta (Parlament Helenske republike 2012). Osnovni namen programa je državljanom zagotavljati neposredno spremljanje dela parlamenta in promovirati kulturo (Jeleč 2011, 11; Parlament Helenske republike 2012).

Kanal predvaja tako plenarne seje parlamenta kot seje parlamentarnih delovnih teles. V program vključujejo tudi informacije o delu parlamenta, predstavljajo grške demokratične institucije, predvajajo oddaje o parlamentarni zgodovini in državi, v posebni oddaji pa predstavljajo tudi delo evropskega parlamenta, predvsem pa evropskih poslancev iz Grčije. V posebne oddaje vključujejo kulturne vsebine, kot so zgodovinske in znanstvene dokumentarne oddaje, klasični filmi grške in mednarodne produkcije, operne, baletne in gledališke predstave, portreti velikih umetnikov (Jeleč 2011, 11; Parlament Helenske republike 2012). V parlamentarni zgradbi je TV-studio, s katerim upravlja parlamentarna administracija in je pod nadzorom predsednika parlamenta. Delovanje kanala financira parlament (Jeleč 2011, 11).

3.11 HRVAŠKA

Hrvaški sabor je sredi leta 2007 začel oddajati prek interne parlamentarne televizije, ki pa je vidna tudi prek spletne strani parlamenta (Jeleč 2011, 5; Službe hrvaškega parlamenta 2012). Delo hrvaškega parlamenta je mogoče spremljati prek spleta, in sicer plenarne seje, ne sej delovnih teles.¹¹ Omogočeni so neposredni prenosi, v spletnem arhivu pa se lahko dostopa tudi do posnetkov sej. Stroške spletne televizije krijejo iz parlamentarnega proračuna (Službe hrvaškega parlamenta 2012). V plenarni dvorani je nameščenih šest kamer, signal pa lahko brezplačno prevzamejo vse radiotelevizijske hiše, ki to želijo.¹² Hrvaška javna televizija (HRT) prenaša vse plenarne seje, in sicer od jutra do popoldanskega odmora. Izjema so teme posebnega nacionalnega pomena (državni proračun ipd.), ki jih HRT prenaša v celoti. Denar za ta del pokrivanja dela parlamenta zagotavlja HRT (Službe hrvaškega parlamenta 2012), s katero ima sabor sklenjeno pogodbo za snemanje sej. Ta določa, da financiranje prenosov pokriva televizija (s prihodki iz oglaševanja, naročnine ...). Do posnetkov teh sej imajo parlament in posamezni poslanci neomejen dostop (Žagar 2003, 3).

3.12 IRSKA

¹¹ Na zahtevo predsednika posameznega delovnega telesa se prenaša tudi seje posameznih delovnih teles (Jeleč 2011, 5).

¹² Program (Saborsko televizijo) je mogoče videti tudi na kabelskih televizijah B-net in Max TV (Službe hrvaškega parlamenta 2012).

Parlamentarna televizija na Irskem pokriva tako delo zgornjega kot spodnjega doma parlamenta, posebnega parlamentarnega kanala, kjer bi posredovali tudi uredniško oblikovane vsebine, pa nimajo (Parlament Republike Irske 2011; Službe irskega parlamenta 2012). Na interni televiziji je mogoče spremljati odločanje v obeh domovih parlamenta in na parlamentarnih delovnih telesih. Interna televizija je dostopna iz parlamentarnega kompleksa, nekaterih vladnih oddelkov, prek spletne strani parlamenta, ogled pa omogoča tudi nekaj televizijskih hiš. Za snemanje in prenašanje skrbi posebni oddelek irskega parlamenta. Stroške pokriva parlament, in sicer s sredstvi, ki pridejo iz državne blagajne. V letih 2010 in 2011 so v ta namen porabili 1,3 oziroma 1,6 milijona evrov (Službe irskega parlamenta 2012). V letu 2011 so se s ciljem priti do čim več in čim bolj raznolike populacije povezali s ponudnikom kabelskih storitev (UPC), ki na svojem (digitalnem) kanalu predvaja neposredne prenose sej parlamenta (od torka do četrтка) ter posnetke sej senata in parlamentarnih delovnih teles (od četrтка zvečer do torka zjutraj). To za državljane ali državni proračun ne prinaša dodatnih stroškov. Televizija z oddajanjem prek kabelskega operaterja doseže 20,5 % populacije (Parlament Republike Irske 2011; Službe irskega parlamenta 2012).

Pri Krašovec (2003, 5) je mogoče prebrati, da vsem zainteresiranim medijem v irskem parlamentu nudijo dobro opremljen studio. Parlamentarno dogajanje je dobilo mesto v večernih informativnih oddajah ali v oddajah o aktualnem dogajanju (prav tam). V drugi raziskavi iz istega leta (prav tam) še piše, da so v živo prenašali volitve in pomembnejša imenovanja (npr. vlade), proračunske seje, nagovore predsednika republike, gostujočih predsednikov vlad in držav v parlamentu. Prenosi so bili predvajani v celoti, brez komentarjev in komercialnih vložkov, posnetki pa so šli v arhiv parlamenta.

3.13 ITALIJA

Italija ima več parlamentarnih kanalov, prek katerih je mogoče spremljati razprave iz obeh domov parlamenta. Kanali signal oddajajo prek satelita ter prek spleta, sprejemanje je brezplačno in neomejeno (Jeleč 2011, 12). Parlament sicer nima TV-studia (Jeleč 2011, 13).

Spletna televizija italijanskega parlamenta nudi prenose in posnetke plenarnih sej, zaslišanj na odborih ter novinarskih konferenc in drugih dogodkov, ki potekajo v glavnih prostorih parlamenta (Parlament Italijanske republike 2012b). Gre za spodnji dom parlamenta, zgornji dom (senat) ima svojo televizijo. Delo spodnjega doma parlamenta je mogoče spremljati tudi prek Youtubea, ki ponuja tudi vpogled v pretekle dejavnosti ter obstranske dejavnosti (obiski v parlamentih, razstave ipd.) (Parlament Italijanske republike 2012a).

Parlamentarni kanal predstavniškega doma je začel oddajati leta 1999, in sicer brez posrednikov. Kanal, ki oddaja okrog 1000 ur programa letno, upravlja tiskovno predstavništvo parlamenta. Do njega lahko dostopa 900 milijonov gledalcev. Na njem si je mogoče od ponedeljka do četrтка v celoti ogledati neposredne prenose plenarnih zasedanj predstavniškega doma. Od petka do ponedeljka zjutraj se običajno predvajajo posnetki sej parlamentarnih komisij. V okviru tega programa se predvajajo tudi ostali važnejši dogodki, ki jih prireja predstavniški dom, npr. konference. V program vključujejo tudi dokumentarne filme o umetniški in arhitekturni zapuščini predstavniškega doma. Te vsebine se navadno predvaja v času božičnih in velikonočnih praznikov, ko predstavniški dom nima organiziranih aktivnosti (Jeleč 2011, 12).

Parlamentarni kanal italijanskega senata je začel delovati leta 2003. Brezplačno ga je mogoče spremljati prek satelita in spleta. Neposredno prenaša plenarne seje tega doma parlamenta, seje komisij pa snema. Za snemanje in posredovanja signala skrbi RAI Way, ki je del italijanske radiotelevizije RAI. Skladno z dogovorom med senatom in omenjeno medijsko hišo slednja zagotavlja tudi vso potrebno opremo za izvajanje navedenih aktivnosti, ki jih financira senat. K poročanju o delu parlamenta javno radiotelevizijo sicer obvezuje tudi zakonodaja. Ko gornji dom ne zaseda, se na programu vrtijo dokumentarne vsebine o zgodovinskih stavbah ter informacije o dejavnostih senata, ki so javnosti manj poznane (Jeleč 2011, 12; glej tudi Službe italijanskega parlamenta 2012).

Italijanska radiotelevizija ima sicer tudi svoj kanal (RAI Parlamento), ki je namenjen prav informiranju o parlamentarnem dogajanju. Za delovanje kanala je odgovorna televizijska hiša, kanal pa je prednostno namenjen parlamentarnim vprašanjem. Poleg tega predvajajo tudi novice, komentarje, debate o političnih vprašanjih in ostala

vprašanja, ki se navezujejo na parlamentarne teme (Jeleč 2011, 12). O tem, katere seje se bodo prenašale neposredno, se dogovorita predsedstvi obeh domov parlamenta, na ta način pa določita tudi kriterije izbora vsebin(e) (Jeleč 2011, 13).

3.14 LATVIJA

V Latviji nimajo parlamentarnega kanala. Plenarna zasedanja je mogoče neposredno spremljati prek spletne strani parlamenta (v avdio in video obliki) in na javnem radiu. Posnetki (avdio in video) teh sej so dostopni v spletnem arhivu na spletni strani parlamenta. Delo parlamenta spremljajo tudi mediji, saj imajo vstop v zgradbo in se lahko udeležijo plenarnih sej, sej delovnih teles in drugih dogodkov, ki jih organizira parlament, prav tako lahko intervjuvajo poslance ipd. Ob posebnih priložnostih (slavnostna zasedanja, imenovanje novega sklica, sprejemanja ključnih odločitev ipd.) seje iz plenarne dvorane prenaša tudi javna televizija. To se zgodi nekajkrat letno, te stroške pa pokrije televizija sama (Službe latvijskega parlamenta 2012; glej tudi Žagar 2003, 4; Jeleč 2011, 5). Novinarji za javnost odprta plenarna zasedanja spremljajo iz galerije, v dvorano lahko za kratek čas pridejo le snemalci in fotografi. Za krajši čas sta snemanje in fotografiranje dovoljena tudi iz galerije, intervjujev se v parlamentarni dvorani ne sme snemati (Parlament Latvije). V latvijskem parlamentu je na razpolago sodobna oprema za snemanje (Žagar 2003, 4), ni pa TV-studia (Jeleč 2011, 5).

3.15 LITVA

Da bi izboljšali preglednost delovanja in odločanja parlamenta, se plenarna zasedanja, novinarske konference, pa tudi nekateri drugi dogodki in konference neposredno prenašajo prek spleta ali televizije (na kanalu Seimas Live). Do posnetkov je mogoče dostopati približno teden dni po dogodku, in sicer na spletni strani parlamenta. Za oddajanje (tako prek spleta kot televizije) je odgovoren parlamentarni oddelek za informacijske tehnologije in telekomunikacije. Signal pošiljajo litovskim kabelskim ali digitalnim ponudnikom, ki vsebine nato predvajajo v okviru svoje ponudbe. Parlamentarna televizija velja za medij javne institucije (tj. parlamenta), ki ga upravljajo javni uslužbenci. Programsko shemo ureja parlamentarni oddelek za komunikacije in odnose z javnostmi, sestavljena pa je tako, da je mogoče dogajanje v parlamentu

spremljati od 7-ih do 24-ih. Prednost imajo neposredni prenosi plenarnih zasedanj in novinarskih konferenc, sledijo tematske konference, ki jih prirejajo delovna telesa. Ko parlament ne zaseda ali ne organizira nobenih dogodkov, na kanalu predvajajo ponovitve (sej, konferenc ipd.) ter filme o parlamentarnih dejavnostih, funkcijah in strukturi. Tako se je denimo uveljavila praksa, da čez vikend vrtijo posnetke plenarnih sej preteklega tedna, posnetke konferenc o najbolj zanimivih temah pa umeščajo v večerni del programa ob delovnih dnevih. Sej delovnih teles ne predvajajo ne prek spleta ne prek televizije (Službe litovskega parlamenta 2012).

Pri Jeleč (2011, 5) je mogoče najti še podatek, da je v zgradbi litovskega parlamenta TV-studio. V njem se snema tedenska TV-oddaja o dejavnostih parlamenta. Parlament ima dogovor s komercialnim televizijskim kanalom (TV3), ki enkrat tedensko pripravlja oddajo, prav tako posvečeno informiranju javnosti o aktivnostih parlamenta (sejah, sestankih, konferencah ...). V studiu, ki ga upravlja parlamentarna administracija, so kamere in druga za snemanje potrebna oprema. Končni proizvod se uporablja za televizijsko oddajo, v obveščevalne in PR-namene. Arhiv urejajo parlamentarne službe, en TV-novinar je hkrati član parlamentarne administracije (Jeleč 2011, 5), snemalca in montažerja najamejo kot zunanja sodelavca. Oprema je v lasti parlamenta in ta zanjo tudi odgovarja. Proračun TV-studia je leta 2007 znašal slabih 29 tisoč evrov (Jeleč 2011, 6).

3.16 LUKSEMBURG

Svoj parlamentarni kanal imajo od leta 2001 (Chambre TV), z njim pa upravlja parlament. Seje prenašajo do popoldneva, zvečer pa predvajajo ponovitve (Službe luksemburškega parlamenta 2012; glej tudi Krašovec 2003, 6). Tako prenose kot posnetke plenarnih sej je mogoče videti prek spletne strani parlamenta, seje parlamentarnih delovnih teles so zaprte za javnost. Poleg tega parlamentarna televizija enkrat na teden ponuja 30- do 60-minutno oddajo o zadevah, ki so aktualne v parlamentu. Pripravljajo poročila in dogodke razčlenjujejo z intervjuji, pogovori ipd. Ta program pripravita dva novinarja, ki delata v parlamentarnem oddelku za odnose z javnostmi. Delovanje kanala pokrivajo javna sredstva, rezervirana v okviru proračuna parlamenta (Službe luksemburškega parlamenta 2012). Kanal oddaja tudi prek satelita in digitalnega kablanskega omrežja (Krašovec 2003, 6).

3.17 MADŽARSKA

Madžarska parlamentarna televizija prenaša plenarne seje in razprave. Iz tehničnih razlogov ne prenašajo sej delovnih teles, le redko ministrska zaslišanja. TV-studio ne pripravlja pogovornih oddaj. Ljudje lahko poleg plenarnih sej v neposrednem prenosu gledajo tudi nekatere druge parlamentarne zadeve, in sicer prek spletne strani madžarskega parlamenta. Posnetke, ki jih pripravijo v parlamentu, lahko prevzame katerakoli televizijska hiša. Plenarne seje v živo prenaša tudi kanal javne televizije, posnetki celotnih zasedanj pa so dostopni prek spletne strani parlamenta (Službe madžarskega parlamenta 2012; glej tudi Jeleč 2011, 5).

V parlamentu je tudi televizijski studio z devetimi kamerami, ni pa montaže. Materialni in operativni stroški znašajo okrog 98 tisoč evrov letno (Jeleč 2011, 5). Televizijski studio so uredili leta 1996, prvi prenos iz parlamenta pa je potekal 15. marca 1998. Za studio skrbi parlamentarna administracija, službe madžarskega parlamenta so odgovorne tudi za prenose. Video studio oddelka za telekomunikacije je odgovoren za prenose in razvoj video-tehničnega sistema. Za prenose in urejanje avdio-vizualnega materiala so zadolženi štirje zaposleni (Službe madžarskega parlamenta 2012).

3.18 NEMČIJA

Nemški parlament od leta 1999 sam zagotavlja televizijski servis (Službe nemškega parlamenta 2012). V neposrednem prenosu predvajajo vse plenarne seje in seje delovnih teles. Na programu je mogoče spremljati tudi novice o delu parlamenta, intervjuje in pogovorne oddaje. Program ima okrog 10 tisoč gledalcev, ustvari pa približno 600 ur programa letno (Jeleč 2011, 13; glej tudi Parlament Nemčije). Oddajanje na televiziji omogočajo kabelski in satelitski ponudniki, program je viden na spletu (prek spletne strani parlamenta), dostopen pa tudi prek mobilnih telefonov.¹³ V video arhivu so dostopni posnetki sej odborov, debat in vidnejših dogodkov, organiziranih v okviru parlamenta, pa tudi studijskega programa o delu parlamenta. Ko parlament ne zaseda, se na programu vrtijo ponovitve vsebin, ki jih pripravljajo ustvarjalci parlamentarne

¹³ Neposredni prenos je mogoče poslušati tudi s klicem na posebno telefonsko številko (Parlament Nemčije).

televizije. Parlamentarno televizijo nemški parlament upravlja v sodelovanju z zunanjim ponudnikom, ki se ukvarja s tehničnimi vidiki storitve (Parlament Nemčije).¹⁴

Z ustrezno opremo za prenose je opremljenih pet parlamentarnih dvoran (Jeleč 2011, 13). Seje odborov iz dvoran, kjer nimajo opreme za neposreden prenos, posnamejo. V parlamentarni zgradbi imajo tehnično izpopolnjen studio (Krašovec 2003, 5; Stare 2010, 11). Za zgled pri svojem delu imajo francoski LCP-AN, s katerim tudi sodelujejo. Svojega poslanstva ne vidijo le v poročanju, ampak tudi v pripravi lastnih programskih vsebin (Krašovec 2003, 5).

Pri pokrivanju parlamentarnega dogajanja sodelujejo tako komercialne kot javne televizije (Phoenix, N-TV, N24) (Službe nemškega parlamenta 2012). Sicer je dokumentarni program Phoenix (program dveh največjih nemških javnih televizij ARD in ZDF) od leta 1997 osredotočen na politično dogajanje, ki ga na tem programu dokumentirajo, novinarji pa ga komentirajo. Sicer pa podobno kot na kanalu parlamenta tudi na Phoenixu lahko spremljamo neposredne prenose razprav in sej delovnih teles parlamenta. Zgodi se, da sej ne predvajajo vedno v celoti, saj je njihovo predvajanje povezano s programskimi prioriteta postaje. Parlamentarni kanal Phoenixu brezplačno oddaja video signal, prav tako ostalim televizijskim hišam in medijskim službam. Program je mogoče spremljati po celotnem nemškem ozemlju, saj mu to omogočata ustanoviteljici (Parlament Nemčije; Krašovec 2003, 5; glej tudi Phoenix.de).

3.19 NIZOZEMSKA

Na internem kanalu nizozemskega parlamenta je mogoče spremljati vse plenarne seje in seje delovnih teles (Službe nizozemskega parlamenta 2012). Seje plenuma in parlamentarnih delovnih teles nizozemski parlament prenaša prek spleta (Službe nizozemskega parlamenta 2012; glej tudi Krašovec 2003, 6). Na digitalnem TV-kanalu (Politics 24) nizozemske javne televizije (NOS) predvajajo večino plenarnih zasedanj in nekatere pomembnejše seje odborov (Službe nizozemskega parlamenta 2012). Za prenose plenarnih sej se sicer parlament dogovarja tako z javnimi kot komercialnimi

¹⁴ Jeleč (2011, 13) v svoji raziskavi ugotavlja, da v nemškem parlamentu obstaja še en parlamentarni kanal, ki pa se posveča delu zgornjega doma parlamenta. Gre za kanal BundTV, ki je eden od štirih kanalov istoimenske družbe. Program oddaja prek satelita, prenaša pa plenarne seje tega doma parlamenta (11 letno po približno 4 ure). Uredniško politiko vodi kar bundesrat (Jeleč 2011, 13–14).

televizijskimi hišami (Krašovec 2003, 6; glej tudi Službe nizozemskega parlamenta 2012). Pravice ima parlament, za urejanje sej pa so odgovorne TV-postaje, ki to počnejo neodvisno in skladno z novinarskimi standardi in kriteriji. Parlament zagotavlja vso tehnično opremo (kamere, kable, opremo za montažo ipd.) (Službe nizozemskega parlamenta 2012). Ne v predstavniškem domu ne v senatu nizozemskega parlamenta ni TV-studia. Obstaja radijska oprema ter prostori, ki so na razpolago televizijskim novinarjem v času plenarnih zasedanj (Jeleč 2011, 16). Javna, regionalna in komercialne televizije si delijo stroške urejanja posnetkov, ki jih oddajajo. Informacij o tem, koliko denarja je v parlamentu predvidenega za delovanje parlamentarne televizije, ne dajejo (Službe nizozemskega parlamenta 2012).

3.20 POLJSKA

V poljskem parlamentu je interna parlamentarna televizija (Jeleč 2011, 6). Spremljanje zasedanj poljskega parlamenta je možno le prek spletne strani parlamenta (Žagar 2003, 4; Jeleč 2011, 6; Službe poljskega parlamenta 2012). Tam so dostopni ne le posnetki plenarnih sej, ampak tudi posnetki sej delovnih teles in novinarskih konferenc (Službe poljskega parlamenta 2012; Parlament Poljske).

Seje obeh domov parlamenta in javnih predstavitev prenaša tudi program poljske radiotelevizijske korporacije, prenosi pa se financirajo iz RTV-naročnine. Prenos omogoča ustrezna tehnologija v plenarni dvorani (Žagar 2003, 4). V njej je nameščenih šest kamer, v zgradbi predstavniškega doma pa je poleg moderno opremljenega studia, ki ga upravlja parlamentarna administracija, tudi montaža. Končni proizvod je spuščen v prenos, hkrati pa se arhivira (Jeleč 2011, 6). Pri Žagar (2003, 4) je mogoče prebrati, da je televizijski prenos zagotavljala lokalna postaja, omogočen pa je bil tudi radijski prenos. Za prenose so skrbeli radijski in TV-uslužbenci, za spletno stran pa računalniški oddelek parlamenta.

Na Poljskem sicer obstaja še ena spletna televizija s parlamentarnimi temami (in s posnetki sej), za katero pa ne skrbi parlament (Službe poljskega parlamenta 2012). Gre za spletno stran www.tvpparlament.pl, kjer si je mogoče ogledati posnetke sej, pa tudi novice in posnetke iz evropskega parlamenta in ostalih evropskih institucij. Na voljo so tudi novice o ostalih političnih dogodkih tako na Poljskem kot na mednarodni, evropski

in EU-ravni (TVPPARLAMENT). Spletno stran so vzpostavili v času poljskega predsedovanja EU (MAVISE, Poland).

3.21 PORTUGALSKA

Parlamentarno dogajanje na Portugalskem občasno prenašajo javna in komercialne televizije, so pa plenarne seje dostopne tako prek internega parlamentarnega kanala kot prek spleta. Signal lahko posredujejo tistemu, ki to želi. Kot piše Krašovec (2003, 6), so leta 2003 za pojasnila o dogajanju v parlamentu pri prenosih in napovedovanju vsebine sej zaposlili tudi novinarje.

3.22 ROMUNIJA

Parlamentarne televizije v Romuniji nimajo, imajo pa interni kanal, prek katerega so vsem dostopna plenarna zasedanja in novinarske konference iz novinarskega središča parlamenta. Plenarna zasedanja je mogoče spremljati tudi prek spletne strani parlamenta (Jeleč 2011, 16; Službe romunskega parlamenta 2012).

3.23 SLOVAŠKA

Slovaška nima parlamentarnega kanala, obstaja pa interna televizija, ki jo je mogoče spremljati tudi prek spleta (Žagar 2003, 5; Jeleč 2011, 6; Službe slovaškega parlamenta 2012). V neposrednem prenosu se predvajajo seje celotnega parlamenta, ne pa seje delovnih teles. Posnetki sej parlamenta so dostopni tudi na spletu (arhiv), televizijske hiše jih lahko uporabljajo brezplačno (Žagar 2003, 5; Službe slovaškega parlamenta 2012). V parlamentarni dvorani so od leta 2004 postavljene štiri avtomatske kamere, ki jih daljinsko upravlja režija, nameščena v parlamentarni zgradbi (Jeleč 2011, 6). Izpopolnjen sistem omogoča prenos prek spleta, pa tudi arhiviranje posnetkov sej. Slovaška javna televizija, ki mora prenašati plenarna zasedanja, je s svojimi sredstvi vzpostavila brezžično linijo od parlamenta do svoje zgradbe, od koder se signal oddaja ostalim interesentom za njegovo prevzemanje. Druge televizije imajo sicer možnost, da

signal prevzamejo od osmih digitalnih in dveh analognih izhodov v zunanjem delu zgradbe, kjer lahko parkirajo reportažne avtomobile. Parlamentarna administracija zagotavlja izhodni signal in arhivske posnetke plenarnih zasedanj. Z avdio in video delom posnetkov v režiji parlamenta upravljajo trije uslužbenci. Zahtevo za prenos televizijskih hiš podpiše njihov glavni urednik, parlament pa nato vsakemu tudi omogoči prenos ali uporabo posnetkov seje, pri čemer se pričakuje spoštovanje novinarske etike (Jeleč 2011, 7). Ko se javna slovaška televizija odloči prenašati seje, ji parlament omogoči uporabo kabla, elektrike in zvoka. Televizijska hiša pride v parlament s prenosno kamero in drugo opremo, ki jo ima na razpolago v reportažnem avtomobilu. Parlament za prenose ne zaračunava avtorskih pravic (Žagar 2003, 5).

3.24 ŠPANIJA

Španija ima poseben televizijski kanal (Canal Parlamento), ki je namenjen izključno parlamentarnim vsebinam. Posreduje vse dejavnosti parlamenta, signal, ki ga lahko prevzamejo tudi drugi (elektronski) mediji, se oddaja prek spleta, satelitske (Hispasat) in kabelske mreže (ONO). Program sestavljajo neposredni prenosi, posnetki in ponovitve plenarnih zasedanj in sej delovnih teles, prenosi in posnetki drugih dogodkov v parlamentu (podelitve, razglasitve ...), pa tudi vsebine lastne produkcije, ki jih vrtijo v času, ko ni parlamentarnih sej¹⁵ (Jeleč 2011, 14; Službe španskega parlamenta 2012; Parlament Španije). Prenosi in posnetki so javni in brezplačno dostopni prek spleta. Televizijske signale lahko mediji prevzamejo brezplačno (Službe španskega parlamenta 2012). Kanal upravlja španski parlament (Jeleč 2011, 14; Službe španskega parlamenta 2012). Zagotavlja tudi tehnično opremo, za katero pa s svojim osebjem skrbi komercialna medijska hiša. Delovanje parlamentarne televizije stane okrog 540.000 evrov letno, denar pa zagotovi parlament (Službe španskega parlamenta 2012).

V španskem senatu je televizijski studio s profesionalnimi kamerami in montažo. Za delovanje programa je odgovoren tiskovni oddelek senata, sicer pa pri ustvarjanju programa sodelujejo okrog 15 novinarjev in nekaj tehnikov (Jeleč 2011, 14).

¹⁵ Pri pripravi programa lahko izbirajo med številnimi vsebinami, prednost pa imajo najpomembnejše seje, ki jih predvajajo tudi prek spleta (Službe španskega parlamenta 2012).

3.25 ŠVEDSKA

Švedski parlament ima lastno produkcijsko službo. Isto tehnologijo uporabljajo tako za interni kot eksterni televizijski prenos in za prenos prek spleta. Avdio-video material zasedanj in dogodkov iz glavnih dvoran ter novinarskega središča je posredovan do oddajnika, od koder lahko signal dobijo tudi medijske hiše. Posebnega kanala, namenjenega parlamentarnim temam, nimajo, vendar se na signal lahko brezplačno priključijo vse medijske družbe in prenašajo/predvajajo dogajanje v parlamentu. Švedska javna televizija prenaša razprave o pomembnejših temah, večino javnih zaslišanj na komisijah in nekatere novinarske konference. Za prenašanje javnih dogodkov skrbi sam parlament. Razprave in javna zasedanja delovnih teles so predvajana prek spletne strani parlamenta v celoti in brez uredniških posegov. Posnetki razprav se arhivirajo. Opremo in osebje zagotavlja parlament (Službe švedskega parlamenta 2012; glej tudi Žagar 2003, 5; Jeleč 2011, 8). Interni televizijski kanal prek spleta oddaja 600 ur programa letno. Vsak prenos doseže približno 500 tisoč ljudi (Jeleč 2011, 5). Parlament ima tudi svojo TV-opremo (Žagar 2003, 5). TV-studio s sedmimi kamerami in produkcijsko sobo (režijo) upravljata dva tehnična uslužbenca, del parlamentarne administracije. Stroške za delovanje TV-kanala pokrije parlament. V letu 2006 so ti znašali okrog 56 tisoč evrov (Jeleč 2011, 5).

3.26 VELIKA BRITANIJA

Parlament Združenega kraljestva na svoji spletni strani ponuja neposredne prenose in posnetke (video in avdio zapise) vseh javnih zasedanj parlamenta. Pokrivajo dejavnosti spodnjega in zgornjega doma (House of Commons, House of Lords), njihovih (pod)odborov ter dogajanje v westminstrski palači. Parlament daje televizijskim hišam na voljo neobdelane posnetke, če bi želele predvajati celotno sejo ali le nekaj njenih delov. Posamezna televizijska postaja se sama odloča, kaj bo predvajala, imeti mora le dovoljenje za objavo gradiva in upoštevati pogoje za objavo (Službe britanskega parlamenta 2012; glej tudi Parlament Združenega kraljestva).

Stran z avdio in video materialom v imenu parlamenta upravlja skupina The Twofour Group. Za arhiviranje posnetkov skrbi poseben oddelek parlamenta (Parlament Združenega kraljestva). Jeleč (2011, 14) piše, da je za upravljanje spletne strani

zadolžena komercialna produkcijska hiša Bow Tie Television. Na spletni strani podjetja (BTT 2011) je mogoče prebrati, da so leta 2011 sklenili pogodbo, po kateri skrbijo za snemanje, prenašanje in oddajanje dogajanja v parlamentu.

Parlament nima lastnega studia; glavne radiotelevizijske hiše imajo svoje studie v zgradbi v bližini parlamenta. Je pa v parlamentu režija, opremljena za prenos zasedanj obeh domov parlamenta (Jeleč 2011, 14). V plenarni dvorani predstavniškega doma je postavljenih osem kamer, plenarno dvorano doma lordov pa pokriva pet kamer. Imajo tudi štiri kontrolne sobe in dva vozička s tremi do petimi kamerami za prenos zasedanj parlamentarnih delovnih teles (Jeleč 2011, 15).

Seje v spodnjem in zgornjem domu britanskega parlamenta so začeli redno prenašati leta 1990. Pri tem so se zavezali, da ima parlament glavno besedo glede TV-prenosov iz parlamenta, da glavnino prenosov plačajo tisti, ki jih oddajajo, in da pri delu varujejo dostojanstvo parlamenta (Žagar 2003, 5).¹⁶

V Veliki Britaniji ima parlamentarni kanal tudi javna radiotelevizijska hiša BBC. Gledalci lahko *BBC Parliament* spremljajo prek satelita ali digitalne zemeljske mreže, pa tudi prek spleta. BBC se financira iz RTV-prispevka. Kanal deluje neodvisno od parlamenta, obstajajo pa pravila delovanja in sodelovanja med televizijsko hišo in parlamentom, pa tudi pravila in omejitve pri uporabi materiala, sploh v satirične namene. Sicer pa ima program svojo uredniško politiko. Pripravlja in predvaja lastne dokumentarne in informativne oddaje, večerne preglede parlamentarnega dogajanja, pogovore o določenih vprašanjih ipd. Zasedanja predstavniškega doma v celoti neposredno prenašajo, seje doma lordov pa z zamikom in prav tako v celoti, brez uredniških posegov. Zasedanj parlamentarnih odborov ni mogoče spremljati v živo, a o tem poročajo v okviru informativnega programa (Jeleč 2011, 14).

¹⁶ Parlament in večje televizijske hiše so po podatkih ene starejših raziskav (Žagar 2003, 6) ustanovili PARBUL (Parliamentary Broadcasting Unit Limited), ki je organiziral TV-prenose. Združenje so financirali lastniki (BBC, ITV, Channel 4, Channel 5, BskyB in ITN News Channel), vodil pa ga je odbor direktorjev – iz vsakega doma parlamenta enako število. Zaposlovali so neodvisno producentsko družbo, ki je upravljala s kamerami v parlamentu in imela avtorske pravice, po 14 dneh jih je pridobil parlament (Žagar 2003, 6; glej tudi Stare 2005, 11).

4 PARLAMENTARNI KANAL V SLOVENIJI

V analitičnem delu naloge smo iskali odgovore na raziskovalno vprašanje *Kako se uresničuje idejni koncept delovanja parlamentarnega programa na Televiziji Slovenija?* Aktualno stanje od nastanka programa maja 2008 do druge polovice leta 2013 smo razčlenili s pomočjo delno strukturiranih (poglobljenih) intervjujev ter opazovanja z udeležbo, v pomoč so bili tudi sekundarni viri.

4.1 SLOVENSKI PARLAMENTARNI KANAL KOT DEL JAVNE RADIOTELEVIZIJE

V Sloveniji je z Zakonom o RTVS iz leta 2005 zaživela ideja o parlamentarnem kanalu kot delu javnega RTV-servisa. Zaradi poslanstva, ki ga ima in bo izpostavljen v nadaljevanju, so ga na RTVS poimenovali program nacionalnega pomena (PNP). Ideja sledi teoretičnim nastavkom številnih medijskih strokovnjakov (Jakubowicz 1998; Rumphorst 1999; Bašič Hrvatinić 2005; Milosavljević 2005; Splichal 2005), ki se ukvarjajo s poslanstvom javnih RTV-servisov in večinoma izpostavljajo kompleksnost javnih televizij. Kot opisujemo v nadaljevanju, njihovo vlogo vidijo (prav tam) v celovitem poročanju, poročanju o temah, ki so v javnem interesu, v naslavljanju raznovrstnega občinstva, vseh starosti in družbenih skupin. Ker naj bi javni servisi delali v javnem interesu, naslavljali državljane in jim omogočali prostor za javno razpravo, ne gre prezreti njihovega prispevka k razvoju demokratične družbe.

Rumphorst (1999) javnemu servisu pripisuje vodilno vlogo v demokratični družbi, opisuje ga kot dejavnik družbene povezanosti, nacionalne identitete, kot prvega promotorja države in odsev kulture. Tudi sklep Sveta Evrope (Council of Europe v Splichal 2005, 17) je, da je javni RTV-servis vitalni element demokracije v Evropi. Jakubowicz (1998) ugotavlja, da je javna RTV osrčje javne sfere in javni prostor, kjer so razkriti in preiskani demokratični procesi. V demokratičnem sistemu je javni servis prvotno javna sfera in civilno-družbena institucija. Od demokratičnega konteksta je odvisno, ali javni medij pripomore k ohranjanju in razvoju demokracije. Gre torej za del

medsebojno povezanega sistema zavor in ravnovesij, ki je potreben za ohranjanje demokracije (Jakubowicz 1998).

Medtem pa prizadevanja za razvoj demokracije spodbujajo programi, ki obravnavajo javne zadeve (Splichal 2005, 13). V tem pogledu je javni servis medij za javnost in hkrati medij javnosti, ki z zagotavljanjem ustreznih programskih vsebin deluje v javnem interesu (Bašič Hrvatini 2005, 104–105). Javna radiotelevizija se mora zato zavedati, da je najpomembnejša naloga izpolnjevanje javnega interesa, to pa lahko doseže s kakovostnim lastnim programom (Milosavljević 2005, 109). Jakubowicz (1998) piše, da je ena od nalog javnega servisa zagotavljanje političnih vsebin, tj. novic in aktualnih zaved. Naloga javnega medija je naslavljanje ljudi kot državljanov (Raboy v Jakubowicz 1998), državljanji pa morajo biti popolnoma obveščeni, saj se dnevno odločajo o tem, kako želijo živeti (Jakubowicz 1998). Javni servis mora iz odgovornosti do državljanov te celovito, verodostojno in nepristransko obveščati. Ponuditi jim mora vse potrebne informacije, da lahko aktivno sodelujejo v javni razpravi (Bašič Hrvatini 2005, 107). Da javni servis daje možnost sledenja in sodelovanja v javni razpravi, kot pomemben vidik javnega servisa izpostavlja tudi Habermas (v Jakubowicz 1998). Tu je še t. i. 'watchdog' funkcija, ki pomeni zavezo, da so novinarji vedno na preži za avtoritetami in izpostavljajo morebitna sporna ravnanja. Med pomembnejšimi funkcijami je še zagotavljanje spodbude za državljanje, da se učijo, izbirajo in postanejo vključeni v javno življenje. Poleg tega mora javni servis razmišljati o zanimanjih vseh družbenih skupin in v tem pogledu zagotavljati kar se da raznolik program za raznovrstno občinstvo (Jakubowicz 1998). Tudi Rumphorst (1999, 3) trdi, da mora program javnega servisa ustreči celotni populaciji, čeprav ni mogoče hkrati zadovoljiti vseh okusov (Rumphorst 1999, 3). Bašič Hrvatini (2005, 107) navaja načela delovanja javnega servisa: univerzalna dostopnost, enakost ponudbe za vse državljanje, različnost programskih vsebin, ponujanje prostora javne razprave ter odgovornost javnosti, ne pa državi ali oglaševalcem. Splichal (2005, 13) poleg univerzalne dostopnosti in raznovrstnosti programov omenja zadovoljevanje potreb manjšin, spodbujanje informiranega volilnega telesa ter dvigovanje kulturne in izobrazbene ravni.

Radiotelevizija Slovenija je javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, ki opravlja z zakonom določeno javno službo na področju radijske in televizijske dejavnosti, katere namen je zadovoljevanje demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb državljanek in državljanov Republike Slovenije, Slovenk in

Slovencev po svetu, pripadnic in pripadnikov slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski ter italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji /.../ (Statut RTVS 2006/2012, 1. člen).

Celovitost, verodostojnost, nepristranskost, javna razprava in zadovoljevanje demokratičnih potreb so torej kakovosti, ki jih mora zagotoviti javni servis (glej Jakubowicz 1998; Rumphorst 1999; Bašič Hrvatinić 2005; Splichal 2005). To so tudi kakovosti, ki naj bi jih zagotavljal parlamentarni program.¹⁷

Vzpostavitev parlamentarnega kanala v okviru javne televizije je predvidel Zakon o Radioteleviziji Slovenija iz leta 2005 (Zakon o RTVS 2005, 3. člen) in ga opredelil kot

poseben nacionalni televizijski program, namenjen neposrednim prenosom sej Državnega zbora Republike Slovenije in njegovih delovnih teles ter predvajanju posnetkov teh sej, kadar neposredni prenos ni mogoč, in celovitemu informiranju javnosti tudi o vsem drugem parlamentarnem dogajanju, vključno s sejami Državnega sveta Republike Slovenije, mednarodnimi aktivnostmi parlamenta, posveti v organizaciji Državnega zbora Republike Slovenije oziroma njegovih delovnih telesih ali Državnega sveta Republike Slovenije in drugimi aktivnostmi, povezanimi z uresničevanjem ustavnih pristojnosti slovenskega parlamenta (Zakon o RTVS 2005, 3. člen).

S tem je bila vzpostavljena podlaga za ustanovitev tretjega, parlamentarnega kanala Televizije Slovenija (TV SLO 3), ki je začel oddajati maja 2008. Po dveh letih obstoja je prišlo tudi do širše obravnave poslanstva parlamentarnega kanala. Leta 2010 je namreč začel nastajati novi zakon o Radioteleviziji Slovenija, ki bi po prvotni zamisli zelo posegel v dotedanje delovanje parlamentarnega kanala.¹⁸ 1. odstavek 55. člena osnutka zakona se je glasil:

Državni zbor Republike Slovenije lahko zagotavlja informiranje javnosti o svojem delu prek posebnega televizijskega programa, ki deluje znotraj

¹⁷ Glej poglavje 2.

¹⁸ Novi Zakon o RTVS je Državni zbor leta 2010 potrdil, nato pa je bil na referendumu zavrnjen in zato nikoli ni začel veljati.

Državnega zbora in je namenjen neposrednim prenosom sej Državnega zbora Republike Slovenije in njegovih delovnih teles ter predvajanju posnetkov teh sej, kadar neposredni prenos ni mogoč, in celovitemu informiranju javnosti tudi o vsem drugem parlamentarnem dogajanju, vključno s sejami Državnega sveta Republike Slovenije, mednarodnimi dejavnostmi parlamenta, posveti v organizaciji Državnega zbora Republike Slovenije oziroma njegovih delovnih teles ali Državnega sveta Republike Slovenije in drugimi dejavnostmi, povezanimi z uresničevanjem ustavnih pristojnosti slovenskega parlamenta. Državni zbor zagotavlja dostop do vsebin najmanj devetdeset odstotkom prebivalstva v Republiki Sloveniji. RTV Slovenija zagotavlja tehnične zmožnosti za prenos navedenega programa (Osnetek Zakona o RTVS 2010, 78).

Predlagatelji novega zakona (vlada) so tretji program želeli urediti podobno kot ponekod drugod po Evropi (Danska, Francija, Latvija, Nemčija, Švedska, Velika Britanija), ključni pomislek pa je bila njegova umestitev pod okrilje javne RTV (Osnetek Zakona o RTVS 2010, 98). Parlamentarni kanal bi bil torej izvzet iz pristojnosti javne radiotelevizije in bi prešel pod okrilje Državnega zbora. Tako se ne bi več financiral iz sredstev javne radiotelevizije, ampak bi sredstva podobno kot v več državah po Evropi zagotavljal parlament.¹⁹ Kot so zapisali predlagatelji (Osnetek zakona o RTVS 2010, 98), so parlamentarni kanali

praviloma financirani s strani parlamentov ali neposredno iz državnega proračuna. Prenos parlamentarnih sej je največkrat urejen preko interneta, intraneta, posebnih satelitskih ali digitalnih kanalov, kabelskega omrežja, v nekaj primerih pa tudi preko radijskih valov. Ponekod prenosi potekajo preko enega od naštetih medijev, drugje pa uporabljajo kombinacijo teh (Osnetek zakona o RTVS 2010, 98).

Tudi tehnično opremo večinoma zagotavljajo in financirajo parlamenti iz lastnih sredstev ali pa se sredstva namenijo iz državnega proračuna. Tako predlagatelji niso videli razloga, zakaj bi v Sloveniji ravnali drugače kot drugod po Evropi. Izpostavljali so, da nobena država v Evropi ne pozna programa javnega RTV-zavoda, ki bi bil

¹⁹ Glej Osnetek Zakona o RTVS (2010, 78) in poglavje 3.

namenjen izključno prenosom in spremljanju dela v nacionalnem in Evropskem parlamentu (Osutek zakona o RTVS 2010, 98). Kot utemeljitev so ob tem navajali ureditve v državah, kjer javne in ponekod tudi komercialne radiotelevizije zagotavljajo izbrane vsebine iz parlamentov²⁰, kakor je to potekalo tudi v Sloveniji pred uvedbo TV SLO 3: »Javne radiotelevizije so v večini evropskih držav dolžne spremljati delo zakonodajnih teles ter o njem tudi poročati, v živo pa prenašajo predvsem ustanovne seje, seje, na katerih se imenuje zbor ministrov, sprejemanje pomembnih zakonov, poslanska vprašanja in odgovore,« pišejo v osnutku zakona (2010, 98). To prakso bi (znova) vzpostavil novi zakon v svoji prvotni obliki. Predvideval je tudi, da javna radiotelevizija kljub izločitvi programa izpod svojega okrilja (zaradi njegove narave in vsebine) »v okviru namena, zaradi katerega je ustanovljena, in ob spoštovanju standardov delovanja javne radiotelevizije zagotavlja vsebine iz državnega zbora« (Osutek Zakona o RTVS 2010, 97).

A številna dopolnila skozi tri obravnave zakona so precej spremenila osnutek novega zakona, ki so ga pripravljali leta 2010 (Osutek Zakona o RTVS 2010; Zakon o RTVS 2010). Končna različica, ki je bila sprejeta, a ni bila uveljavljena, je vsebovala le nekaj manjših popravkov in dopolnitev že obstoječega zakona o RTVS iz leta 2005 (Zakon o RTVS 2005, 3. člen).

*Kot del javne službe RTV Slovenija prek posebnega televizijskega programa zagotavlja tudi celovito informiranje javnosti o delovanju Državnega zbora Republike Slovenije. To zagotavlja z neposrednim prenosom vseh sej Državnega zbora Republike Slovenije in njegovih delovnih teles, ter s predvajanjem posnetkov teh sej, kadar neposredni prenos ni mogoč, ter z **razpravami o vprašanjih, o katerih odloča Državni zbor Republike Slovenije**. Prek posebnega programa se neposredno ali v obliki posnetkov predvajajo tudi seje Državnega sveta Republike Slovenije, posveti v organizaciji Državnega zbora Republike Slovenije in Državnega sveta Republike Slovenije, **izbrane dejavnosti Evropskega parlamenta** ter druge aktivnosti v okviru uresničevanja ustavnih funkcij slovenskega parlamenta. **Dostop do posebnega televizijskega programa***

²⁰ Glej Osutek Zakona o RTVS (2010, 97) in poglavje 3.

mora biti zagotovljen najmanj 90 odstotkov prebivalstva Republike Slovenije»
(Zakon o RTVS 2010, 4. člen; poudarila A. G.).

Z odebeljeno pisavo zapisani deli so bili vnešeni na novo oziroma so bili prvič tako natančno opredeljeni prav v neuveljavljenem zakonu iz leta 2010 (Zakon o RTVS 2010, 4. člen). Je pa izpadel del, ki govori o tem, da je v celovito informiranje javnosti vključeno tudi poročanje o mednarodnih aktivnostih parlamenta (glej Zakon o RTVS 2005, 3. člen). Lahko bi sklepali, da je to zato, ker je zapisano, da mora biti zagotovljeno celovito informiranje o parlamentarni dejavnosti, kar vključuje tudi mednarodno. Poleg tega je na novo opredeljeno pokrivanje dejavnosti Evropskega parlamenta. Zakon je bil po potrditvi v Državnem zboru zavržen na naknadnem zakonodajnem referendumu. V času priprave te naloge v javnosti ni bilo zaznati namer za pripravo novega zakona o RTVS oziroma vsaj ne v smeri ureditve statusa TV SLO 3 (Bizilj 2013; Državni zbor RS 2013).

4.2 ZAČETKI PARLAMENTARNEGA KANALA V SLOVENIJI

Pred začetkom oddajanja je bilo treba v Državnem zboru postaviti kamere in režijo, v okviru RTV pa usposobiti digitalno predvajanje programa. Kamere so najprej postavili v veliki dvorani, kjer zaseda celoten zbor, ter jih povezali z novim video studiom z vso potrebno opremo za izvedbo prenosa plenarnih sej. Video studio so razdelili na kontrolni del za spremljanje sej in video realizacijo ter distribucijski del za distribucijo signalov vsem zainteresiranim medijskim hišam (STA 2002; glej tudi Programsko-poslovni načrt 2008, 61).

Kamere so nameščene v treh sejnih dvoranah – v veliki dvorani Državnega zbora, kjer potekajo redna in izredna zasedanja celotnega zbora, slavnostne seje, sprejemi, javne razprave ipd., ter v dveh dvoranah, kjer se odvijajo seje delovnih teles parlamenta. V največji dvorani je bilo leta 2002 nameščenih šest kakovostnih in zmogljivih kamer. Štiri delujejo sinhrono in prikazujejo govornika za govorniškimi odrom, peta kamera je usmerjena v predsedujočega in govorniški oder, šesta, ki je nameščena nad balkonom velike dvorane, pa prikazuje celotno dvorano. Na Tomšičevi ulici sta velika in mala dvorana, kamor so bile leta 2007 v okviru prenove nameščene kamere in ostala sodobna tehnologija za izvedbo neposrednih televizijskih prenosov, ki med drugim omogoča avtomatski vklop kadra ob sprožitvi govorne naprave ter enakovrednost slikovnega

gradiva. Velika dvorana s 30 konferenčnimi mesti je opremljena s štirimi televizijskimi kamerami. Dve sta nameščeni v notranjem delu elipsaste mize, tretja na steni nasproti predsedujočega, medtem ko je četrta predvidena za splošni prikaz. Mala dvorana z 19 konferenčnimi mesti je krožne oblike ter opremljena s tremi televizijskimi kamerami. Razporejene so podobno kot v veliki dvorani, le da je v tej dvorani v notranjem delu okrogle mize ena kamera. Druga je nameščena na steni nasproti predsedujočega, tretja pa je predvidena za splošni prikaz (Državni zbor RS 2011). Kamere upravlja režija, ki se nahaja v zgradbi državnega zbora in sodeluje z oddelkom predvajanja programa, ki je v stavbi Televizije Slovenija. V režiji se izmenjujejo trije tehniki, v predvajanju programa pa dva. Za vse je odgovorna Televizija Slovenija oziroma njen parlamentarni program, kar pomeni, da sredstva za njihovo delovanje in za osebje zagotavlja javna televizija in ne parlament (Državni zbor RS 2011; glej tudi Bizilj 2013).

Vzpostavitev avdio-video studia z vso potrebno infrastrukturo za snemanje in prenašanje sej iz plenarne dvorane je pomenila začetek vzpostavljanja parlamentarnega kanala (Krašovec 2003, 1). Od aprila 2002 je bilo omogočeno neposredno spremljanje sej prek spleta (Finance 2002), nov video sistem pa je omogočil tudi neposredno spremljanje sej prek internega kablanskega sistema v parlamentarni zgradbi (Državni zbor RS 2011). Spomladi 2003 se je začelo poskusno oddajanje iz parlamenta, jeseni istega leta pa so se začeli tudi neposredni prenosi (Dnevnik 2003). Jeseni 2003 je bil dogovor o zagotavljanju neposrednih prenosov sej parlamenta sklenjen z javno televizijo in s tremi komercialnimi televizijami ter kablenskimi operaterji. Na ta način je Državni zbor uresničil svoj cilj, da se brez dodatnih stroškov za parlament zagotovi prenose plenarnih sej (Krašovec 2003, 1; glej tudi MMC RTVSLO 2003a in 2003b).

V magistrskem delu se bomo osredotočili na dejavnost Televizije Slovenija (in ne komercialnih televizij) na tem področju. Javna televizija je od leta 2003 na svojem drugem programu prenašala prvi dan rednih sej (poslanska vprašanja) ter pomembnejše seje (zakoni, povezani z javnimi financami, imenovanje parlamenta, premierja ipd.) (Dnevnik 2003). Ko je leta 2008 začel oddajati tretji kanal, je bilo tam mogoče spremljati neposredne prenose sej celotnega zbora ter delovnih teles, ki so zasedala v dvorinah, kjer so bile nameščene avtomatske kamere. Leta 2008 je bilo kanal namreč mogoče spremljati prek satelita in kablskih TV-sistemov, na 60–65 odstotkih slovenskega ozemlja ga je bilo mogoče spremljati prek zemeljske digitalne televizije

(DVB-T), nekatere vsebine pa so gledalci lahko spremljali tudi na preostalih, že obstoječih dveh kanalih TV SLO 1 in 2 (prenosi, oddaja Diagonale ipd.) (Bizilj 2007 in 2008; Bizilj 2013; glej tudi Letno poročilo RTVS 2007, 56; Letno poročilo RTVS 2008, 56).

Kljub začetku oddajanja TV SLO 3 so na TV SLO 2 še vedno predvajali neposredne prenose poslanskih vprašanj in pomembnejših točk rednih sej oziroma izredne seje. V javnosti so se zato začeli sprožati pomisleki, zakaj je bil ustanovljen nov kanal, posebej namenjen prenosu sej državnega zbora, če jih še vedno prenaša tudi TV SLO 2, kot je bilo pred uveljavitvijo novega kanala (Bizilj 2013). To se je dogajalo, ker TV SLO 3 kljub precejšnji pokritosti še ni dosegel dovolj gledalcev, spremljanje pomembnejših razprav in odločanj pa je moralo biti zagotovljeno na večjem delu Slovenije (prav tam). Sčasoma je TV SLO 2 prenašal le še dele sej, 1. oktobra 2010 pa so se seje parlamenta sočasno s preходом na digitalni sistem oddajanja prenesle izključno na TV SLO 3 (prav tam). Digitalizacija 1. decembra 2010 (DVB-T 2010) je namreč omogočila tudi večji doseg TV SLO 3. V procesu digitalizacije je TV SLO 3 prešla pod okrilje multipleksa A, ki je ob vklopu nekaj novih oddajnih lokacij povečal doseg. Tako je denimo pokritost prebivalstva s signalom prvega multipleksa (in s tem tudi pokritost TV SLO 3) ob koncu leta 2011 znašala že približno 98 % (Letno poročilo Apek 2011, 59), približno tolikšna je ostala tudi v letu 2012 (Letno poročilo Apek 2012, 48; glej tudi Apek – televizijski trg).

Delovanje kanala je že od vsega začetka v celoti digitalizirano, vključno z distribucijo programa. Zaradi takšnega načina dela so tudi takratni vodilni na Televiziji Slovenija ob začetku oddajanja izpostavljali njegov pomen pri digitalizaciji RTVS (Siol.net 2008; glej tudi Bizilj 2009, 6; Bizilj 2013). Digitaliziran sistem oddajanja in delovanja je terjal reorganizacijo kadrov in dela (Letno poročilo RTVS 2007, 56; Letno poročilo RTVS 2008, 56; glej tudi Bizilj 2009, 6; Državni zbor RS 2013, 3).²¹ Po besedah takratnega generalnega direktorja Televizije Slovenija je naložba v TV SLO 3 stala 1,75 milijona evrov, od tega so naložbe v Državni zbor stale okoli 350.000 evrov (MMC RTVSLO 2008; glej tudi Siol.net 2008). Prvotni načrti so vključevali 1,5 milijona evrov stroškov za RTVS in 1,25 milijona za Državni zbor (Večer 2007).

²¹ RTV Slovenija je uvedbo parlamentarnega programa izkoristila za notranjo posodobitev (Bizilj 2009, 6).

Še pred začetkom oddajanja parlamentarnega kanala so se v strokovni javnosti pojavljali mnogi pomisleki. Medtem ko si je politika želela priti v domove Slovencev neposredno iz parlamentarne dvorane in v celoti, je bilo na Svetu RTV Slovenija slišati pozive k premisleku in previdnosti (Milosavljević 2003, 21–22). Nekateri člani takratnega sveta so opozarjali, da je zahteva po prenašanju sej sporna tako s programskega kot profesionalnega vidika, z vidika novinarske avtonomnosti in profesionalnosti, saj da se s tem omogoča diktat vlade nad javnim RTV-zavodom (Milosavljević 2003, 22). A so zagovorniki ideje na svetu zatrjevali (prav tam), da ni prav, da se državljanom ne bi omogočilo, da si sami ustvarijo mnenje. Slišati je bilo tudi, da so prenosi iz parlamenta pravzaprav igrani program, ki bi lahko konkuriral igranemu programu RTV Slovenija (Milosavljević 2003, 22).

Medtem pa je predlagatelj novega RTV-zakona, ki je parlamentarni kanal vpeljal pod okrilje javnega servisa, Branko Grims (SDS), omenil, da je ta kanal potreben zato, »da ljudje preverijo, če jih novinarji pravilno obveščajo« (Pirc in Štamcar 2005). Splichal (v Pirc in Štamcar 2005) je v intervjuju za Mladino ocenil, da sami prenosi niso problematični, je pa problematičen pristop, saj da gre za razmeroma drag projekt glede na število gledalcev, ki jih je moč pričakovati. Menil je (prav tam), da ni posebnega razloga, da se vzpostavi poseben kanal, saj bi seje lahko prenašali prek spleta.

Takratni direktor Televizije Slovenija Jože Možina je povedal, »da je TV SLO 3 velik korak za slovensko družbo v celoti, saj bo spodbudil dvig demokratičnih standardov in večjo informiranost« (MMC RTVSLO 2008; glej tudi Siol.net 2008). Podobnega mnenja so bili tudi v Državnem zboru. Takratni generalni sekretar Lovro Lončar je izrazil prepričanje, da bo parlamentarni kanal z rednim in neposrednim seznanjanjem z delom parlamenta okrepil zaupanje javnosti v zakonodajno oblast (MMC RTVSLO 2008; glej tudi Siol.net 2008).

Britanska avtorica, ki je med drugim preučevala uvajanje snemanja sej britanskega parlamenta (Johnson 2011, 209), je med prednostmi, ki jih to prinaša, uvrstila pregled državljanov nad delom njihovih odposlancev, torej ljudi, ki so jih na odločilna mesta imenovali državljani. Po drugi strani naj bi kamere uničile nedotakljivost parlamenta. A za tem se je skrivala bojazen, da bo delo parlamenta zreducirano na raven zabavnih

vsebin (prav tam). Ko so kamere postale tako rekoč del stalne opreme v dvorani, so se nanje navadili tudi poslanci in nekako pridobili zaupanje. Tako so sčasoma odpravili strožje predpise glede pokrivanja dela parlamenta, medtem ko so glavna načela ostala nespremenjena (Franks v Johnson 2011, 210). Parlament je veljal za dolgočasnega, uredniki pa so se velikokrat pritoževali nad praznimi klopmi. A to se je spremenilo, ko so na vrsto prišli poslanska vprašanja premierju in ministrom, proračun, teme, ki so za državo velikega pomena ipd. Takrat je parlament postal medijsko zanimiv (Johnson 2011, 221).

Ob začetku oddajanja so odgovorni na Televiziji Slovenija TV SLO 3 predstavljali kot program, kjer so osnova zasedanja državnega zbora ter delovnih teles iz prostorov, iz katerih je prenos mogoč (Dnevnik.si 2008). Zakonsko določeno pokrivanje dela državnega sveta in tudi evropskega parlamenta je omejeno in »odvisno od finančnih, kadrovskih in tehničnih zmožnosti,« so pojasnili v službah RTV Slovenija spomladi leta 2008 (Dnevnik.si 2008). Dodali so načrte, da se prenose dopolnjuje z informativnimi in dokumentarnimi oddajami ostalih uredništev. Opozorili so, da je dogajanje v parlamentu nepredvidljivo, pokrivanje pa zaradi tega in tudi zaradi uvajanja digitalne tehnologije »zahteven programski, produkcijski in organizacijski projekt« (Dnevnik.si 2008; MMC RTVSLO 2008; Siol.net 2008). Na nepredvidljivost dogajanja v parlamentu je opozorjajala tudi odgovorna urednica TV SLO 3 (Bizilj 2007 in 2008; Bizilj 2013). Dolžine zasedanj in vmesnih odmorov namreč ni mogoče predvideti, parlament pa tudi ne zaseda vedno, kar ne bi omogočalo izpopolnitve več kot 20-urne programske sheme (Bizilj 2007 in 2008; Bizilj 2013). Poleg tega si televizijski kanali »ne morejo privoščiti črnine na zaslonu« (Bizilj 2013), škoda bi bilo, da ne bi izkoristili programskega prostora (prav tam). Tako je odgovorna urednica TV SLO 3 že ob vzpostavljanju kanala napovedala, da bo »55 odstotkov vsebine informativno-parlamentarnega značaja« (Večer 2007). Podobno je o dopolnjevanju parlamentarnih vsebin govoril takratni direktor TV Slovenija Jože Možina in izjavil (prav tam), da bodo skušali narediti gledljiv program, ki ga bodo sprejeli tudi gledalci, »zato bomo postopoma program nadgrajevali s športnimi, razvedrilnimi in dokumentarnimi vsebinami« (Večer 2007; glej tudi Bizilj 2009, 7).²²

²² Cilj je bil narediti živ, atraktiven, kredibilen, kakovosten in zanimiv program (Bizilj 2009, 6). Že po letu dni oddajanja je urednica TV SLO 3 (Bizilj 2009, 7) znova opozorila, da sta bogatitev in nadgrajevanje programa odvisna od finančnih, kadrovskih in tehničnih zmožnosti Televizije Slovenija.

Že v začetku je bilo ne glede na zakonska določila (Zakon o RTVS 2005, 3. člen) jasno, da se bodo parlamentarne vsebine (prenosi in posnetki) dopolnjevale, in to kljub temu, da je bil kanal prvotno namenjen predvsem informiranju javnosti o delovanju državnega zbora, državnega sveta in evropskega parlamenta. Zasnova programa je ob tem težila k predvajanju uredniško oblikovanih vsebin.²³ Tudi v elaboratu ob ustanavljanju kanala (Bizilj 2007 in 2008) je zapisano, da je TV SLO 3 uradno registrirana kot televizijski kanal z informativnimi (in parlamentarnimi) vsebinami,²⁴ kar dopušča možnost, da program sestavljajo uredniško oblikovane vsebine. Kot medij s parlamentarno-informativnimi vsebinami sta kanal potrdila tudi Ministrstvo za kulturo in Apek (Bizilj 2007 in 2008; Programsko-poslovni načrt RTVS 2008, 61; Državni zbor RS 2013, 2). Tudi v programsko-produkcijskih načrtih po letu 2007 je zaslediti težnjo, da se v okviru tretjega kanala vzpostavi parlamentarno-informativni program. To je narekovalo tudi razvoj programa kanala in njegove sheme (Programsko-poslovni načrt RTVS 2007–2013, 61; Strategija RTVS 2011–2015, 48). Zaradi narave programa in takšnih okoliščin delovanja je tudi shema, na osnovi katere deluje, odprtega tipa, za razliko od večine klasičnih televizijskih kanalov, ki delujejo po zaprtih shemah (Bizilj 2007; Državni zbor RS 2013, 3).²⁵ »Vzorčna shema je sestavljena po zgledu sodobnih informativnih kanalov,« poudarja Bizilj (2013).²⁶ Pri sestavi programa je treba upoštevati zakonska določila o obveznih prenosih in/ali posnetkih sej parlamenta ter njegovih delovnih teles, pozoren pa je treba biti tudi na ostala dogajanja v parlamentu (Zakon o RTV 2005, 3. člen; Bizilj 2013). Sprva odprta shema se je z uvajanjem novih oddaj začela delno zapirati, saj so te oddaje dobile stalne termine – tako premiernih predvajanj kot ponovitev (Bizilj 2013; Državni zbor RS 2013, 3).

²³ Načrt iz leta 2008 je predvideval, da bodo sicer večino programa zapolnjevale izključno parlamentarne vsebine, ki pa jih bodo dopolnjevali povzetki, javljanja, novice ... Prek TV SLO 3 naj bi posredovali več vsebin, ki zadevajo gledalce, in soočali mnenja (strokovnjakov, analitikov ...) o vsebinah, obravnavanih v nacionalnem in/ali evropskem parlamentu (Programsko-poslovni načrt RTVS 2008, 61). Že v prvem letu delovanja so, ko državni zbor ni zasedal, v program dodajali novice (iz sveta in iz materiala informativnega programa), ki so jih skušali osvetliti z drugega zornega kota, pa tudi informacije, ki so sicer na televiziji le redko dobile programski prostor (Bizilj 2009, 6–7).

²⁴ Agencija za pošto in elektronske komunikacije je tretji program kot TV SLO 3 v razvid medijev vpisala 4. julija 2007 (glej Apek), torej slabo leto pred dejanskim začetkom oddajanja posebnega, parlamentarnega kanala.

²⁵ Odprta shema obenem pojasni, zakaj ob pregledovanju sporeda TV SLO 3 ne najdemo natančnih terminov predvajanja določenih vsebin, kot je to značilno za večino ostalih programov (glej Državni zbor RS 2013, 3).

²⁶ Pri oblikovanju programa so se zgledovali po tovrstnih evropskih programih (Bizilj 2009, 7).

4.3 RAZVOJ PARLAMENTARNEGA KANALA V SLOVENIJI

TV SLO 3 je danes parlamentarno-informativni program, saj parlamentarne vsebine (seje državnega zbora, debate o tem) dopolnjujejo informativne vsebine. Zakaj je prišlo do takšnega združevanja, skušamo razčleniti v naslednjih poglavjih, še pred tem pa poleg zakonskih nastavkov predstavljamo načrte in poročila RTV Slovenija v zvezi s *posebnim nacionalnim programom*, namenjenim parlamentarnim vsebinam.

Že v prvih dveh letnih poročilih RTV Slovenija po sprejetju Zakona o RTVS leta 2005 lahko preberemo zavezo za vzpostavitev *posebnega nacionalnega televizijskega programa*, namenjenega za »neposredne prenose in predvajanje posnetkov sej državnega zbora /.../ in njegovih delovnih teles« (Letno poročilo RTVS 2005, 5; Letno poročilo RTVS 2006, 4). Načrte za vzpostavitev parlamentarnega kanala najdemo še v programsko-poslovnem načrtu RTV Slovenija 2007. Vzpostavljanje programa se je začelo v okviru za to ustanovljene Uredniško produkcijske enote (UPE) in Eksperimentalnega studia (ES), ki sta skladno z zakonom razvijala tretji kanal. Sodelavci UPE so delo parlamenta spremljali v okviru takratnih zmožnosti. Seje celotnega zbora so se predvajale na TV SLO 2, seje delovnih teles pa v okviru možnosti prek satelita (Programsko-poslovni načrt RTVS 2007, 92). Objavljenih je bilo prek 73 tisoč minut programa na drugem programu in satelitu. Ker vsega dogajanja ni bilo mogoče neposredno pokriti, je bilo dogajanje vključeno v oddaji Aktualno in Diagonale na drugem programu. Gledanost sej na drugem programu je bila leta 2007 0,9-odstotna, delež gledalcev 9-odstoten, medtem ko je bila predvidena 0,7-odstotna gledanost. UPE je prevzela jutranja poročila in usvojila novo, digitalno tehnologijo (Letno poročilo RTVS 2007, 56).

Parlamentarni program je začel na posebnem, tretjem kanalu TVS oddajati 21. maja 2008, kar je nekoliko kasneje, kot je bilo načrtovano. Na TV SLO 2 so parlamentarni program predvajali le še občasno, ko so v državnem zboru potekali pomembnejši dogodki. Na satelitu in na tretjem kanalu se je leta 2008 predvajalo prek 43 tisoč minut prenosov in dobrih 44 tisoč minut parlamentarnih vsebin, na drugem pa skoraj 25 tisoč minut parlamentarnih vsebin (Letno poročilo RTVS 2008, 56). Z vzpostavitvijo novega

kanala in ustrezne tehnologije v parlamentu so se začeli tudi prenosi sej nekaterih delovnih teles, postopoma pa je bilo mogoče pokrivati še več dogajanja tako v državnem zboru kot v državnem svetu in evropskem parlamentu (Letno poročilo RTVS 2008, 56). Novembra 2009 so v shemo TV SLO 3 ob 19.00 umestili TV Dnevnik z znakovnim jezikom (Letno poročilo RTVS 2009, 58). Istega leta se je začelo bolj intenzivno povezovanje z uredništvom informativnega programa, predvsem dogovarjanje o pokrivanju in delitvi posnetkov. Neposrednih prenosov rednih sej parlamenta je bilo leta 2009 za 29.759 minut, 4.330 minut pa prenosov izrednih sej. Prenosov delovnih teles je bilo za 26.557 minut (vseh prenosov v povprečju 2,4 ure na dan). Povzetkov dogajanja v nacionalnem in evropskem parlamentu, poročil, pogovorov je bilo 134.760 minut, v letu 2009 so jih začeli povezovati v oddaje (v povprečju 6 ur na dan). Ponovitev (vključene tudi dokumentarne oddaje iz arhiva TV SLO) je bilo 227.676 minut (v povprečju 10 ur na dan). Na TV SLO 2 je bilo predvajanih 18.982 minut neposrednih prenosov (Letno poročilo RTVS 2009, 58). To kaže na povečan obseg prenosov in parlamentarnih vsebin na TV SLO 3 (v primerjavi z letom 2008), kar je pomenilo manj teh vsebin na TV SLO 2. TV SLO 3 je že takrat pridobivala gledalce (Letno poročilo RTVS 2009, 58), a podatki niso bili celoviti, saj je bila pokritost le 70-odstotna, zato je bilo mogoče neposredne prenose spremljati tudi na TV SLO 2. Parlamentarni kanal je prešel uvajalno fazo digitalizacije in je bil že v celoti digitaliziran, usmerjati so se začeli v dvigovanje njegove kakovosti (prav tam).

S prehodom z analognega na digitalni TV-signal ob koncu leta 2010 se je oddajanje sej parlamenta preneslo izključno na tretji kanal. Število gledalcev se je povečalo, tako da je parlamentarni kanal postal šesti najbolj gledan kanal v državi, ob vseh komercialnih domačih in tujih kanalih (Letno poročilo RTVS 2010, 92; TV SLO 3 2013). Tako je ostalo tudi v letu 2011, kar so glede na razmeroma nizek vložek šteli za velik dosežek (Letno poročilo RTVS 2011, 54). V letu 2011 je bilo načrtovano dodatno povezovanje med uredništvu parlamentarnega in informativnega programa in vzpostavitev informativno-parlamentarnega kanala (Letno poročilo RTVS 2011, 54; Programsko-poslovni načrt RTVS 2011, 39). Skozi leto se je izkazal interes obeh uredništev za to, da se oblikuje skupni informativno-parlamentarni kanal (Letno poročilo RTVS 2011, 54). Sicer pa so bila večji del programa tudi leta 2011 zasedanja Državnega zbora in njegovih delovnih teles, predvsem neposredni prenosi in posnetki oziroma povzetki tistih zasedanj, ki jih zaradi tehničnih razlogov ali sočasnih zasedanj ni bilo mogoče

prenašati. V program so umeščali tudi dogajanje v Državnem svetu in Evropskem parlamentu in ga dopolnjevali z informacijami, pogovornimi oddajami, ponovitvami oddaj informativnega programa in regionalnih centrov – Televizije Koper in Televizije Maribor (Poročila, Dnevnik Slovencev v Italiji, Slovenska kronika, Dnevnik TV Maribor, Šport, Vreme, Primorska kronika, Tednik, Studio City, Pogledi Slovenije, Tarča, Globus, Prava ideja, Odkrito, Slovenska kronika ...). Med delavniki se je ponoči nekaj ur vrtel infokanal (Letno poročilo RTVS 2011, 54). Tudi v letu 2012 si je TV SLO 3 še naprej prizadeval dvigniti svojo kakovost, nadaljeval prizadevanja v zvezi s še boljšim sodelovanjem z uredništvom informativnega programa ter se osredotočil na večjo televizičnost programa (Letno poročilo RTVS 2012, 57–58; Programsko-poslovni načrt RTVS 2012, 43). V načrtih in poročilih po letu 2008 so vseskozi izpostavljena relativno nizka finančna sredstva, ki jih ima TV SLO 3 na voljo za svoje delovanje.

Danes parlamentarni kanal velja za visoko produktivnega glede na kadrovske in finančne razmere (Bizilj 2013; glej tudi Državni zbor RS 2013, 3). Celostna podoba je oblikovana po zgledu sodobnih informativnih programov in povsem prilagojena sodobni tehnologiji (Državni zbor RS 2013, 4). V strategiji RTVS (2011–2015, 48) je TV SLO 3 opredeljen kot osrednji politično-informativni program, katerega jedro predstavljajo prenosi sej Državnega zbora in njegovih delovnih teles ter oddaje v zvezi s parlamentarno dejavnostjo, aktualne vsebine na področjih lokalnega in regionalnega, aktualne vsebine s področja narodnostnih skupnosti v Sloveniji in slovenskih skupnosti v zamejstvu ter izseljenstvu. Je program z informativnim karakterjem, ki nagovarja angažirane, njegov osrednji oddajni čas pa je med 10. in 19. uro (Strategija RTVS 2011–2015, 48). Večina lastne produkcije so neposredni prenosi zasedanj Državnega zbora in njegovih delovnih teles, predvajanje dogajanja v parlamentu z zamikom oziroma v obliki povzetkov ali televizijskih oddaj. Večerni pogovori so v prvi vrsti namenjeni tematiki, ki izhaja iz dogajanja v Državnem zboru. Nobenih drugih zgolj informativnih dogodkov parlamentarni kanal ne pokriva, ampak objavlja (in za objavo pripravlja) skoraj vse gradivo, ki ga posname in v krajši obliki objavi informativni program. Ponavlja tudi oddaje informativnega programa in regionalnih centrov v celoti (Programsko-poslovni načrt RTVS 2013, 33).

4.4 DELOVANJE PARLAMENTARNEGA KANALA NA TELEVIZIJI SLOVENIJA²⁷

Parlamentarni kanal je maja 2013, pet let po začetku oddajanja, ustvarjalo 12 novinarjev. Stalnih sodelavcev TV SLO 3 (novinarjev) je bilo v teh petih letih v povprečju od 10 do 13, občasni od 3 do 5. Občasni sodelavci so pripravljajo predvsem pogovorne oddaje, medtem ko so med stalnimi sodelavci prerazporejene dolžnosti, v glavnem vsak dela vse oddaje (je novinar in voditelj), nekateri so tudi dnevni uredniki, dva se izmenjujeta kot tedenska urednika. Dnevni in tedenski urednik spremljata dnevne dogodke, iz njih pripravljata povzetke ter dopolnjujeta in izpopolnjujeta vzorčno shemo. Novinarji ne opravljajo klasičnega novinarskega dela, ki vključuje delo na terenu, ampak dogajanje večinoma spremljajo iz redakcije. Sledijo večinoma agencijskim novicam, iz delovnih prostorov na RTVS lahko spremljajo prenose sej in novinarskih konferenc (ob začetkih oddajanja so morali nekatere seje spremljati v parlamentarnih dvorinah), uporabljajo in obdelujejo tudi avdio-video material, ki ga za svoje oddaje uporablja uredništvo informativnega programa. Tehnično ekipo (režija RTVS, režija Državni zbor, snemalci, montažerji, predvajanje programov RTVS, koordinatorji, organizatorji) je maja 2013 sestavljalo 12 stalnih sodelavcev.²⁸

Kot že omenjeno, TV SLO 3 zaradi nepredvidljivega dela parlamenta za razliko od večine ostalih TV-programov deluje po odprti shemi, ta pa se dopolnjuje skladno z vzorčno shemo. Pri sestavi programa je treba upoštevati zakonska določila obveznih prenosov in/ali posnetkov sej parlamenta ter njegovih delovnih teles, pozoren pa je treba biti tudi na ostala dogajanja v parlamentu (Bizilj 2013; glej tudi Zakon o RTVS 2005, 3. člen). Vzorčno shemo pripravi odgovorna urednica, vsaj dvakrat letno. Navadno je shemo treba spremeniti poleti, v času parlamentarnih počitnic, ko državni zbor ne zaseda, ni pa niti nekaterih oddaj ostalih uredništev TV Slovenija, ki sicer dopolnjujejo shemo TV SLO 3. Gre za okvirno 24-urno shemo²⁹, ki jo dokončno in sproti v

²⁷ Kot izpostavljeno v uvodu naloge, je ena ključnih raziskovalnih metod študije primera opazovanje z udeležbo. V preučevanem obdobju sem namreč pri ustvarjanju programa sodelovala tudi sama. Velik del zapisanega je – kjer virov ne navajam posebej – rezultat opazovanja z udeležbo.

²⁸ V načrtu iz leta 2008 je zapisano, da bo parlamentarni program ustvarjalo 20 programsko-izvedbenih sodelavcev (novinarjev, snemalcev, montažerjev) in tehnično osebje (12) (Programsko-poslovni načrt 2008, 61).

²⁹ Dolžina sheme je odvisna od dogajanja/zasedanj v parlamentu. Praviloma se začne ob 6-ih, pet dni v tednu pa konča okrog dveh, ko se vklopi 'infokanal'. Če zasedanja trajajo predolgo oziroma ves dan, se –

sodelovanju s tedenskim urednikom oblikujejo dnevni uredniki, glede na dnevno dogajanje in dogajanje v parlamentu. Sicer fleksibilna shema je zgrajena okrog stalnih terminov oddaj, lastnega in tudi ostalih uredništev.³⁰ Gre za oddaje *Aktualno*, *Žarišče*, *Na tretjem*, *Sporočamo*, *Satirično oko*, *Slovenija in Evropa*, *Kronika*, *Tedenski pregled*, *Tedenski napovednik*, *Tedenski izbor*, *Svet v besedi in sliki* ... (Državni zbor RS 2013, 3; glej tudi TV SLO 3 2013). Tu so še ponovitve oddaj informativnega programa, ki imajo prav tako določene termine predvajanja, npr. jutranja poročila, Prvi dnevnik, Poročila, Poročila ob petih, TV Dnevnik z znakovnim jezikom ob 19-ih (sočasno s TV Dnevnikom na TV SLO 1), Tednik, Studio City, Prava ideja, Zrcalo tedna, Utrip ...

Okrog navedenih oddaj se shema dopolnjuje s povzetki aktualnega dogajanja – sej parlamenta in njegovih delovnih teles, izjav za javnost, novinarskih konferenc (glej tudi Državni zbor RS 2013, 5). Prostor za umestitev teh vsebin v shemo je prerazporejen čez ves dan, in sicer po različno dolgih sklopih od 3 do 30 minut. Pri krajših sklopih gre bolj za to, da se razbije monotonost, ki bi nastala z zaporednim predvajanjem daljših oddaj, hkrati pa pomeni hitro informiranje, pa tudi pojasnilo.

Za razliko od TV-prenosov dogajanja v državnem zboru pred uvedbo TV SLO 3, ko je TV SLO 2 prenašal predvsem izredne seje zboru in njegove slavnostne seje (Bizilj 2013), mora parlamentarni kanal skladno z zakonom čim bolj celovito pokriti delovanje parlamenta. Tako je mogoče na TV SLO 3 spremljati plenarne in izredne seje parlamenta, seje njegovih delovnih teles, javne posvete, razprave v organizaciji državnega zboru, novinarske konference poslancev ali poslanskih skupin, obiske tujih visokih gostov ipd.

Ker je neposreden prenos prek stacionarnih kamer mogoč le iz treh sejnih dvoran, so predsedniki delovnih teles po besedah vodje odnosov z javnostmi v Državnem zboru Karmen Uglešič (2011) pri razporejanju sej pozorni na to, da jih skličejo v teh dvorinah

tudi po 2. uri – zvrstijo oddaje, ki se niso ob svojih predvidenih terminih, odvrti se npr. kakšna seja, ki ni prišla na vrsto čez dan, ponovitev katere od sej ... Teži se k temu, da se s parlamentarno-informativnimi vsebinami zapolni celih 24 ur. V petek in soboto je shema že zastavljena kot 24-urna.

³⁰ Na zahtevo gledalcev je TV SLO 3 začela izdajati tudi spored, a z opombo, da je ta odvisen od spremenljivega in nepredvidljivega dogajanja v parlamentu. Spored je sestavljen okrog oddaj, v katere so oblikovali povzetke in druge vsebine, da so jim lahko določili termine predvajanja (Državni zbor RS 2013, 3; Programsko-poslovni načrt RTVS 2013, 33).

(čeprav tega ne predpisuje nikakršen zakon, gre torej predvsem za dobro voljo organizatorjev). Če sočasno zaseda več delovnih teles, zasedanja v sejni sobah, kjer kamer ni in prenos ni zagotovljen, posnamejo snemalci TV SLO 3, navadno je en snemalec zadolžen za snemanje v eni sejni sobi. Prek priključkov, ki so v teh sobah in omogočajo tudi neposredni prenos, je mogoč vklop neposredno v program ali pa se seje v celoti ali nekoliko okrnjene predvaja naknadno. Ali bo seja posneta in kdaj bo predvajana, navadno odloči tedenski urednik glede na relevantnost teme. Tema razprav na delovnih telesih je kriterij tudi pri določanju vrstnega reda predvajanja sej, ko jih je v istem dnevu več in trajajo več ur, pri čemer je prvo zasedanje tisto, ki se začne najbolj zgodaj. Če se jih več začneja istočasno, se začneja s prenosom zasedanja, na katerem obravnavajo najbolj relevantno temo, problematiko.

V zadnjih dveh letih preučevanega obdobja so postali praksa tudi prenosi novinarskih konferenc poslancev oziroma poslanskih skupin. V sejni sobi, posebej namenjeni novinarskim konferencam (novinarsko središče), ter v avli državnega zbora sta priključka, ki omogočata neposredni prenos izjav za javnost. Posneti material se lahko prenaša neposredno na strežnik javne televizije, do katerega imajo dostop tako TV SLO 3 kot ostala uredništva Televizije Slovenija. Če novinarske konference niso predolge, se ponavljajo tudi v celoti, sicer pa jih novinarji TV SLO 3 navadno skrčijo v povzetke, posamezne izseke pa vključijo v svoje informativne oddaje. Podobno je tudi s plenarnimi sejami parlamenta in sejami njegovih delovnih teles – izseke novinarji vključijo v informativne oddaje ali v prispevke za te oddaje, naredijo pa tudi t. i. povzetke. Gre za 5–15-minutne sklope veznega teksta in izjav, izbranih iz razprav na zasedanjih³¹, ki povzemajo ključne točke razprave, pa tudi bolj zanimive dele. Pri tem naj bi bili novinarji, skladno z novinarsko etiko, pozorni na to, da predstavijo tako stališča zagovornikov kot nasprotnikov obravnavanih tem, problematik, da so nepristranski (Kodeks novinarjev Slovenije 2010, 2. in 4. člen), pri krajšanju in povzemanju poskrbijo, da ohranijo bistvo razprav in ne potvarjajo vsebine (Kodeks novinarjev Slovenije 2010, 10. člen), ob upoštevanju vseh teh etičnih meril pa skušajo tematiko poenostaviti in jo tako približati ljudem. Tematiko skušajo narediti zanimivo in gledljivo (Bizilj 2013). Kljub trudu predstaviti tematike čim bolj celovito, tovrstni

³¹ Praviloma se novinarje prerazporedi na seje vseh parlamentarnih delovnih teles in celotnega zbora, ko pa je dogajanja preveč, prevladajo zasedanja, kjer potekajo obravnave politično in družbeno bolj relevantnih tem. Katere so te, glede na aktualne razmere presodi tedenski urednik.

povzetki sej ne zadostijo pričakovanjem vseh, ki jih spremljajo. Tako so na primer poslanci v postopku sprejemanja novega RTV-zakona izpostavljali, da so ti izdelki kdaj pa kdaj tudi pristranski, saj so vanje vključeni subjektivno izbrani izseki sej, ki morda niso nujno vsebinsko relevantni (Državni zbor RS 2010a-c). A tako urednica kot dnevni uredniki in novinarji, ki sooblikujejo program, pravijo, da skušajo enakovredno zastopati obe strani, torej koalicijo in opozicijo, zagovornike in nasprotnike neke teme – novinarji pri svojih izdelkih, uredniki pa pri sestavljanju sheme. Odgovorna urednica Ljerka Bizilj sicer omenja občasne opazke o pristranskosti, a odgovarja (Bizilj 2013), da je takšne odzive vedno pričakovati; hkrati ugotavlja, da je pripomb, pritožb in kritik na ta račun glede na občutljivost področja razmeroma malo (prav tam).

Na TV SLO 3 je od spomladi 2011 mogoče spremljati tudi novinarske konference po sejah vlade in pomembnejših vladnih srečanjih (s socialnimi partnerji, tujimi gosti ipd.). Če je mogoče, se izjave za javnost prenaša neposredno, lahko pa tudi v posnetku, saj ima vedno prednost dogajanje v parlamentu.

TV SLO 3 skladno z zakonom (Zakon o RTVS 2005, 3. člen) spremlja tudi dogajanje v državnem svetu, a je pokrivanje njegovega dela v veliki meri odvisno od produkcijskih zmoglosti uredništva (Državni zbor RS 2013, 5). Delo državnega sveta je v praksi v ospredju predvsem, ko bi njegova dejanja lahko vplivala na potek zakonodajnih postopkov. Gre predvsem za razprave o morebitnih vetih, občasno so izpostavljene tudi javne razprave, ki jih organizira državni svet. Neposrednih prenosov navadno ni, to niti ni omogočeno, saj v tej dvorani ni stacionarnih kamer. Izjemoma, ob pomembnejših sejah, priklop kamer na za to predvidene priključke omogoča tudi prenos, vendar to zahteva prisotnost snemalca, ki upravlja s kamero. Predvajanje posnetkov zasedanj državnega sveta ni v navadi in je bolj izjema, se pa novice o dejavnosti tega doma parlamenta vključuje v informativne rubrike TV SLO 3.

Občasno, ob pomembnejših dogodkih v parlamentu, se novinarji TV SLO 3 tudi javljajo iz avle državnega zbora in ob tem opravljajo intervjuje s poslanci (imenovanje parlamenta, volitve predsednika parlamenta, vlade ipd.). TV SLO 3 v tem primeru uporablja avdio-video priključek v avli parlamenta, ki je na voljo tako RTV Slovenija kot še nekaterim drugim televizijskim hišam. To omogoča tudi neposredni prenos izjav za medije, novinarskih konferenc, fototerminov ... iz avle državnega zbora.

Novinarji TV SLO 3 pripravljajo tudi parlamentarno-informativne in informativne oddaje. Ker narava dela ni takšna, da bi novinarji hodili na teren, njihovo delo temelji na spremljanju dogodkov iz redakcije. Mobilni so predvsem snemalci, le občasno tudi novinarji – ko gredo npr. snemat ankete, posebne dogodke, ki so vezani na dogajanje v parlamentu ali na vladi. Dogajanje iz parlamenta in vladnega novinarskega središča se sicer navadno neposredno prenaša na strežnik televizije, tako da imajo novinarji, četudi niso prisotni na novinarski konferenci, dostop do surovega avdio-video materiala. Pri svojem delu se opirajo na vire, kot so domače in tuje agencijske novice, v pomoč so jim tudi domači in tuji spletni portali, nenazadnje pa tudi politika sama (politiki, njihove službe za odnose z javnostmi, strokovnjaki, analitiki ...). Skladno z internim dogovorom med uredništvu informativnega in parlamentarnega programa si programa med seboj izmenjujeta avdio-vizualni material in razporedita snemanje dogodkov; snemalci TV SLO 3 tako občasno snemajo tudi nekatere politične dogodke, ki niso nujno povezani s parlamentom in vlado, in obratno. Iz materiala iz parlamenta ali z drugih dogodkov, ki jih pokrije informativni program, novinarji pripravljajo parlamentarno-informativne rubrike in oddaje.

Osrednja parlamentarno-informativna oddaja je *Aktualno*, ki je na sporedu vsak delavnik ob 20-ih in praviloma traja 15 minut, ob izrednem dogajanju tudi dlje. Vanjo je vključen avdio-vizualni material iz sej parlamenta in njegovih delovnih teles ter avdio-vizualni material informativnega programa.³² Oddajo sestavljajo novice, izjave in občasno tudi prispevki. Te združuje in pripravlja novinar oziroma voditelj oddaje v sodelovanju z dežurnimi novinarji, ki spremljajo dogajanje v parlamentu (seje, novinarske konference ...) ter druge pretežno notranjepolitične dogodke (vladne aktivnosti, morebitne državljanske pobude, gospodarske teme ...). Izjemoma se v oddajo vključuje tudi teme, povezane z EU, morebitne obiske visokih tujih gostov v Sloveniji ali obiske slovenskih državljanov v tujini. O temah in scenosledu oddaje se avtor oddaje posvetuje z dnevnim oziroma tedenskim urednikom.

Druga oddaja, ki je pretežno informativne narave, je *Žarišče*, ki je na sporedu vsak dan ob 21.30. Gre za 15-minutni sklop notranje- in zunanjepolitičnih novic, ki jih dopolnjujejo izjave. Občasno se v oddajo vključuje prispevke, ki jih pripravljajo

³² TV SLO 3 material lahko uporablja skladno z dogovorom med uredništvu informativnega in parlamentarnega programa.

novinarji informativnega programa in so predhodno objavljeni v dnevnikih oddajah tega programa (Poročila, Prvi dnevnik, TV Dnevnik, Slovenska kronika ...) ali regionalnih centrov. Selekcijo in kategorizacijo novic določi avtor oddaje s pomočjo dnevnega in tedenskega urednika.

Vsak dan je na sporedu tudi 8-minutni pregled črne kronike v oddaji *Kronika*, ki je prvič na sporedu ob 17.50. Tako je vsak dan, razen nedelje, ko so v 15 minutah združeni dogodki črne kronike iz celega tedna.

Sporočamo je vsakodnevna 4–5-minutna oddaja, ki je prvič predvajana ob 19.55 in izpostavlja vidnejše, predvsem politične dogodke naslednjega dneva, tako doma kot na tujem. Gre za napovednik, ki združuje kombinacijo veznega teksta in izjav. Na enak način je napovednik dogodkov celega tedna združen v 15-minutni *Tedenski napovednik*. Prvič se predvaja v nedeljo zvečer.

Ob nedeljah zvečer je na sporedu tudi 25-minutni *Tedenski izbor* aktualnega političnega dogajanja, kjer so združeni notranjepolitični dogodki preteklega tedna. Gre pravzaprav za oddajo, v kateri so združeni dogodki, izpostavljeni v osrednji oddaji TV SLO 3 *Aktualno*.

Vidnejši tedenski notranje- in zunanjepolitični dogodki so združeni v 15-minutni *Tedenski pregled*, ki se prvič predvaja ob petkih zvečer. Gre predvsem za združitev novic in izjav iz vsakodnevnega *Žarišča*.

Satirično oko je tedenska 15-minutna satirična oddaja, ki je na sporedu ob sobotah ob 20-ih. Gre za satirično refleksijo vidnejših političnih dogodkov celega tedna s poudarkom na dogajanju v parlamentu.

Do januarja 2013 je bila del programa tudi 20-minutna oddaja *Slovenija in Evropa*, ki je združevala vidnejše dogodke tedna na mednarodni, predvsem pa evropski ravni. Navadno je vključevala prispevke na izbrane teme, ankete ter pogovor, ki je bil namenjen predvsem analizi izbranega dogodka/teme, ki je zaznamovala pretekli teden. Januarja 2013 je oddaja spremenila koncept, poimenovana pa je bila *Slovenci Evropejci*. TV SLO 3 je zanjo pridobila evropska sredstva, da bi v njej osvetlila prednosti, ki jih

prinaša enotni evropski trg. Izbrano prednost je navadno osvetlil prispevek, tega pa praviloma nadgradil pogovor, v katerega so se lahko s svojimi vprašanji prek telefonov vključili tudi gledalci. Oddaja je namreč potekala v živo ob petkih zvečer. Januarja 2013 je TV SLO 3 evropska sredstva pridobila tudi za 4–5-minutno rubriko *Sadovi Evrope* o varni hrani oziroma o skrbi zanjo na ravni EU. Pred volitvami v Evropski parlament leta 2014 je TV SLO 3 z oddajo *Voli in izvoli* uspešno kandidirala na vnovičnem razpisu za evropska sredstva.

Svet v besedi in sliki je sobotna 15-minutna oddaja, v katero so vključeni svetovni in izjemoma domači dogodki, ki niso politične narave. Gre predvsem za zanimivosti iz sveta oziroma iz mednarodnega prostora.

Beseda volivcev je 5-minutna anketa med mimoidočimi v Ljubljani, enkrat tedensko pa se ekipa odpravi v neko drugo večje mesto v Sloveniji. Anketna vprašanja se nanašajo na aktualne družbene, politične, gospodarske in tudi mednarodne teme. Opredeli jih novinar, ki opravlja anketo, ob posvetovanju s tedenskim urednikom.

Oddaja *Politik, to sem jaz*, ki je prvič predvajana ob sobotah zvečer, prek sproščenega pogovora predstavlja izbranega politika (poslanca, ministra ...). Gre tako za osebnostni kot tematski intervju, ki sledi uvodnemu predstavitvenemu prispevku (portretu).

V okviru pogovorne oddaje *Na tretjem ...* se predvajajo omizja in intervjuji s politiki, analitiki ipd., ki se soočijo in razpravljajo o aktualnih (perečih) problematikah oziroma tematikah. Gre za oddaje, ki se zvrstijo od ponedeljka do petka zvečer (po 20.30). Ob sredah je navadno na sporedu kontaktna oddaja, ki poteka v živo in v katero se lahko s svojimi vprašanji s telefonskim klicem vključijo tudi gledalci. S klici na številko za 'da' ali 'ne' lahko odgovarjajo tudi na zastavljeno vprašanje, povezano s pogovorom.

Za poslanskimi klopmi je 10–15 minut trajajoča oddaja, ki se prvič predvaja ob četrkih zvečer. Osvetljuje teme, povezane s poslanskim delom, ki zaradi drugih aktualno-političnih dogodkov ostanejo v ozadju (poslanske plače, poslanski delavnik, svetovalne pogodbe ...).

Poslanski premislek je 8-minutna tedenska rubrika, ki gre prvič v program ob petkih zvečer. Gre za anketo med koalicijskimi in opozicijskimi poslanci, v kateri ti odgovarjajo na vprašanja, povezana z aktualnimi temami, dogodki.

V rubriki *Evropski premislek*, ki se je do julija 2013 dve leti premierno predvajala ob četrtkih ob 20.20 in je trajala približno 4 minute, so refleksijo na izbrano (evropsko) politično temo predstavljali izbrani evropski poslanci iz Slovenije. Vsak teden je bil na vrsti drugi od osmih poslancev, ki v evropskem parlamentu zastopajo Slovenijo.

Pri rubriki *Evropski premislek* je TV SLO 3 uporabljala material parlamentarne televizije Evropskega parlamenta – EuroparlTV, prav tako pri oddaji z evropskimi temami, *Slovenija in Evropa* oziroma kasneje *Slovenci Evropejci*. Pri teh dveh oddajah je še posebej uporaben tudi avdio-video material spletne televizije Europe by Satellite (EbS). Osnova za pripravo oddaj z mednarodnimi temami so posnetki svetovnih agencij, in sicer agencije Reuters, APTN ter EBU. TV SLO 3 do njih dostopa prek strežnika RTV Slovenija. Iz zanimivih in *televizičnih* (glej Caldwell 1995) posnetkov novinarji pripravljajo *Svet v sliki*. V dve- do triminutni rubriki 'brez komentarja' je na video posnetku zapisana tema posnetka, ki je podložen z značilno avdio podlago za to rubriko. Rubrika služi popestritvi in zapolnjevanju vrzeli v shemi. Prednost imajo teme, ki so relevantne za predvajanje na kanalu s parlamentarnimi vsebinami.

Program ažurnost ohranja s pomočjo *kravla* (ang. *crawl*), tj. premikajoče se vrstice na dnu ekrana, v kateri so domače in tuje ter športne novice, vremenska napoved ter dnevni spored oddaj TV SLO 3. S tem orodjem program nadoknadi primanjkljaj, ki nastane, ko zaradi zasedanj parlamenta oziroma njegovih delovnih teles ni mogoče predvajati ponovitev rednih oddaj informativnega programa (Poročila, TV Dnevnik ...). Poleg tega je kadrovsko oslABLJENO uredništvo osredotočeno na pripravo oddaj za pozno popoldne oziroma večer. Takrat je 'prime-time', gre za čas med 20. in 22. uro, ko program dosega največjo gledanost. V ta termin je strnjena večina oddaj lastne produkcije z izjemo povzetkov, ki so prerazporejeni tudi čez dan, odvisno od dogajanja v parlamentu in trajanja posamezne seje.

Včasih je dogodkov v parlamentu toliko, da jih parlamentarni kanal zaradi omejenih kadrovskega zmožnosti ne more pokriti tako, kot bi jih lahko. Če preveč sej poteka v

sejnih sobah, kjer ni stacionarnih kamer, se zgodi tudi, da jih je treba izpustiti. TV SLO 3 ima namreč na razpolago največ pet snemalcev, zaradi snemanj studijskih oddaj in še kakšne zadolžitve pa so običajno na voljo dva ali trije. Če je sklicanih preveč sej v katerikoli sejni dvorani, težava s pokrivanjem nastane pri novinarjih. Četudi je seja posneta, je namreč nima kdo spremljati in povzeti, kar pa je ena ključnih nalog parlamentarnega kanala. Kot že omenjeno, je maja 2013 program TV SLO 3 ustvarjalo 12 novinarjev, ki dnevno sicer pripravijo pet dnevnih oddaj/rubrik, kar pomeni pet novinarjev, eden je navadno hkrati dnevni urednik, ki sodeluje z glavnim, tj. tedenskim urednikom redakcije. Preostali so razporejeni na seje odborov/komisij ali seje celotnega zbora, v času sej med tednom (zlasti v drugi polovici tedna) pa jih nekaj pripravlja tudi obsežnejše tedenske oddaje (dva ali trije) ali omizja (eden ali dva, lahko kadarkoli v tednu). Vse predvideno delo je mogoče opraviti ob popolni dejavnosti kadrovske zasedbe, včasih pa se zgodi, da je treba zaradi pomanjkanja kadra izpustiti katero od rubrik ali spremljanje katere izmed sej.

5 UREDNIŠKA POLITIKA TELEVIZIJSKEGA KANALA TV SLOVENIJA 3

Drugi cilj analize, na kateri je osnovana magistrska naloga, je bil raziskati, *zakaj parlamentarni program Televizije Slovenija, v osnovi namenjen prenosom in posnetkom sej parlamenta, nadgrajujejo z uredniško oblikovanimi informativnimi vsebinami*. Da bi to lahko ugotovili, smo morali preveriti, kaj je k združevanju parlamentarnih in informativnih vsebin na TV SLO 3 vodilo snovalce programske sheme. Ker smo vprašanje umestili v kontekst tovrstnih kanalov po Evropski uniji (glej Krašovec 2003; Žagar 2003; Jeleč 2011; Intervjuji s predstavniki parlamentov držav članic EU 2012; Spletne strani parlamentov držav članic EU), smo lahko opazili, da parlamentarne in informativne vsebine združujejo tudi na nekaterih drugih parlamentarnih kanalih v EU, npr. v Veliki Britaniji, Franciji, Nemčiji in Luksemburgu. Kljub temu se slovenski parlamentarni kanal od večine razlikuje tudi po tem, da deluje v okviru javne RTV, na voljo pa ima manj sredstev.

5.1 PRENOSI PARLAMENTARNIH SEJ IN POROČANJE O DOGAJANJU V PARLAMENTU

Kot je mogoče prebrati v Deklaraciji Pobude za javno Radiotelevizijo Slovenija (Splichal in Hvala 2005, 8), je ena temeljnih nalog medijev v demokratičnih družbah, da držijo ogledalo tako politiki kot družbi v celoti. Medijski nadzor je pomemben vzvod, s katerim lahko javnost nadzoruje oblast. Ključno vlogo pri tem imajo javni mediji, ki s svojo organizacijo, načinom delovanja in vsebino zagotavljajo raznovrstnost in univerzalno dostopnost programov, zadovoljujejo potrebe manjšin in deprivilegiranih skupin ter prispevajo k oblikovanju informiranega volilnega telesa in dvigovanju kulturne in izobrazbene ravni (Gustinčič in drugi v Splichal in Hvala 2005, 8). Skladno s teorijo zadovoljevanja potreb (Fiske 2005, 156) ima občinstvo kompleksen niz potreb, ki jih skuša zadovoljiti z množičnimi mediji, saj jih preostalo družbeno življenje onemogoča zadovoljiti. Model predvideva tudi, da je občinstvo vsaj tako aktivno kot sporočevalec, sporočilo pa tisto, kar iz njega naredi občinstvo, in ne tisto, kar sporočevalec namerava. Tako je pri Fiskeju (2005, 160) mogoče prebrati še, da zaradi

svoje aktivnosti občinstvo vsebino programa izbere in uporabi. Iz te trditve lahko izpeljemo našo domnevo, da tudi politiko, politične in parlamentarne teme spremlja aktivno občinstvo, državljani, ki si zaradi svoje aktivnosti lahko ustvarijo mnenje, še toliko bolj, ker spremljajo program, ki ga v veliki meri sestavljajo vsebine, pri katerih ni novinarskih posegov (neposredni prenosi sej, novinarskih konferenc ipd.).

Napačno je prepričanje, da 'novinarstvo zrcali resnico', novica in resnica nista dve besedi za isto stvar, pravi Lippmann (v Erjavec 2004, 119), ki novinarstvo primerja »z reflektorskim žarkom, ki se nemirno premika in osvetli enkrat eno, drugič drugo zatemnjeno epizodo. Osvetljevalec poroča o tem, kaj je videl, a ni videl vsega« (prav tam). Ettema in Glasser (v Erjavec 2004, 119) sta prepričana, da novinarji ne zrcalijo tistega, kar se je v resnici zgodilo, ker do resnice nimajo dostopa. Njihovo delo temelji le na procesu pridobivanja različnih mnenj in dokazov o dogodku. Podobno piše van Dijk (1988, 11), da medijska sporočila niso transparentna, za kakršne jih ima kvantitativna vsebinska analiza. Imajo namreč kompleksno lingvistično in ideološko strukturo. Realnost, predstavljena v novicah ali skozi nje, je sama po sebi ideološki konstrukt, osnovana na definicijah, ki so jih posredovali akreditirani viri, kot npr. vlada ali voditelji skupnosti (prav tam). Mediji torej niso nevtralni, racionalni mediator družbenih dogodkov, ampak pomagajo znova ustvariti izražene ideologije (van Dijk 1988, 11). Ideološka narava medijske rekonstrukcije realnosti je med drugim posledica novinarskih rutin in novičarskih vrednot (van Dijk 1988, 13; glej tudi Vobič 2005, 373). Mediji ne posredujejo novih spoznanj, ampak le utrjujejo že sprejete podobe realnosti. Tako niti novice niso preslikava realnosti, to realnost ustvarjajo, so predrugačena realnost. Selekcionirajo in upovedujejo svoj predmet skladno s pomeni, ki so dogodkom (že) podeljeni (Lippmann v Vobič 2005, 373). In to je realnost, ki usmerja, kaj in kako naj stvari, situacije vidimo in razumemo (Vobič 2005, 373). Novice so družbeni in medijski konstrukt, ki naslovnikom prikazuje 'resnice' o 'realnostih'. Na njih temelji obveščenost naslovnikov, in to je nujen pogoj za delovanje demokratičnega političnega sistema (Vobič 2005, 374). Težnja po uravnoveženosti, celovitosti in objektivnosti lahko pripelje do tega, da v ospredje pridejo nekateri interesi, viri informacij, ki imajo na trgu hegemonski položaj, pa lahko na ta način uspešno prenašajo svoj 'interesni govor' (Chomsky v Vobič 2005, 374).

Koliko pozornosti bodo mediji namenili parlamentu, je odvisno od razmerij moči političnih institucij v določeni državi, pa piše Negrine (1998, 24–28) in to razloži na primeru Velike Britanije, Francije in Nemčije; ob tem razmišlja, da mediji večjo pozornost posvečajo strukturam, ki imajo v državi večji vpliv. Praksa pokrivanja dela parlamenta se vseskozi spreminja, tudi zaradi razvijajočega se odnosa med političnimi akterji in televizijskimi novinarji in zaradi spreminjajočega se odnosa med televizijskimi in tiskanimi mediji, še razlaga Negrine (1998, 70). Rutinsko delo poslancev in političnih strank ter njihovo ukvarjanje z aktualnimi problematikami sicer medijev ne zanima preveč (Oberreuter v Negrine 1998, 28), tudi zato, ker je parlament kot tak vizualno zelo neprivlačen (Negrine 1998, 121). A večja pozornost do institucionalne politične arene javnosti omogoča vpogled v svet politike (Negrine 1998, 82). Na koncu je občinstvo tisto, ki največ izgubi, če viri politične komunikacije otežijo možnost dostopa do informacij in če politični akterji postanejo obsedeni s svojim svetom (Negrine 1998, 123).

Kot so pisali slovenski mediji, ki so spremljali ustanavljanje slovenskega parlamentarnega kanala (Dnevnik.si 2003; Večer 2007), je pri nas vpogled v dogajanje v parlamentu z neposrednimi prenosi sej leta 2003 zahtevala opozicija (zase je zahtevala enega od dveh programov javne televizije) (Dnevnik.si 2003). Vodstvo parlamenta je takrat televizijskim hišam ponudilo neposredne televizijske prenose vseh zasedanj zbora, a je nato konec leta 2005 nova koalicija sprejela Zakon o RTV Slovenija, ki določa parlamentarni oziroma tretji program javne televizije (Večer 2007). Stvari so se nato začele premikati, z bilateralnimi pogodbami so bili omogočeni prvi prenosi (glej Dnevnik.si 2003), nato pa vzpostavljen parlamentarni kanal (glej MMC RTV SLO 2003b; MMC RTV SLO 2008).

Na prvi pogled je začetne težnje po neposrednih prenosi mogoče pripisati želji po vpogledu v parlamentarno delo in zadostitvi težnje po transparentnosti delovanja. Obenem je ta kanal kraj, kjer lahko politiki brez posebnih omejitev predstavljajo in promovirajo sebe, svoja stališča in stališča strank, ki jih zastopajo (glej Bizilj 2013). Kot še dodaja Biziljeva (prav tam), pri neposrednih prenosi »nikomur ni mogoče vzeti besede, nobeni strani – vsaka stran lahko pove svoje mnenje«. Že tako so mediji odprt prostor, kjer lahko politiki to dosežejo, z odprtjem sej za javnost pa jim je ta možnost še toliko bolj dostopna. Erjavec (2004, 131) piše, da so konflikti osrednja točka

novinarskega poročanja o politiki. Zato tudi tisti, ki želijo prek medijev vplivati na javnost, npr. politiki, interesne skupine, praktiki za odnose z javnostmi, pri svojem delu uporabljajo polariziranje, pretiravanje, poenostavljanje, stopnjevanje, poosebljanje, saj so spoznali načine novinarskega upovedovanja dogodkov in se jim prilagodili. Novinarjem dostavljajo 'dobre zgodbe', videoposnetke in drugo informacijsko gradivo (prav tam). Ob spremljanju sej je mogoče zaslediti številne retorične figure, politična spotikanja, dvoboje in spore političnih opcij na politični ravni ipd., kar pa s samo vsebino marsikdaj sploh ni povezano.

5.2 TV SLOVENIJA 3 KOT PARLAMENTARNO-INFORMATIVNI KANAL

Ministrstvo za kulturo in Apek sta TV SLO 3 v razvid medijev vpisala kot program s prevladujočimi informativnimi vsebinami (Državni zbor RS 2013, 2); kot parlamentarno-informativni kanal se TV SLO 3 omenja in opisuje v dokumentih RTVS, a formalno kot tak ni opredeljen. Za formalno opredelitev v tej smeri bi bila potrebna ustrezna sprememba zakonodaje (med drugim Zakona o RTVS), za kar si na TV SLO 3 tudi prizadevajo (Državni zbor RS 2013, 5; Bizilj 2013). Na ta način bi se natančneje opredelilo delo parlamentarnega kanala, predvsem pa približalo temu, kar trenutno program je (Bizilj 2013). Na potrebne spremembe je v drugi polovici leta 2013 ob napovedani parlamentarni razpravi o delovanju TV SLO 3 spomnila tudi odgovorna urednica programa Ljerka Bizilj in predstavila načrt dela v prihodnje (glej Državni zbor RS 2013). Kot je poudarila (Državni zbor RS 2013, 1), je formalno-pravni položaj kanala nedorečen. Po njeni oceni je treba med drugim razmisliti, ali parlamentarni kanal oblikovati kot nacionalni ali tematski parlamentarno-informativni kanal. Ob tem je Biziljeva opozorila (Državni zbor RS 2013, 3), da si kot snovalci kanala niso mogli privoščiti, da bi ustvarili tog televizijski kanal, ki bi ga spremljali le redki, oddajal pa bi le občasno. Program so uskladili z zakonskimi zahtevami in s sodobnimi televizijskimi trendi. V okviru skromnih sredstev so si prizadevali oddajati »polno in zanimivo« (prav tam). V tej težnji so predvideli celodnevni vodeni program, med odmori parlamentarnih zasedanj so načrtovali pogovore, poročila, analize, a jim zaradi skromnih sredstev to ni uspelo. So pa program uspeli izpopolniti s *kravlom*, uresničili so idejo večernih informativnih in pogovornih oddaj, predvajati so začeli tudi posnetke in povzetke dnevnega političnega dogajanja (iz materiala, ki ga posname informativni program – novinarske konference, izjave za javnost, državniški obiski ipd.), in to potem, ko so

prenosom zasedanj državnega zbora dodali predvajanje prenosov in posnetkov sej delovnih teles ter oddaje informativnega programa in regionalnih centrov, dokumentarne oddaje (Državni zbor RS 2013, 3–5), program so začeli dopolnjevati tudi z vsebinami iz državnega sveta in evropskega parlamenta (Državni zbor RS 2013, 5).

Odgovorna urednica parlamentarnega kanala je sicer že od začetkov TV SLO 3 izpostavljala (svojo) vizijo o informativno-parlamentarnem kanalu. V enem izmed kasnejših intervjujev je to idejo ponovila in dodala, da bi se ta informativno-parlamentarni kanal povezal z multimedijским centrom in nato še z radiem (Bizilj v Stepišnik 2012). S tem bi nastalo sodobno informativno središče ('news center'), od koder bi se po različnih kanalih posredovalo informacije. A kot je še opozorila Bizilj (v Stepišnik 2012), so za to potrebne spremembe zakonodaje. Prav tako bi s preusmeritvijo informativnih oddaj na TV SLO 3 prvi program razbremenili nekaterih oddaj in ostal bi prostor za več kulturno-umetniških vsebin, medtem ko bi veljalo na drugi program umestiti športne in razvedrilne vsebine. Bizilj (v Stepišnik 2012) je še poudarila, da je obstoj tretjega programa v veliki meri odvisen od politike, ki je na oblasti, in od sredstev, ki se mu jih namenja. Žal je to prevečkrat odvisno od simpatij vodstva RTVS, še izpostavlja Biziljeva (2013), in dodaja, da si je treba sredstva vsako leto znova izboriti (prav tam). Vodstvo RTVS je v odzivu na očitke Biziljeve v intervjuju za Večer (Stepišnik 2012) odgovorilo, da so poteze posledica varčevalnih ukrepov, tudi v javnem sektorju, katerega del je RTV Slovenija (Škrinjar 2012; glej Stepišnik 2012).

A tu ni mesto za razpravo in polemike v tej smeri, čeprav je očitno prihodnost parlamentarnega kanala v veliki meri odvisna prav od sredstev in pozornosti vodstva. Kot Biziljeva večkrat poudari, je uredništvo tretjega programa z zelo omejenimi sredstvi uspelo ustvariti kakovosten in gledljiv program (glej Stepišnik 2012; Bizilj 2013). »Področni zakon poleg prenosov zahteva tudi pokrivanje dogajanja v DZ in DS, celo mednarodno dejavnost DZ, a že v tej ozki opredelitvi nalog, ni mogoče vseh spoštovati – glede na skromne kadrovske, finančne možnosti,« poudarja Biziljeva (2013). Poleg tega bi bilo škoda, da je kanal sam sebi namen (prav tam). Ker vizija za nadaljnji razvoj in nadgradnjo dosedanjega delovanja obstaja, bi potemtakem več sredstev lahko pomenilo posodobitev programa, sheme, več še boljšega, bolj kakovostnega in izpopolnjenega programa, tudi lastne produkcije (glej Državni zbor RS 2013, 2; Bizilj 2013). To kažejo prakse nekaterih drugih evropskih držav, denimo Francije, Velike

Britanije, Nemčije, Poljske, Španije.³³ Več kadrov namreč lahko ustvari več bolj raznolikega programa različnih žanrov, teme pa osvetli z več različnih zornih kotov. Ustrezna tehnična oprema in ustreznost ostalih kapacitet omogočata povečanje obsega dela, večjo natančnost, ažurnost, televizičnost.

Informativne vsebine so v metodologiji nadzora avdiovizualnih medijskih storitev opredeljene kot »vsebine, namenjene zlasti obveščanju o aktualnih dejstvih, dogodkih ali dogajanjih v zvezi s političnimi, gospodarskimi, kulturnimi, športnimi, verskimi in drugimi zadevami splošnega interesa« (Metodologija nadzorstva avdiovizualnih medijskih storitev in radijskih programov 2012, 12. člen). V nadaljevanju lahko beremo, da je mogoče kot informativne programske vsebine razumeti žanre, kot so dnevnoinformativne oddaje, vesti, poročila, dnevniki; aktualni intervjuji, omizja, razprave, pogovori in pogovorne oddaje o za javnost aktualnih tematikah, o aktualnih dejstvih, dogodkih ali dogajanjih v zvezi s političnimi, gospodarskimi, kulturnimi, športnimi, verskimi in drugimi zadevami splošnega interesa; problemske reportaže, komentarji, izjave; pregledi športnih dogodkov; vremenska poročila in napovedi; poslovne vesti; prometne informacije (Metodologija nadzorstva avdiovizualnih medijskih storitev in radijskih programov 2012, 12. člen).

Če upoštevamo zgornjo definicijo, lahko med informativne vsebine uvrstimo tudi politične teme, med slednje pa parlamentarne, ki jih v prvi vrsti pokrivajo parlamentarni programi. Povezava med parlamentarnimi in informativnimi vsebinami torej obstaja, nanjo opozarja tudi Biziljeva (2013). Kot je razvidno iz prejšnjih poglavij in zgoraj zapisanega, pa v primeru slovenskega parlamentarnega programa razlog za povezovanje ni bil samo v tej neločljivi povezanosti parlamentarnih in informativnih vsebin. Snovalci programa so ob vzpostavljanju kanala izpostavljali predvsem težnjo k oblikovanju zanimivega, gledljivega programa, in v tem kontekstu izpostavljali načrte o dopolnjevanju sporeda z dokumentarnimi oddajami in oddajami drugih uredništev (predvsem informativnega).³⁴ Kot je razvidno iz elaboratov ob vzpostavljanju kanala, so ustvarjalci programa že na začetku načrtovali, da se na programu predvajajo tudi vsebine lastne produkcije, tako je sklenilo tudi vodstvo RTVS³⁵. Tako so prenose

³³ Glej poglavje 3.

³⁴ Glej poglavje 4.2.

³⁵ Glej poglavje 4.2.

parlamentarnih sej začeli dopolnjevati z njihovimi posnetki in povzetki, nato s pogovornimi oddajami ter z oddajami iz materiala parlamentarnega in informativnega programa (glej Državni zbor RS 2013; Bizilj 2009, 6–7). Cilj je bilo ustvariti 'gibljev' program, a je to preprečilo premalo sredstev (Državni zbor RS 2013, 3). Rešitev za izpopolnitev programa so tako pomenile in še danes predstavljajo ponovitve – tako samih parlamentarnih sej kot njenih povzetkov, oddaj TV SLO 3, informativnih in dokumentarnih oddaj ter oddaj regionalnih centrov (glej Bizilj 2009, 6–7; Državni zbor RS 2013). Izpopolnjevanje programa so na RTVS največkrat utemeljevali z nepredvidljivostjo dogajanja v državnem zboru, saj državni zbor ne zaseda vedno,³⁶ to pa bi pomenilo, da lahko naenkrat zmanjka programa. Če bi na programu pustili črnino, vrteli 'loope' ali promocijske spote, bi bilo škoda programskega prostora (Bizilj 2013). Poleg tega nepredvidljivost zahteva stalno pripravljenost ekip – tako izvedbene kot programske (Bizilj 2009, 7). Kot je še opozorila Biziljeva (prav tam), je takšno ekipo smiselno zaposliti tudi takrat, ko parlamentarno dogajanje ni tako skoncentrirano. »Sodelavce je namreč v vsakem primeru potrebno plačati /.../, saj jih sicer ni mogoče zadržati« (Bizilj 2009, 7).

Največkrat je kot ovira pri uresničevanju zastavljenih ciljev, tj. oblikovanje zanimivega, atraktivnega, verodostojnega, 'gibljivega' programa, izpostavljen omejen (premajhen) obseg finančnih sredstev (glej Programsko-poslovni načrti RTVS 2007–2013; Bizilj 2009; Letna poročila RTVS 2008–2012; Stepišnik 2012; Bizilj 2013; Državni zbor RS 2013). Uresničeni cilji bi pomenili še bolj celovito pokrivanje dela parlamenta in v tem pogledu več bolj obsežnih razprav, pogovornih, interaktivnih, kontaktnih oddaj, vklopov itd. (glej Bizilj 2009; Bizilj 2013; Državni zbor RS 2013).

Skladno z zakonsko obvezo o »celovitemu informiranju javnosti« o parlamentarnem dogajanju, vključno z aktivnostmi, »povezanimi z uresničevanjem ustavnih pristojnosti slovenskega parlamenta« (Zakon o RTVS 2005, 3. člen), je mogoče na TV SLO 3 že zdaj spremljati razprave v obliki omizij, intervjujev, kontaktnih oddaj ipd. Gre za razčlenjevanje odločitev v parlamentu, ki jih ljudje marsikdaj ne razumejo. Politični jezik je zapleten, poleg tega pa je treba določene odločitve postaviti v ustrezen kontekst, saj same po sebi morda ne nosijo sporočilne vrednosti (glej Bizilj 2013). Pogovorne

³⁶ Glej poglavje 4.2.

oddaje *Na tretjem ...* se na TV SLO 3 premierno predvajajo v večernem času. Gostje prihajajo tako iz politične kot gospodarske sfere, analitiki in strokovnjaki z ostalih področij. Teme so vezane na aktualno dogajanje, pa tudi na druga pereča in zanimiva vprašanja – bodisi notranje- ali zunanjepolitična, gospodarska, finančna ... V okviru oddaje *Politik, to sem jaz* se prek intervjuja gledalcem vsak teden predstavi po en poslanec – spregovori o svojem zasebnem in profesionalnem življenju, hkrati pa izpostavi svoje poglede na aktualne tematike, problematike – tako splošno družbeno relevantne kot tiste s področja, ki se mu pri svojem delu prednostno posveča. Praksa navedenih in tudi nekaterih drugih oddaj (*Za poslanskimi klopmi, Poslanski premislek, Slovenija in Evropa/Slovenci Evropejci ...*), ki so avtorsko delo novinarjev TV SLO 3, kažejo na to, da potencial za takšen način dela obstaja, vendar se znova zatakne pri omejenih sredstvih in kadrih.

Biziljeva si že od začetkov TV SLO 3 prizadeva, da se parlamentarne in informativne vsebine združijo v okviru enega kanala (Bizilj 2013). Najbolj enostavno pojasnilo bi bilo, da je marsikdaj težko določiti, kaj je informativna in kaj parlamentarna vsebina. A z združitvijo uredništev in oblikovanjem takšnega kanala bi obogatili program, vsebine te vrste bi lahko bile veliko bolj kakovostne, poleg tega bi se preostala dva programa TVS sprostila in programski prostor bi dobile nove vsebine, morda kulturne, športne, razvedrilne ... (prav tam). TV SLO 1 bi bila rezervirana za vsebine in žanre nacionalnega pomena, tj. za zahtevnejše vsebine, dokumentarne oddaje, filme ipd., ne toliko za razvedrilne. Enostavnejšo produkcijo, enostavnejše vsebine, med drugim športne, bi prenesli na TV SLO 2, kjer bi bil program voden. TV SLO 3 bi bil medtem rezerviran izključno za parlamentarne in informativne vsebine. Ostalo bi postopno preselili na splet, tudi seje parlamenta. S tem bi zaprli shemo, med 19.00 in 23.00 pa ohranili 'prime time'. Zaenkrat ostaja pri načrtih, saj takšna reorganizacija še ni dobila potrditve programskega sveta. A kot še dodaja Biziljeva (2013), se urednici parlamentarnega in informativnega uredništva strinjata, da je to treba storiti – združitev parlamentarnega in informativnega uredništva je potrebna. Že zdaj se v praksi uredništvu parlamentarnega in informativnega programa vse bolj povezujeta – izmenjujeta avdio-video material, tudi kader ... Potrebna je še formalno-pravna opredelitev. Na ta način bi se natančneje opredelilo delo parlamentarnega kanala, približali bi ga temu, kar program v resnici je; formalna združitev parlamentarnega in informativnega programa bi oba le okrepila. TV SLO 3 že s svojim sedanjim delom teži k oblikovanju še bolj

poglobljenega in kakovostnega programa. Tudi sicer skušajo biti drugačni od drugih, do novic pristopati z različnih, drugačnih vidikov kot drugi mediji, prostor dajati tudi vsebinam, ki drugih ne zanimajo (Bizilj 2013). V program namreč pridejo tudi vsebine, ki sicer le redko najdejo programski prostor (Bizilj 2009, 7).³⁷

Pri Milosavljeviču (2005, 112) lahko beremo, da morajo javne radiotelevizije svojo podobo graditi predvsem na močnem informativnem programu (ta zagotavlja izpolnjevanje bistvenih nalog, kot so zagotavljanje foruma za javno razpravo, zrcaljenje različnih filozofskih idej, religioznih prepričanj, pluralnosti in multikulturalnosti), nato kulturno-umetniškemu programu (širjenje različnosti nacionalne in evropske kulture in dediščine, ustvarjanje inovativnega programa), izobraževalnem, verskem in drugih vrstah programov, ki najbolj sodijo v koncept javnega interesa. Milosavljevič (prav tam) še piše, da čeprav tvorijo pomemben del programov javne radiotelevizije, so denimo razvedrilni in športni programi (predvsem tisti bolj komercialne narave) za javni RTV-zavod šele sekundarnega pomena. Informativni in kulturno-umetniški program sta za javni zavod vsekakor veliko pomembnejša kot razvedrilni in športni program. Ta hierarhija pomembnosti posameznih vsebin in programov pri podobi oziroma identiteti javne RTV-hiše se mora odražati tudi v hierarhiji med tovrstnimi uredništvii in pri uvrščanju vsebin v programski načrt (Milosavljevič 2005, 112).

5.3 SLOVENSKI PRIMER KOT POSEBNOST EVROPSKEGA MEDIJSKEGA PROSTORA?

RTV Slovenija je javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, ki opravlja javno službo na področju radijske in televizijske dejavnosti, z namenom zagotavljanja demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb državljanov Republike Slovenije in Slovencev po svetu, pripadnikov slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ter druge dejavnosti v skladu z zakonom o RTV Slovenija (Statut RTVS 2006/2012, 1. člen).

³⁷ Posebno pozornost namenjajo pripravi povzetkov – ne le sej parlamenta in njegovih delovnih teles, pač pa tudi novinarskih konferenc, izjav za javnost ipd. Enourne ali še daljše novinarske konference tako niso skrajšane na nekaj (zelo) kratkih izjav, kot je to značilno za dnevnoinformativne oddaje, ampak tudi na pol ure, občasno pa so predstavljene v celoti, sploh ko gre za teme, ki so povezane s parlamentom, temami, ki jih obravnava parlament. Uporablja se posnetke in material, ki bi sicer ostali neuporabljeni.

Skladno s splošno sprejetimi standardi svobodne demokratične družbe, ustavo ter zakonom o RTV Slovenija javna RTVS s svojo programsko politiko skrbi za zagotavljanje in napredovanje ravni demokracije, in to predvsem tako, da radijski in televizijski program v duhu pluralnosti prikazujeta širok obseg svetovnonazorsko raznovrstnih informacij, mnenj in razprav, ki se nanašajo na javne zadeve (Statut RTV SLO 2006/2012, 11. člen). Javni servis mora zagotavljati celovito, verodostojno in nepristransko obveščenost državljanov in državljanek. Svojim poslušalcem in gledalcem mora ponuditi vse potrebne informacije, da lahko aktivno sodelujejo v javni razpravi (Bašič Hrvatini 2005, 107). Javni servis je pri svojem delovanju odgovoren državljanom in državljanekam, in ne strankam, državi ali oglaševalcem (prav tam). Državljanji imajo torej pravico do javnega servisa, ki jim zagotavlja raznovrstne, celovite, nepristranske informacije o vseh sferah družbe, politike, življenja ... Sem lahko uvrstimo tudi informiranost o delu zakonodajne veje oblasti. Z neposrednimi prenosi parlamentarnih sej državljanji lahko dobijo celovit in nepristranski vpogled v parlamentarno delo.

RTV Slovenija je z umestitvijo parlamentarnih sej v svoj program sledila zgledu nekaterih drugih evropskih RTV-hiš, ki svojo shemo dopolnjujejo tudi na ta način. Niso pa pogosti primeri, ko bi imeli v okviru javnega servisa vzpostavljen poseben kanal, namenjen parlamentarnim vsebinam. Bolj običajno je, da za prenose in posnetke parlamentarnega dela skrbi parlament sam, navadno prek spletnih televizij. Ponekod (Avstrija, Belgija, Češka, Estonija, Finska, Hrvaška, Irska, Italija, Latvija, Madžarska, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Švedska) imajo zagotovljene prenose, na njihovi spletni strani je mogoče dobiti tudi posnetke sej, ponekod (Velika Britanija, Francija, Luksemburg, Nemčija, Poljska, Španija) pa pripravljajo uredniško oblikovane vsebine – podobno, kot je to v Sloveniji v okviru javne RTV. Tudi stroške delovanja teh televizij v veliki večini primerov pokriva parlament (ko oddaja prek svoje spletne strani). Poseben program, namenjen parlamentarnim vsebinam, kot je TV SLO 3, so ponekod vzpostavile komercialne televizije (Nemčija), v nekaterih primerih tudi javne RTV (Velika Britanija), a poleg parlamentarne televizije, ki jo upravlja parlament sam.

V tem pogledu bi lahko Slovenijo in njen parlamentarni kanal označili za primer posebne vrste. Premestitev pod okrilje državnega zbora je predvidel osnutek zakona o RTVS iz leta 2010, a so člen skozi parlamentarno obravnavo črtali, na koncu pa zakon

zaradi zavrnitve na naknadnem zakonodajnem referendumu sploh ni stopil v veljavo (Osnutek Zakona o RTVS 2010). V obravnavi je bilo med argumenti, zakaj naj ostane, kot je bilo do obravnave zakona, slišati, da sicer parlamentarni program ne bi imel neposrednega dostopa do arhivov ipd. Poleg tega bi premestitev terjala precejšnje stroške, ki bi jih prinesla postavitev studia in vse potrebne opreme, da bi se lahko delo parlamentarnega kanala nadaljevalo tako kot doslej (Državni zbor RS 2010a–č). Glede na to, da se tehnika zelo hitro spreminja in da so stacionarne kamere, ki so postavljene v parlamentarnih dvoranh, že zastarele, bo slej ko prej potrebna nova investicija v tej smeri (glej Državni zbor RS 2013)³⁸, in morda bo takrat nastopil tudi čas za razmislek o nadaljnjem delovanju parlamentarnega kanala.

Verjetno tudi zaradi poslanstva, ki ga ima javni medij, razprava slovenske strokovne javnosti nikoli ni šla v smer, da bi kanal s parlamentarnimi vsebinami prevzele komercialne televizijske postaje. V začetku naloge je bilo omenjeno, da so se še pred začetkom delovanja TV SLO 3 za prenose odločile nekatere komercialne postaje, a kljub temu je imela glavno vlogo javna televizija. Če je bil včasih prisoten strah, da je pokritost s signalom komercialnih TV-postaj premajhna, danes, ko je oddajanje digitalizirano, te bojzani ni več. Morda bi komercialna postaja drugače razporejala sredstva, kot jih lahko javna televizija, program s parlamentarnimi vsebinami prepoznala kot potencial ter ga v tej smeri tudi razvijala. Bi pa o obstoju in delovanju kanala v primeru oddajanja na komercialnem mediju – kot je bilo moč prebrati nekaj poglavij nazaj – glavno merilo pomenila gledanost. Ker imamo opravka s tematskim kanalom, to že vnaprej pomeni omejen obseg občinstva, ki bi te teme spremljalo. To že

³⁸ Odgovorna urednica TV SLO 3 je v pismu parlamentarnemu odboru za kulturo (Državni zbor RS 2013) opozorila na potrebno zamenjavo kamer, ki so v slabem stanju in zastarele (Državni zbor RS 2013, 1; 6). Gre za menjavo šestih kamer v veliki dvorani parlamenta na Šubičevi, štirih v veliki dvorani na Tomšičevi ter treh v mali dvorani na Tomšičevi. Vse kamere so bile namreč nameščene leta 2000 in snemajo v formatu 4:3 in v SD-ločljivosti, medtem ko RTV zdaj že oddaja v novem formatu 16:9, SD-ločljivost pa počasi zamenjuje HD-ločljivost (Državni zbor RS 2013, 6). Bizilj (Državni zbor RS 2013, 1; 6) je opozorila še na morebitno razdelitev stroškov ob menjavi opreme tudi s komercialnimi mediji, ki prav tako uporabljajo material, posnet z nameščenimi kamerami (leta 2000 je postavitev kamer financiral Državni zbor, režije pa je opremila RTVS, ki opremo tudi vzdržuje). Kot je povedala Biziljeva (2013), na RTVS v sodelovanju z DZ razmišljajo tudi o tem, da bi drugim medijem začeli zaračunavati dostop do gradiva, posnetega s stacionarnimi kamerami, zdaj je to namreč brezplačno. »Le tako bi lahko ustrezno vzdrževali in obnovili opremo za snemanje v Državnem zboru. Določitev cenika omogoča 6. člen Zakona o RTVS,« je pojasnila Biziljeva (prav tam). DZ naj ne bi imel zakonske osnove za financiranje menjave kamer, ima pa zato RTVS v zameno za to, da postavi nove kamere in obnovi sistem, možnost zahtevati, da vsi uporabniki prispevajo sredstva za obnovo in vzdrževanje (Bizilj 2013).

vnaprej pomeni nižjo gledanost. Ta bi bila še naprej odvisna od kakovosti programa oziroma njegovih vsebin, kar je pogojeno tudi z ustrezno kadrovsko zasedbo in zadostnimi sredstvi.

5.4 TV SLOVENIJA 3 MED GLEDALCI

V prejšnjih poglavjih je bilo že izpostavljeno, da parlamentarni kanal umeščamo med tematske kanale.³⁹ Ti so zaradi specifične tematike, ki jo pokrivajo, zanimivi za omejeno občinstvo. To velja izpostaviti tudi, ko je govor o gledanosti⁴⁰ in deležu⁴¹ gledalcev TV SLO 3. Gre za pomemben, ne pa edini dejavnik, ki vpliva na končne številke, ki prikazujejo gledanost in delež gledalcev. Program mora biti ne glede na svojo tematsko omejenost gledljiv, vsebinsko in na videz privlačen, nenazadnje pa tudi kakovosten. Vse to lahko ustvarjalci programa dosežejo z verodostojnim, nepristranskim in profesionalnim poročanjem v okviru oddaj lastne produkcije, pa tudi z ustrezno razporeditvijo vsebin in oddaj, ki gledalca privabijo k spremljanju in ga zadržijo pred sprejemnikom. Vendar kljub temu večino programskega časa TV SLO 3 zavzamejo parlamentarne dejavnosti, zato je gledanost v veliki meri odvisna tudi od (ne)zanimivosti sej, razprav, torej od tega, kakšne teme so na dnevnem redu, kakšni so nastopi poslancev in ostalih govornikov ipd. Kot je zaslediti v poročilu Revillon in Rousier (2007b, 2), je delež občinstva vsakega tematskega kanala odvisen od teme in tudi števila vseh kanalov na to temo (Revillon in Rousier 2007b, 2). Občinstvo je razdrobljeno med tematskimi kanali. Gledalcev, ki od teh kanalov pričakujejo ekskluzivnost vsebin, je tako manj, je pa lahko prav zato toliko večja njihova zvestoba (Revillon in Rousier 2007a, 4).

³⁹ Izraza *tematski kanal* slovenska medijska zakonodaja ne pozna, čeprav več kanalov ustreza definiciji tovrstnih kanalov, ki jo na osnovi tuje literature predstavljamo v tej nalogi. Tak je tudi parlamentarni kanal.

⁴⁰ **Gledanost ('rating')** pove, kolikšen delež tistih gospodinjstev, ki imajo TV-sprejemnike opremljene s posebnimi merilnimi napravami, je imelo v preučevanem terminu televizor prižgan na določenem televizijskem kanalu oziroma kolikšen delež gospodinjstev od vseh je v preučevanem terminu spremljalo določeno oddajo. Podatek je izražen v odstotkih (glej Biagi 1988, 128).

⁴¹ **Delež ('share'/'share-of-audience')** predstavlja primerjavo med skupinami gledalcev različnih oddaj. Pri izračunu se upošteva samo gledalce, ki so bili ob proučevanem času pri televizijskih sprejemnikih, in ne vseh gospodinjstev s televizijskimi sprejemniki, kot je to upoštevano pri gledanosti. Podatek je izražen v odstotkih (glej Biagi 1988, 128).

Neposredne informacije, ki jih je mogoče od gledalcev dobiti prek telefona, poštних pošiljk, e-sporočil in ostalih komunikacijskih sredstev, se največkrat nanašajo na domnevno politično pristranskost in na domnevno simpatiziranje s pozicijskimi ali opozicijskimi stališči, kar naj bi izkazoval pristop ustvarjalcev programa do nekaterih političnih vprašanj. V uredništvo občasno dobivajo odzive, komentarje, ki se nanašajo na delo konkretnih novinarjev pri pogovornih ali avtorskih oddajah. Vendar takšnih pripomb ni veliko, po besedah urednice TV SLO 3 morda nekaj na leto (glej Bizilj 2013). Gledalci se na uredništvo obračajo tudi s konkretnimi vprašanji o temah, ki jih obravnava parlament. Da gledalci TV SLO 3 ne vidijo več samo kot kanala, kjer bi se večkrat dnevno vrtele ponovitve oddaj lastne ali produkcije ostalih uredništev, kaže njihovo odobravanje ponovitev v poznejših večernih terminih, kar jim omogoča, da so na tekočem z dnevnim dogajanjem kljub temu, da zamudijo dnevnoinformativne oddaje ostalih televizij. Na povzetke parlamentarnega dogajanja in nekaterih oddaj informativnega programa prav tako gledajo pozitivno, saj da je v njih strnjeno natančno tisto, kar morajo vedeti, da so ažurirani. Z odobravanjem sprejemajo tudi daljše povzetke sej, novinarskih konferenc itd., saj da jim dajejo širši vpogled v tematiko, dogajanje, situacijo ... v primerjavi s prispevki, do katerih imajo navadno dostop in v katerih so stvari že skrajšane in izrezane, hkrati pa umeščene na način, ki si ga je zamislil novinar, avtor prispevka. Statistika medtem kaže, da TV SLO 3 v celodnevnem oddajanju premiernega in ponovitvenega parlamentarnega, informativnega in regionalnega programa zavzema približno 3-odstotni delež gledalcev (Državni zbor RS 2013, 6). Tudi po podatkih programskega kontrolinga RTVS je imel parlamentarni kanal leta 2012 v povprečju 3-odstotni delež gledalcev (Državni zbor RS 2013, 5). »Leta 2010 in 2011 je imela TV SLO 3 več gledalcev in višji delež, a z manj sredstev in ob novi konkurenci se je gledanost znižala.« (Državni zbor RS 2013, 5). V navedenih letih so rezultati TV SLO 3 uvrstili med šest najbolj gledanih domačih in/ali tujih TV-programov v državi (Letno poročilo RTVS 2010, 92; Bizilj 2013; TV SLO 3 2013). Tudi iz priloženih podatkov o gledanosti (glej Prilogo A)⁴² je mogoče razbrati, da se je

⁴² Gre za meritve gledanosti med gledalci slovenskih gospodinjstev, ki so stari nad 18 let. Omenjena ciljna skupina je bila izbrana, ker gre za gledalce oziroma državljane, ki imajo volilno pravico, in jih zato v nalogi razumemo kot tiste, ki spremljajo politično dogajanje in zato tudi dogajanje v parlamentu, ki ga posreduje TV SLO 3. Priloženi so tudi podatki o gledanosti na vzorcu, ki ga za meritve gledanosti programov RTVS sicer uporablja AGB Nielsen, tj. med gledalci slovenskih gospodinjstev, ki so stari nad 4 leta.

bolj izrazit porast gledanosti pojavil v letih 2010 in 2011, tj. v letih, ko je TV SLO 3 dogajanje v parlamentu začela še bolj intenzivno nadgrajevati z lastnimi, uredniško oblikovanimi vsebinami; a da bi tu obstajala vzročno-posledična povezava, si odgovorna urednica ne upa trditi (glej Prilogo A; Bizilj 2013). Sicer pa je gledanost programa od začetka njegovega oddajanja leta 2008 do zaključka obdobja proučevanja na mesečni ravni postopoma naraščala in se v letih 2011 in 2012 obdržala na približno enaki ravni – z občasnimi nihanji, ki bi jih lahko pripisali letnim časom, dopustniškemu obdobju, morebitnim bližajočim se volitvam (referendumom), splošni (ne)naklonjenosti politiki in dogajanju na političnem prizorišču ipd. (glej Bizilj 2013). Na omenjene dejavnike je opozorjeno tudi v Letnem poročilu RTVS za leto 2012 (2013, 57), kjer je pojasnjeno, da načrtovana povprečna gledanost v tem letu ni bila dosežena, stagnacijo pa so pričakovali že sredi leta in nanjo tudi opozorili (delež gledalcev je bil 3-odstotni) (prav tam). V letu 2013 sta bila tako gledanost kot delež v povprečju nižja kot leto prej, tudi kot leta 2011. Približala se je letni ravni iz leta 2010 (glej Prilogo A).

Gledanost in delež TV SLO 3 sta med 20. in 23. uro praviloma višja od povprečne dnevne gledanosti (glej Prilogo A). V ta pas je razvrščena večina oddaj produkcije TV SLO 3 (*Aktualno*, *Na tretjem* in ostale pogovorne oddaje, *Žarišče*, povzetki dnevnega dogajanja ...), pri čemer sta praviloma najbolj gledana *Žarišče* (predvajano ob 21.30) in *Na tretjem* (predvajano med 20.30 in 21.30) (glej Prilogo A; Bizilj 2013). Tudi sicer se med 21. in 22. uro gledanost in delež v primerjavi z uro prej navadno povišata, uro kasneje pa spet znižata.

Pri nekaterih avtorjih (Milosavljević 2005, 109) je mogoče prebrati, da na javni RTVS gledanost in/ali poslušnost (skupaj s ceno minute programa) ne moreta biti med glavnimi kriteriji za uvrstitev oddaje v letni programski načrt. To so namreč kriteriji, ki veljajo na komercialnih radijskih in televizijskih programih. Za javno RTV mora veljati predvsem, da ustvarja program, pri katerem se ne žrtvujejo težnje po kakovosti na račun tržne moči (Milosavljević 2005, 109; glej tudi Stepišnik 2012). Milosavljević (2005, 111) še piše, da čeprav se javna RTV ne sme ravnati zgolj po kriteriju gledanosti ali poslušnosti, pa je ta kriterij potreben kot merilo izpolnjevanja določenih splošnih pogojev. Javni interes gotovo ni izpolnjen, če določena oddaja ali določen program dosega neprimerno nizko gledanost ali poslušnost, saj to pomeni nesmotrno porabo sredstev, pridobljenih z obveznim RTV-prispevkom (prav tam). Ker se posamezni

programi razlikujejo med seboj po (pričakovani) gledanosti/poslušanosti, je treba tako kot pri ceni programa vzpostaviti kriterije pričakovane gledanosti oziroma poslušanosti za posamezno vrsto programa. Ker se gledanost razlikuje v različnih časovnih blokih in na različnih programih, je hkrati treba vzpostaviti kriterije za pričakovano gledanost znotraj posameznih časovnih sklopov (Milosavljević 2005, 111). V odstotkih enak rating je lahko za posamezni tip oddaje v posameznem časovnem sklopu velik uspeh, za drug tip oddaje v drugem časovnem sklopu pa popoln neuspeh (prav tam). Pri televiziji primerjava gledanosti s komercialnimi televizijami ni vedno smiselna, saj tudi kakovostni tisk praviloma ne dosega enakih naklad kot popularni oziroma rumeni tisk, a ob posameznih tipih oddaj, kakršne je mogoče primerjati in ki jih ustvarjata tako javna kot komercialna TV-postaja, je primerjava ne le smiselna, ampak tudi nujno potrebna. Četudi gledanost/poslušanost ni glavni in edini kriterij za merjenje uspešnosti oziroma kakovosti javne RTV, je vendarle tudi določen kazalec kakovosti, ugleda in kredibilnosti posameznega RTV-zavoda v posamezni družbi (Milosavljević 2005, 111).

6 SKLEP

Slovenski parlamentarni kanal, ki deluje v okviru RTV Slovenija, izpolnjuje zakonske določbe in jih v določenih pogledih tudi presega. Program, ki naj bi ga skladno z Zakonom o RTVS (2005) izpopolnjevale predvsem, ne pa izključno parlamentarne vsebine (prenosi in posnetki sej državnega zbora in njegovih delovnih teles), z dodajanjem uredniško oblikovanih vsebin za zapolnitev in izpopolnitev sheme postaja parlamentarno-informativni kanal. Kot takšen je registriran pri Apek, takšne težnje vključujejo tudi programsko-poslovni načrti RTVS ter strategija javne televizije. Obstaja torej razkol med tistim, kar je predvidel področni zakon, in med tistim, kar parlamentarni program v Sloveniji je. Razlog za to je precej kompleksen in v veliki meri povezan s tržno zakonitostjo, ki velja na medijskem trgu, a v mejah, ki jih dovoljuje javni RTV-servis.

Glede na to, da je bil za parlamentarne vsebine vzpostavljen poseben kanal javne televizije, bi bilo težko pričakovati, da bo javni servis prepuščen izključno parlamentarnemu urniku. Že vnaprej je bilo torej jasno, da bodo potrebne dopolnitve programa, tudi takšne, ki jih področni zakon ne predvideva. Sprva so program dopolnjevali z dokumentarnimi oddajami in ponovitvami (in ga še danes) tako sej kot oddaj informativnega in regionalnih programov. Takšen program bi bil precej skop in nezanimiv, zato je vedno obstajala težnja po razvoju, dopolnjevanju in želja biti boljši, bolj zanimiv in posledično bolj gledan.⁴³ Tudi to je namreč merilo, ki pri javnem servisu sicer ne bi smelo biti glavno, a kljub temu ni zanemarljivo (glej Milosavljević 2005, 109). Pri tem velja omeniti aktivnost občinstva, ki je sploh v Sloveniji vse bolj občutljivo na program javne televizije. Od posebnega programa javnega servisa torej pričakuje kaj več kot le ponovitve in stare dokumentarne filme (glej RTVS 2013). TV SLO 3 je postopno uspelo priti na šesto mesto med programi domačih in tujih televizij, gledanost pa se je večala sorazmerno z vloženim trudom in izboljševanjem kakovosti prikazanih vsebin. Kljub temu je pri tematskih kanalih, ki imajo omejeno ciljno

⁴³ Glej poglavje 4.2.

občinstvo, težko pričakovati izjemno in široko priljubljenost. Zato je ta tudi v primeru parlamentarnega kanala omejena.⁴⁴

Skozi nalogo nas je vodilo vprašanje, zakaj parlamentarnega kanala ne oblikujejo samo parlamentarne vsebine, zakaj se jih dopolnjuje z informativnimi. Informativne vsebine so vsebine, ki jim mora javni servis posvetiti največ pozornosti (glej Milosavljević 2005, 112). Občinstvo naslavlja kot državljane, samo informirani državljani pa so lahko aktivno vključeni v demokratično življenje. V okviru informativnih vsebin so predvsem informacije o dogajanju v politiki (notranji, mednarodni, zunanji, obrambni, finančni, socialni, pravosodni ...) ter gospodarstvu in družbi, pa tudi kulturi (glej Metodologija nadzorstva avdiovizualnih medijskih storitev in radijskih programov 2012, 12. člen). Ko govorimo o politiki, je ta neločljivo povezana s parlamentom, saj prav ta odloča o politikah na vseh področjih življenja.

Gre torej za zelo široko področje in bi bilo s tega stališča sprejemljivo, da se parlamentarne vsebine tudi v okviru parlamentarnega kanala združujejo z informativnimi. Med sabo sta obe vrsti vsebin zelo prepleteni, saj parlamentarne vsebine dosežejo vse družbene segmente, ki se v takšnem ali drugačnem kontekstu znajdejo v oddajah izrazito informativnega žanra. Ekipa TV SLO 3 tako pripravlja številne oddaje o parlamentarnih temah, pa tudi o temah, ki niso neposredno povezane s slovenskim in/ali evropskim parlamentom in njunim delom. V programu so tudi dokumentarne oddaje in oddaje drugih uredništev TV Slovenija, ki včasih niso povezane s parlamentom niti s politiko kot tako. Program je treba zapolnjevati na ta način, ker gledalce privablja zgolj gledljiv program (glej Večer 2007), to pa ne more biti enolična shema s številnimi ponovitvami.

Glede na okoliščine, v katerih uredništvo parlamentarnega kanala deluje, se je to izkazalo za najlažji, najhitrejši in najcenejši način zapolnjevanja programske sheme. Takšen način dela v marsikaterem pogledu narekuje omejen obseg sredstev, ki so na voljo za delovanje parlamentarnega kanala – uredništvo upravlja s približno 400 tisoč evri na leto (Bizilj 2013). Če ta sredstva primerjamo s sredstvi, ki jih za delovanje svojih parlamentarnih kanalov ali zgolj za to, da omogočijo spremljanje sej prek spleta

⁴⁴ Glej poglavje 5.4.

in dostopanje do posnetkov, namenijo nekatere druge države članice Evropske unije, ugotovimo, da gre za razmeroma nizka sredstva.⁴⁵ To in še marsikatero težavo bi vsekakor rešila ustrezna politika upravljanja programa. Glede na to, da je program nastal na pobudo parlamentarnih strank, bi se tudi z njihove strani pričakovalo večjo zainteresiranost za ureditev statusa in politike delovanja tega programa. Ker pa je kanal zakonsko umeščen pod okrilje RTV Slovenija, bi bilo tudi od javnega servisa pričakovati, da ustrezno poskrbi za svoj program.⁴⁶ Kot je izpostavila odgovorna urednica TV SLO 3 (Državni zbor RS 2013, 5–6), je v načrtu še bolj intenzivno povezovanje oziroma združitve parlamentarnega in informativnega uredništva (glej tudi Bizilj 2013). Na ta način bi pridobila oba programa, poleg tega bi še bolj racionalizirali njune zmogljivosti. Z združevanjem uredništev bi se lahko poglobili v vsebine, s tem pa povečali njihovo kakovost. Poleg tega bi TV SLO 1 sprostili informativnih vsebin in omogočili programski prostor drugim vsebinam, preprečili stagnacijo programa TV SLO 3 in pritegnili več gledalcev. Prenosi sej bi se postopoma selili na splet (glej Bizilj 2013). To bi obenem pomenilo obogatitev ponudbe celotne RTV Slovenija in višjo kakovost posredovanih vsebin (glej Bizilj 2013; Državni zbor RS 2013).

Iz predstavljenih dejstev in razčlenitve stanja je sklepati, da nastavki za uspešen nadaljnji razvoj programa so. Način dela in dosednji rezultati kažejo, da obstaja potencial, da se iz parlamentarnega programa, kakršen je zdaj, razvije parlamentarni program po zgledu nekaterih drugih evropskih držav, npr. Francije ali Velike Britanije, kjer dajejo še večji poudarek razpravam o parlamentarnih odločitvah in s tem uresničujejo bistveno poslanstvo parlamentarnih kanalov, ki je v celovitem informiranju javnosti o delovanju parlamenta, hkrati pa parlament odpreti in približati državljanom.

Predstavljeno stanje nakazuje, da vizija za razvoj v smeri, ki je izpostavljena, obstaja tudi v Sloveniji. V tem pogledu se odpira vrzel, ki bi jo lahko zapolnile nove raziskave. V prihodnje bi tako veljalo preučiti, kako zastavljene načrte uresničiti, kdo lahko največ prispeva k temu, pa tudi, kakšno dodano vrednost lahko z uresničevanjem te vizije parlamentarni kanal vnese v slovenski medijski prostor. Potrebne so tudi rešitve na

⁴⁵ Glej poglavje 3.

⁴⁶ Na ustrezno formalno-pravno ureditev parlamentarnega programa v gradivu za odbor za kulturo opozarja odgovorna urednica TV SLO 3 (glej Državni zbor RS 2013, 1; 5).

zakonodajni ravni, saj bo le s tem omogočena celovitejša obravnava in razvoj kanala v zastavljeni smeri.

7 LITERATURA

1. *AGB Nielsen*. 2013. TAM Glossary – Alphabetical view. Dostopno prek: <http://www.agbnielsen.net/glossary/glossaryQ.asp?type=alpha&jump=none#alpha> T (30. julij 2012).
2. *Agencija za pošto in elektronske komunikacije*. Register radijskih in televizijskih programov, TV SLO 3. Dostopno prek: http://www.apek.si/ra-in-tv-programi?search=search&page=1&vrsta_postaje=tv&imetnik=1061&program_ra=1&stDovoljenje_ra=-1&status_ra=-1&program_tv=1020&stDovoljenje_tv=-1&status_tv=-1 (11. maj 2013).
3. --- Slovar izrazov. Dostopno prek: <http://www.apek.si/slovar-izrazov> (30. oktober 2013).
4. --- Televizijski trg. Dostopno prek: <http://www.apek.si/televizijski-trg> (11. maj 2013).
5. Bašič Hrvatin, Sandra. 2005. Javna radiotelevizija za vse. V *Za javno radiotelevizijo Slovenije, zbornik razprav*, ur. Slavko Splichal in Ivan Hvala, 104–107. Ljubljana: Društvo Občanski forum.
6. Biagi, Shirley. 1988. *Media impact. An introduction to mass media*. Belmont: Wadsworth publishing company.
7. Bizilj, Ljerka. 2007. *TVSLO3 – izvedbeni elaborat*.
8. --- 2008. *TVSLO3 – izvedbeni elaborat*.
9. --- 2009. TVSLO3. *Kričac, časopis javnega zavoda RTV Slovenija* 38 (5): 6–7. Dostopno prek: <http://www.rtvlo.si/files/kricac/kricac05-09.pdf> (11. maj 2013).

10. --- 2013. *Intervju z avtorico*. Ljubljana, 8. november.
11. *Bow Tie Television*. 2011. Dostopno prek: <http://www.bowtietv.com/news/bow-tie-television-awarded-contract-to-televis-uk-parliament> (22. november 2012).
12. Caldwell, John Thornton. 1995. *Televisuality: style, crisis, and authority in American television*. New Brunswick: Rutgers University Press.
13. Curran, James. 2000. Television and the public sphere. V *The television handbook*, ur. Patricia Holland, 181–187. London: Routledge.
14. Dijk, Teun van. 1988. *News as discourse*. London: Hillsdale.
15. *Dnevnik.si*. 2003. DZ z desetimi ponudniki sklenil dogovor o prenosih sej, 21. oktober. Dostopno prek: <http://www.dnevnik.si/novice/slovenija/63659> (11. junij 2012).
16. --- 2008. Televizija Slovenija poskusno oddaja parlamentarni program, 28. maj. Dostopno prek: <http://www.dnevnik.si/novice/slovenija/322752> (20. junij 2012).
17. Dr. Kalliwoda Research GmbH. 2011. *Thematic channels in Poland. The most promising TV segment*. Dostopno prek: <http://www.4funmedia.pl/pub/files/file/Sector%20Report%20Thematic%20Channels.pdf> (30. julij 2013).
18. *Državna volilna komisija*. 2005. Referendum RTVS. Dostopno prek: http://www.dvk.gov.si/REFERENDUM_2005RTV/index.html (26. marec 2011).
19. *Državni zbor Republike Slovenije*. 2010a. Magnetogram 18. redne seje Državnega zbora (Zakon o Radioteleviziji Slovenija (RTVS), prva obravnava), 17. junij. Dostopno prek: <http://www.dzrs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/evidenca?mandat=V&type=sz&uid=B47E36424A9D63E3C1257791001F7CFD> (3. avgust 2013).
20. --- 2010b. Magnetogram 20. redne seje Državnega zbora (Zakon o Radioteleviziji Slovenija (RTVS), druga obravnava), 21. september. Dostopno prek:

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/evidenca?mandat=V&type=sz&uid=06D38375E63A9503C12577B4001E4682> (5. avgust 2013).

21. --- 2010c. Magnetogram 21. redne seje Državnega zbora (Zakon o Radioteleviziji Slovenija (RTVS), tretja obravnava), 20. oktober. Dostopno prek: <http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/evidenca?mandat=V&type=sz&uid=11010B6B22C59ADCC125780800457377> (5. avgust 2013).
22. --- 2010č. Magnetogram 32. izredne seje Državnega zbora (Zakon o Radioteleviziji Slovenija (RTVS), tretja obravnava), 2. november. Dostopno prek: <http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/evidenca?mandat=V&type=sz&uid=FB1711E9A8A1EDA9C1257A9300367F79> (5. avgust 2013).
23. --- 2011. Zgradba parlamenta. Dostopno prek: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:AiKLCiybTU4J:www.dz-rs.si/wps/portal/Home/ODrzavnemZboru/ObisciteNas/ZgradbaDrzavnegaZbora+&cd=1&hl=sl&ct=clnk&gl=si&client=firefox-a> (20. avgust 2012).
24. --- Odbor za kulturo. 2013. *Gradivo za odbor Državnega zbora za kulturo o aktualnih zadevah sodelovanja med Državnim zborom in RTVS. Parlamentarni program*, 14. junij. Dostopno prek: <http://imss.dz-rs.si/imis/7cc4e905ef97c4fc9f68.pdf> (20. avgust 2013).
25. *DVB-T*. 2010. Digitalna prizemna televizija. Dostopno prek: <http://dvb-t.apek.si/> (27. avgust 2012).
26. Erjavec, Karmen. 2004. Sodobno novinarstvo in teorija demokracije. V *Poti slovenskega novinarstva – danes in jutri*, ur. Melita Poler Kovačič in Monika Kalin Golob, 113–138. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
27. *EuroparlTV – about us*. 2012. Dostopno prek: <http://www.europarltv.europa.eu/en/about-europarltv/about-us.aspx> (23. november 2012).

28. *EuroparlTV – spletna televizija Evropskega parlamenta*. 2008. FAQ. Dostopno prek: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20080901BKG35904+0+DOC+XML+V0//SL#title1> (6. junij 2012).
29. *European centre for parliamentary research and documentation (ECPRD)*. Dostopno prek: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/navigation.do;jsessionid=8D645EB661718FF7F75A36980FD63C6A> (2. december 2012).
30. *Finance.si*. 2002. Prenosi sej državnega zbora zdaj tudi po internetu. 16. april. Dostopno prek: <http://www.finance.si/22228> (11. junij 2012).
31. Fiske, John. 2005. *Uvod v komunikacijske študije*. Ljubljana: FDV.
32. Gustinčič, Jurij, Manca Košir, Jože Mencinger, Breda Pavlič, Tone Peršak, Marjan Sedmak in Slavko Splichal. 2005. Deklaracija pobude za javno radiotelevizijo Slovenija. Javni RTV servis naj bo v rokah javnosti, ne politikov!. V *Za javno radiotelevizijo Slovenije, zbornik razprav*, ur. Slavko Splichal in Ivan Hvala, 8. Ljubljana: Društvo Občanski forum.
33. Jakubowicz, Karol. 1998. *Public service broadcasting: Proud past, interesting future?* Dostopno prek: <http://waccglobal.org/en/19991-children-and-media/852-Public-Service-Broadcasting-Proud-past-interesting-future-.html> (6. junij 2012).
34. Jeleč, Nihada. 2011. *Parlamentarne interne televizije i parlamentarni TV-kanali*. Dostopno prek: <https://www.parlament.ba/sadržaj/about/istrazivanja/default.aspx?id=30071&langTag=bs-BA&pril=b> (5. junij 2012).
35. Johnson, Joy. 2011. Politics on TV. V *So you want to be political journalist?*, ur. Sheila Gunn, 207–222. London: Biteback publishing ltd.
36. *Kodeks novinarjev Slovenije*. 2010. Dostopno prek: http://www.razsodisce.org/razsodisce/kodeks_ns_txt.php (21. julij 2013).

37. Krašovec, Tatjana. 2003. *Tretja konferenca parlamentarnih kanalov, poročilo*. Dostopno prek: www.novinar.com/upload/ParlamentarniTV.85.doc (2. junij 2012).
38. *Letno poročilo Agencije za pošto in elektronske komunikacije 2011*. Dostopno prek: http://www.apek.si/files/O_agenciji/Letna_porocila/Letno-porocilo-2011.pdf (11. maj 2013).
39. *Letno poročilo Agencije za pošto in elektronske komunikacije 2012*. Dostopno prek: http://www.apek.si/files/O_agenciji/Letna_porocila/letno-porocilo-2012.pdf (11. maj 2013).
40. *Letno poročilo Radiotelevizije Slovenija za leto 2005*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/rtv_letno_porocilo_slo_f_lowres.pdf (26. december 2012).
41. *Letno poročilo Radiotelevizije Slovenija za leto 2006*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/rtv_lp_low_2005.pdf (26. december 2012).
42. *Letno poročilo Radiotelevizije Slovenija za leto 2007*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/rtvslo_lp_07_si_web.pdf (6. junij 2012).
43. *Letno poročilo Radiotelevizije Slovenija za leto 2008*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/letno_porocilo_2008.pdf (6. junij 2012).
44. *Letno poročilo Radiotelevizije Slovenija za leto 2009*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/rtv-lp-2009.pdf (6. junij 2012).
45. *Letno poročilo Radiotelevizije Slovenija za leto 2010*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/rtv-lp-2010.pdf (6. junij 2012).
46. *Letno poročilo Radiotelevizije Slovenija za leto 2011*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/letno_porocilo_2011.pdf (6. junij 2012).

47. *Letno poročilo Radiotelevizije Slovenija za leto 2012*. Dostopno prek: <http://www.rtv slo.si/strani/letno-porocilo-2012/4478> (30. julij 2013).
48. Luthar, Breda. 1992. *Čas televizije*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
49. *MAVISE (Database of TV companies and TV channels in the European Union and candidate countries), Poland*. Dostopno prek: <http://mavise.obs.coe.int/channel?id=10925> (23. november 2012).
50. *Metodologija nadzorstva avdiovizualnih medijskih storitev in radijskih programov*, 30. 4. 2012. Uradni list RS, št. 31/2012. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201231&stevilka=1350> (11. maj 2013).
51. Milosavljevič, Marko. 2003. *Učinki udeležbe javnosti pri upravljanju javne radiotelevizije v Sloveniji, raziskava, končno poročilo*. Dostopno prek: http://www2.mirovni-institut.si/slo_html/publikacije/Milosavljevic03.pdf (2. junij 2012).
52. --- 2005. Prihodnost javne radiotelevizije – RTV Slovenija. V *Za javno radiotelevizijo Slovenije, zbornik razprav*, ur. Slavko Splichal in Ivan Hvala, 108–113. Ljubljana: Društvo Občanski forum.
53. *MMC RTV SLO*. 2003a. Prenosi sej DZ-ja že v aprilu?, 29. marec. Dostopno prek: <http://www.rtv slo.si/slovenija/prenosi-sej-dz-ja-ze-v-aprilu/2638> (11. junij 2012).
54. --- 2003b. Sprejet dogovor o prenosih sej DZ-ja, 19. september. Dostopno prek: <http://www.rtv slo.si/slovenija/sprejet-dogovor-o-prenosih-sej-dz-ja/9819> (11. junij 2012).
55. --- 2008. *Slovesen začetek oddajanja TVS 3*, 16. junij. Dostopno prek: <http://www.rtv slo.si/slovenija/slovesen-zacetek-oddajanja-tvs-3/89362> (2. december 2012).

56. Negrine, Ralph. 1998. *Parliament and the media*. London: The Royal institute of international affairs.
57. *Osnutek Zakona o Radioteleviziji Slovenija (RTVS) (ZRTVS-2), osnutek*. 2010. Dostopno prek: http://www.arhiv.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Zakonodaja/Predlogi_zakonov/Zakon_RTV_Slovenija_lekt_in_uskl_cistopis_z_lekt_uvodom_in_obrazlozivitvami_FIN_-_CEL_ZAKON.pdf (3. junij 2012).
58. *Parlament Češke republike*. Dostopno prek: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=1505> (20. november 2012).
59. *Parlament Helenske republike*. Dostopno prek: <http://www.hellenicparliament.gr/en/Enimerosi/tileoptikos-stathmos-tis-voulis/> (22. november 2012).
60. *Parlament Irske*. 2011a. Dostopno prek: <http://www.oireachtas.ie/parliament/watchlisten/aboutoireachtastv/> (22. november 2012).
61. --- 2011b. Dostopno prek: <http://www.oireachtas.ie/parliament/mediazone/pressreleases/name-2733-en.html> (22. november 2012).
62. *Parlament Italijanske republike*. 2012a. Dostopno prek: http://en.camera.it/4?scheda_informazioni=50 (21. november 2012)
63. --- 2012b. Dostopno prek: http://en.camera.it/4?scheda_informazioni=53 (21. november 2012).
64. *Parlament Kraljevine Belgije*. Dostopno prek: <http://www.dekamer.be/kvvcr/index.cfm?language=fr> (22. november 2012).
65. *Parlament Kraljevine Danske*. Dostopno prek: <http://www.thedanishparliament.dk/sitecore/content/Home/webTV.aspx> (20. november 2012).

66. *Parlament Kraljevine Španije*. Dostopno prek: <http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/CongresoTV/CanPar> (22. november 2012).
67. *Parlament Republike Ciper*. Dostopno prek: http://www.parliament.cy/www_START/index.asp (20. november 2012).
68. *Parlament Republike Estonije*. Dostopno prek: http://www.riigikogu.ee/?rep_id=13185 (20. november 2012).
69. *Parlament Republike Finske*. Dostopno prek: <http://web.eduskunta.fi/Resource.phx/parliament/mediacentre/livebroadcast.htx> (21. november 2012).
70. *Parlament Republike Hrvaške*. Dostopno prek: <http://www.sabor.hr/Default.aspx?sec=2734> (21. november 2012).
71. *Parlament Republike Latvije*. Dostopno prek: <http://www.saeima.lv/en/news/informacija-mediju-darbam-saeima-1> (21. november 2012).
72. *Parlament Republike Poljske*. Dostopno prek: http://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/transmisje_arch.xsp (22. november 2012).
73. *Parlament Združenega kraljestva*. Dostopno prek: <http://www.parliamentlive.tv/Main/About.aspx> (22. november 2012).
74. *Parlament Zvezne republike Nemčije*. Dostopno prek: http://www.bundestag.de/htdocs_e/press/tv/tv_live.html (22. november 2012).
75. Pirc, Vanja in Miha Štamcar. 2005. Izrivanje civilne družbe vodi v totalitarizem. *Mladina 21* (23. maj). Dostopno prek: <http://www.mladina.si/94657/izrivanje-civilne-druzbe-vodi-v-totalitarizem/> (6. junij 2012).
76. *Programsko poslovni načrt Radiotelevizije Slovenija za leto 2007*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/svet_rtv/ppn2007-v3.pdf (6. junij 2012).

77. *Programsko poslovni načrt Radiotelevizije Slovenija za leto 2008*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/svet_rtv/ppn2008.pdf (6. junij 2012).
78. *Programsko poslovni načrt Radiotelevizije Slovenija za leto 2009*. Dostopno prek: <http://www.rtv slo.si/files/razno/ppn2009.pdf> (6. junij 2012).
79. *Programsko poslovni načrt Radiotelevizije Slovenija za leto 2010*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/svet_rtv/ppn2010.pdf (6. junij 2012).
80. *Programsko poslovni načrt Radiotelevizije Slovenija za leto 2011*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/ppn_2011.pdf (6. junij 2012).
81. *Programsko poslovni načrt Radiotelevizije Slovenija za leto 2012*. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/ppn_2012_2.pdf (6. junij 2012).
82. *Radiotelevizija Slovenija*. 2013. Varuh pravic gledalcev in poslušalcev. Dostopno prek: <http://www.rtv slo.si/varuh/pritozbe> (27. avgust 2013).
83. Revillon, Pacome in Aline Rousier. 2007a. *Thematic TV. Key Economics and prospects to 2016. A Euroconsult research report, brochure*. Dostopno prek: <http://www.euroconsult-ec.com/research-reports/digital-broadcasting-reports/thematic-tv-29-32.html> (30. julij 2013).
84. --- 2007b. *Thematic TV. Key Economics and prospects to 2016. A Euroconsult research report, extract*. Dostopno prek: www.euroconsult-ec.com/report/download?rep=excerpt&name=thematic-tv-extract-1-shorter.32.pdf (30. julij 2013).
85. Rumphorst, Werner. 1999. *Model public service broadcasting law and aspects of regulating commercial broadcasting*. Dostopno prek: http://portal.unesco.org/ci/en/files/5630/10353894120Model_public_service_broadcasting_law.pdf/Model%2Bpublic%2Bservice%2Bbroadcasting%2Blaw.pdf (6. junij 2012).

86. *Senat Kraljevine Belgije*. Dostopno prek: http://www.senaat.be/www/?MIval=/index_senate&LANG=fr (22. november 2012).
87. *Siol.net*. 2008. Guzej: Tretji program TV Slovenija bo upošteval in spoštoval pluralnost, 16. junij. Dostopno prek: http://www.siol.net/novice/slovenija/2008/06/tretji_program.aspx (27. avgust 2012).
88. *Slovenska tiskovna agencija*. 2002. Zasedanja DZ odslej neposredno tudi prek interneta, 15. april. Dostopno prek: <http://www.sta.si/vest.php?s=s&id=637809> (11. junij 2012).
89. Službe avstrijskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
90. Službe belgijskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
91. Službe britanskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
92. Službe češkega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, november.
93. Službe danskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
94. Službe estonskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
95. Službe Evropskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, november.
96. Službe francoskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, november.
97. Službe hrvaškega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, oktober.
98. Službe irskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
99. Službe latvijskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, december.
100. Službe litovskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.

101. Službe luksemburškega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
102. Službe madžarskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, november.
103. Službe nemškega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
104. Službe nizozemskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
105. Službe poljskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, november.
106. Službe slovaškega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
107. Službe španskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, september.
108. Službe švedskega parlamenta. 2012. *Intervju z avtorico*, november.
109. Splichal, Slavko. 2005. Javnih medijev ni brez civilne družbe. V *Za javno radiotelevizijo Slovenije, zbornik razprav*, ur. Slavko Splichal in Ivan Hvala, 12–18. Ljubljana: Društvo Občanski forum.
110. Stare, Špela. 2005. *Društvo novinarjev Slovenije. Predlog ureditve Radiotelevizije Slovenije*. Dostopno prek: www.novinar.com/upload/PredlogureditveRTVS_koncna.doc (2. junij 2012).
111. *Statut Radiotelevizije Slovenija*. 2006/2012. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/RTV_Slovenija/statut_2012.pdf (26. marec 2012).
112. Stepišnik, Matija. 2012. Pri nas so odvisni še privatni mediji. *Večer*, V Žarišču (7. julij).
113. *Strategija razvoja Radiotelevizije Slovenija 2011–2015*. 2011. Dostopno prek: http://www.rtv slo.si/files/ijz/strategija_rtv_slo_2011_-_2015.pdf (19. marec 2012).

114. Škrinjar, Klara. 2012. Na RTV spet vre: problem v denarju ali v glavah?. *Delo* (2. julij). Dostopno prek: <http://www.delo.si/novice/slovenija/na-rtv-spet-vre-problem-v-denarju-ali-v-glavah.html> (28. januar 2013).
115. Turner, Graeme. 2002a. The uses and limitations of genre. V *The television genre book*, ur. Glen Creeber, 3–5. London: British film institute.
116. --- 2002b. Genre, hybridity and mutation. V *The television genre book*, ur. Glen Creeber, 6. London: British film institute.
117. *TVPPARLAMENT*. Dostopno prek: www.tvpparliament.pl (23. november 2012).
118. *TV SLO 3*. 2013. Predstavitev in kontakt. Dostopno prek: <http://www.rtv slo.si/tvslo3/kontakt> (11. maj 2013).
119. *Twofour*. Dostopno prek: <http://www.twofour.co.uk/work/euoparltv/> (22. november 2012).
120. Uglešič, Karmen. 2011. *Intervju z avtorico*. Ljubljana, 14. april.
121. *Večer*. 2007. Parlamentarni kanal marca 2008, 20. marec. Dostopno prek: <http://web.vecer.com/portali/vecer/v1/default.asp?kaj=3&id=2007032005185290> (2. december 2012).
122. Vobič, Igor. 2005. (Dvo)govor v hibridnem televizijskem intervjuju. V *Uvod v novinarske študije*, ur. Melita Poler Kovačič in Karmen Erjavec, 370–392. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
123. *Zakon o medijih (Zmed)*, 11. 5. 2001. Uradni list RS, št. 35/2001. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200135&stevilka=2043> (30. oktober 2013).

124. *Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1)*, 28. 10. 2005. Uradni list RS, št. 96/2005. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200596&stevilka=4191> (19. marec 2012).
125. *Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-2)*, 20. 10. 2010. Dostopno prek: http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Zakonodaja/Mediji/zakon_o_rtv/ZRTVS-2.zak.pdf (19. marec 2012).
126. Žagar, Branka in Branka Berce Bratko, ur. 2003. *Prenosi plenarnih sej v parlamentu*. Dostopno prek: www.novinar.com/upload/prenosi.sej.37.doc (3. junij 2012).

PRILOGE

PRILOGA A: PODATKI O GLEDANOSTI

Povprečna gledanost programov TV Slovenija po mesecih (oktober 2008–november 2013, 12.00–24.00)

leto	mesec	starost: nad 4 leta									starost: nad 18 let								
		Slovenija 3			Slovenija 1			Slovenija 2			Slovenija 3			Slovenija 1			Slovenija 2		
		gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %
		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.	
2008	oktober	0,1	1.000	0,0	4,5	87.100	22,0	1,2	23.200	6,0	0,1	1.000	0,0	5,0	83.700	23,0	1,3	22.500	6,0
	november	0,1	1.600	0,0	5,6	107.400	24,0	1,4	27.500	6,0	0,1	1.600	0,0	6,1	102.500	25,0	1,6	26.400	6,0
	december	0,1	1.200	0,0	5,5	107.200	23,0	1,9	37.200	8,0	0,1	1.100	0,0	6,1	102.100	24,0	2,1	35.400	8,0
2009	januar	0,1	1.300	0,0	5,6	108.600	23,0	2,5	49.200	10,0	0,1	1.300	0,0	6,2	104.400	23,0	2,8	47.100	11,0
	februar	0,1	1.200	0,0	5,7	110.800	24,0	2,2	43.300	9,0	0,1	1.200	0,0	6,4	106.700	25,0	2,5	41.900	10,0
	marec	0,1	1.500	0,0	5,0	96.900	23,0	1,9	36.700	9,0	0,1	1.400	0,0	5,6	93.400	23,0	2,1	35.400	9,0
	april	0,1	1.700	0,0	4,2	81.000	22,0	1,2	24.100	6,0	0,1	1.700	0,0	4,7	78.100	23,0	1,4	23.300	7,0
	maj	0,1	1.500	0,0	4,0	77.400	22,0	1,1	21.400	6,0	0,1	1.500	0,0	4,5	75.200	23,0	1,2	20.700	6,0
	junij	0,1	1.300	0,0	4,0	77.600	22,0	1,2	23.100	7,0	0,1	1.300	0,0	4,5	75.200	23,0	1,3	22.400	7,0
	julij	0,1	1.200	0,0	3,4	65.000	20,0	1,2	23.500	7,0	0,1	1.200	0,0	3,8	62.900	21,0	1,4	22.800	8,0
	avgust	0,1	1.400	0,0	3,3	63.200	19,0	1,4	26.800	8,0	0,1	1.400	0,0	3,7	61.300	20,0	1,5	25.900	8,0
	september	0,1	1.500	0,0	3,8	74.100	20,0	1,8	36.100	10,0	0,1	1.500	0,0	4,2	71.600	20,0	2,0	34.700	10,0
	oktober	0,1	1.900	0,0	4,2	81.700	20,0	1,4	28.100	7,0	0,1	1.900	0,0	4,6	78.900	20,0	1,6	27.100	7,0
	november	0,2	3.200	1,0	4,8	93.900	20,0	1,9	36.500	8,0	0,2	3.200	1,0	5,3	90.400	21,0	2,0	34.700	8,0
	december	0,2	3.500	1,0	5,5	107.600	22,0	2,3	44.500	9,0	0,2	3.500	1,0	6,1	103.000	22,0	2,5	42.500	9,0

2010	januar	0,2	4.800	1,0	5,6	109.700	21,0	3,5	68.400	13,0	0,3	4.700	1,0	6,2	104.500	21,0	3,8	65.300	13,0
	februar	0,4	7.800	2,0	5,1	98.700	19,0	3,8	73.900	14,0	0,4	7.600	2,0	5,6	94.800	20,0	4,1	70.000	15,0
	marec	0,5	8.800	2,0	4,9	94.900	20,0	2,0	38.900	8,0	0,5	8.600	2,0	5,4	92.000	21,0	2,2	37.200	9,0
	april	0,4	7.700	2,0	4,2	81.500	19,0	1,4	27.500	7,0	0,4	7.500	2,0	4,6	78.400	20,0	1,6	26.400	7,0
	maj	0,4	7.100	2,0	4,3	84.300	20,0	1,3	25.000	6,0	0,4	7.000	2,0	4,7	80.100	21,0	1,4	24.000	6,0
	junij	0,3	5.500	1,0	3,3	65.300	17,0	4,1	80.800	20,0	0,3	5.300	1,0	3,7	62.600	17,0	4,4	75.500	21,0
	julij	0,3	6.000	2,0	3,0	59.000	17,0	1,9	36.500	11,0	0,3	5.700	2,0	3,3	55.900	18,0	2,0	34.700	11,0
	avgust	0,3	6.200	2,0	3,1	61.200	18,0	1,3	24.500	7,0	0,3	5.900	2,0	3,4	57.700	19,0	1,4	23.500	8,0
	september	0,4	7.700	2,0	4,1	79.400	21,0	1,7	33.000	9,0	0,4	7.600	2,0	4,5	76.500	21,0	1,9	31.700	9,0
	oktober	0,4	8.700	2,0	4,3	83.300	20,0	1,2	24.300	6,0	0,5	8.400	2,0	4,7	79.400	20,0	1,4	23.300	6,0
	november	0,6	11.600	3,0	4,3	82.900	18,0	1,4	26.300	6,0	0,7	11.200	3,0	4,7	79.000	19,0	1,5	25.300	6,0
	december	0,7	13.800	3,0	4,4	85.700	18,0	1,7	32.700	7,0	0,8	13.400	3,0	4,8	81.700	19,0	1,8	31.200	7,0
2011	januar	0,7	12.900	3,0	4,3	84.100	18,0	2,1	40.200	8,0	0,7	12.600	3,0	4,7	80.300	18,0	2,3	38.200	9,0
	februar	0,6	12.000	3,0	4,3	84.600	18,0	2,0	38.000	8,0	0,7	11.600	3,0	4,7	80.300	18,0	2,1	36.200	8,0
	marec	0,5	10.200	2,0	4,2	82.000	19,0	1,7	33.200	8,0	0,6	10.000	2,0	4,6	78.600	19,0	1,9	31.800	8,0
	april	0,5	9.700	3,0	3,4	67.100	18,0	0,8	15.800	4,0	0,6	9.400	3,0	3,8	64.500	18,0	0,9	15.000	4,0
	maj	0,5	9.700	3,0	3,5	68.600	18,0	1,0	19.500	5,0	0,6	9.400	3,0	3,9	65.500	19,0	1,1	18.400	5,0
	junij	0,5	10.600	3,0	3,2	61.700	18,0	0,8	16.100	5,0	0,6	10.400	3,0	3,5	59.200	18,0	0,9	15.300	5,0
	julij	0,5	10.200	3,0	3,0	58.000	17,0	1,1	21.200	6,0	0,6	9.800	3,0	3,3	56.100	18,0	1,2	20.100	6,0
	avgust	0,5	9.800	3,0	2,8	55.500	17,0	1,0	19.800	6,0	0,6	9.400	3,0	3,2	53.500	17,0	1,1	18.500	6,0
	september	0,6	12.100	3,0	3,2	61.700	17,0	1,6	31.500	9,0	0,7	11.900	4,0	3,5	59.400	18,0	1,7	29.600	9,0
	oktober	0,7	13.800	3,0	3,6	71.200	16,0	1,1	21.000	5,0	0,8	13.500	3,0	4,0	68.400	17,0	1,2	20.000	5,0
	november	0,8	14.700	3,0	3,8	73.900	15,0	1,2	23.300	5,0	0,8	14.300	3,0	4,1	70.700	16,0	1,3	21.900	5,0
	december	1,0	19.200	4,0	4,7	92.000	18,0	1,7	33.000	6,0	1,1	18.900	4,0	5,2	87.900	18,0	1,8	31.300	6,0

2012	januar	1,2	23.700	4,0	4,8	93.000	17,0	2,5	49.500	9,0	1,4	23.100	5,0	5,2	88.600	18,0	2,8	47.200	9,0
	februar	0,9	17.900	3,0	4,7	92.600	18,0	2,1	41.500	8,0	1,0	17.400	4,0	5,2	88.100	18,0	2,3	39.500	8,0
	marec	0,7	13.400	3,0	4,2	81.300	18,0	1,7	32.500	7,0	0,8	13.000	3,0	4,5	77.500	19,0	1,8	30.800	7,0
	april	0,7	12.700	3,0	3,9	76.100	17,0	1,0	18.800	4,0	0,7	12.400	3,0	4,3	73.100	18,0	1,0	17.900	4,0
	maj	0,5	8.800	2,0	3,7	71.600	18,0	1,1	21.500	5,0	0,5	8.600	2,0	4,0	68.500	19,0	1,2	20.500	6,0
	junij	0,4	7.900	2,0	3,0	57.800	16,0	2,3	44.900	12,0	0,4	7.700	2,0	3,3	55.800	16,0	2,5	42.100	12,0
	julij	0,4	7.600	2,0	3,0	58.900	17,0	1,5	29.200	8,0	0,4	7.400	2,0	3,4	57.200	18,0	1,6	27.800	9,0
	avgust	0,4	7.400	2,0	2,8	54.200	15,0	2,0	39.500	11,0	0,4	7.200	2,0	3,1	52.400	16,0	2,2	37.600	12,0
	september	0,4	8.600	2,0	3,6	70.000	19,0	1,0	19.700	5,0	0,5	8.500	2,0	4,0	67.800	19,0	1,1	18.900	5,0
	oktober	0,4	8.600	2,0	3,6	69.700	17,0	1,0	19.100	5,0	0,5	8.500	2,0	3,9	66.900	17,0	1,1	18.400	5,0
	november	0,5	9.500	2,0	4,3	83.100	17,0	1,3	26.000	5,0	0,5	9.400	2,0	4,7	80.100	18,0	1,5	24.800	5,0
	december	0,5	9.800	2,0	4,7	92.800	18,0	2,1	40.200	8,0	0,6	9.700	2,0	5,3	89.700	19,0	2,3	38.600	8,0
2013	januar	0,6	10.900	2,0	4,5	88.100	17,0	2,9	56.100	11,0	0,6	10.700	2,0	5,0	85.500	18,0	3,1	53.600	11,0
	februar	0,6	11.600	2,0	4,3	84.000	16,0	3,3	64.900	12,0	0,7	11.400	2,0	4,8	81.300	17,0	3,6	62.100	13,0
	marec	0,5	10.000	2,0	4,1	81.000	17,0	2,3	45.700	9,0	0,6	9.700	2,0	4,6	78.200	17,0	2,6	43.800	10,0
	april	0,4	7.000	2,0	3,3	63.800	16,0	0,8	15.800	4,0	0,4	6.800	2,0	3,6	61.800	16,0	0,9	15.300	4,0
	maj	0,4	7.100	2,0	3,3	63.800	16,0	0,9	17.700	4,0	0,4	7.000	2,0	3,6	62.000	17,0	1,0	16.900	5,0
	junij	0,4	7.600	2,0	3,1	60.600	17,0	0,9	17.600	5,0	0,4	7.500	2,0	3,5	59.000	18,0	1,0	16.900	5,0
	julij	0,4	7.400	2,0	2,9	57.500	18,0	0,7	12.900	4,0	0,4	7.300	2,0	3,3	56.100	19,0	0,7	12.400	4,0
	avgust	0,3	6.400	2,0	3,0	57.900	16,0	1,0	19.100	5,0	0,4	6.300	2,0	3,3	56.200	17,0	1,1	18.300	6,0
	september	0,4	6.900	2,0	3,2	61.400	15,0	2,9	57.300	14,0	0,4	6.800	2,0	3,5%	59.300	15,0	3,2	54.400	14,0
	oktober	0,4	7.700	2,0	3,4	66.700	16,0	1,0	19.500	5,0	0,4	7.600	2,0	3,8%	64.400	16,0	1,1	18.800	5,0
	november	0,5	8.800	2,0	3,8	73.600	15,0	1,3	24.500	5,0	0,5	8.700	2,0	4,2%	71.100	16,0	1,4	23.400	5,0

Vir: RTV Slovenija iz raziskave AGB Nielsen Media Research, panelni vzorec 450 gospodinjstev, starost nad 4 let

Povprečna gledanost programov TV Slovenija po mesecih (oktober 2008–november 2013, 20.00–23.00)

leto	mesec	starost: nad 4 leta									starost: nad 18 let								
		Slovenija 3			Slovenija 1			Slovenija 2			Slovenija 3			Slovenija 1			Slovenija 2		
		gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %
		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.	
2008	oktober	0,1	1.700	0,0	7,7	149.300	23,0	2,3	44.000	7,0	0,1	1.600	0,0	8,7	145.000	23,0	2,6	42.900	7,0
	november	0,1	1.800	0,0	8,4	162.700	23,0	2,1	40.400	6,0	0,1	1.800	0,0	9,4	156.700	24,0	2,3	39.300	6,0
	december	0,1	1.400	0,0	8,7	169.000	25,0	2,3	43.500	6,0	0,1	1.400	0,0	9,7	162.600	25,0	2,5	41.900	7,0
2009	januar	0,1	1.700	0,0	8,9	171.500	25,0	2,6	50.200	7,0	0,1	1.700	0,0	9,9	166.600	26,0	2,9	48.600	8,0
	februar	0,1	1.600	0,0	9,9	191.800	28,0	2,4	45.700	7,0	0,1	1.500	0,0	11,1	185.200	28,0	2,7	44.500	7,0
	marec	0,1	1.700	0,0	8,8	170.800	25,0	2,2	42.900	6,0	0,1	1.700	0,0	9,9	165.500	26,0	2,5	42.000	7,0
	april	0,1	2.500	0,0	7,9	153.000	24,0	2,3	43.800	7,0	0,1	2.500	0,0	8,8	148.100	25,0	2,5	42.500	7,0
	maj	0,1	1.800	0,0	7,9	153.400	25,0	2,2	43.300	7,0	0,1	1.700	0,0	8,9	148.900	26,0	2,5	42.100	7,0
	junij	0,1	1.600	0,0	7,5	145.300	25,0	2,3	44.800	8,0	0,1	1.600	0,0	8,5	141.900	26,0	2,6	43.600	8,0
	julij	0,1	1.600	0,0	6,0	115.500	23,0	2,2	42.200	8,0	0,1	1.600	0,0	6,8	113.100	24,0	2,4	41.000	9,0
	avgust	0,1	2.200	0,0	5,4	104.300	20,0	2,9	55.300	10,0	0,1	2.200	0,0	6,1	101.800	20,0	3,2	53.300	11,0
	september	0,1	2.500	0,0	7,3	142.500	22,0	3,7	72.500	11,0	0,1	2.400	0,0	8,1	138.000	23,0	4,1	69.400	11,0
	oktober	0,2	3.100	0,0	6,9	135.000	19,0	2,7	52.300	7,0	0,2	3.100	0,0	7,8	131.500	20,0	3,0	50.600	8,0
	november	0,2	4.600	1,0	7,5	145.600	20,0	3,0	58.300	8,0	0,3	4.600	1,0	8,3	141.600	20,0	3,3	55.400	8,0
	december	0,3	5.000	1,0	9,3	182.700	24,0	2,6	51.400	7,0	0,3	5.000	1,0	10,4	176.400	25,0	2,9	49.300	7,0
2010	januar	0,3	6.100	1,0	9,3	182.500	24,0	3,1	60.800	8,0	0,4	6.000	1,0	10,3	174.500	25,0	3,4	58.500	8,0
	februar	0,6	11.400	1,0	9,1	177.500	23,0	6,1	119.400	15,0	0,7	11.100	2,0	10,1	171.500	24,0	6,7	113.900	16,0
	marec	0,7	12.700	2,0	9,2	179.700	24,0	2,4	46.200	6,0	0,7	12.400	2,0	10,3	175.200	25,0	2,6	44.500	6,0
	april	0,6	12.100	2,0	7,9	155.200	22,0	2,6	50.800	7,0	0,7	11.800	2,0	8,9	151.200	23,0	2,9	48.700	7,0
	maj	0,5	10.100	1,0	8,1	158.300	23,0	2,3	44.900	6,0	0,6	9.900	2,0	9,0	152.300	24,0	2,5	43.200	7,0
	junij	0,4	8.600	1,0	6,1	118.900	19,0	6,4	124.900	20,0	0,5	8.300	1,0	6,8	115.000	20,0	6,9	117.800	20,0

	julij	0,4	8.200	2,0	5,1	100.000	19,0	4,0	77.800	15,0	0,5	7.800	2,0	5,6	95.500	20,0	4,4	73.900	15,0
	avgust	0,5	9.700	2,0	5,5	108.000	20,0	2,7	52.800	10,0	0,6	9.400	2,0	6,0	102.300	20,0	3,0	50.900	10,0
	september	0,7	13.500	2,0	7,8	152.000	23,0	3,6	70.000	11,0	0,8	13.400	2,0	8,7	147.900	24,0	4,0	67.000	11,0
	oktober	0,7	14.500	2,0	7,6	148.200	21,0	2,5	48.300	7,0	0,8	14.000	2,0	8,5	143.200	22,0	2,8	46.700	7,0
	november	0,9	17.200	2,0	7,2	140.000	20,0	2,3	44.200	6,0	1,0	16.800	3,0	8,1	136.200	21,0	2,5	42.900	6,0
	december	1,0	19.100	3,0	7,6	147.900	21,0	1,8	35.700	5,0	1,1	18.300	3,0	8,5	143.100	22,0	2,0	33.800	5,0
2011	januar	0,9	17.600	3,0	7,4	143.700	21,0	1,5	30.100	4,0	1,0	17.200	3,0	8,3	140.000	22,0	1,7	29.000	5,0
	februar	0,9	17.500	3,0	7,4	145.000	21,0	1,8	34.900	5,0	1,0	17.000	3,0	8,3	140.600	22,0	2,0	33.300	5,0
	marec	0,8	14.700	2,0	7,9	154.100	23,0	2,1	41.400	6,0	0,8	14.400	2,0	8,9	150.100	23,0	2,3	39.600	6,0
	april	0,8	16.100	3,0	6,6	127.600	20,0	1,3	25.800	4,0	0,9	15.700	3,0	7,3	124.300	21,0	1,5	24.700	4,0
	maj	0,8	15.600	2,0	6,9	133.900	21,0	1,7	33.800	5,0	0,9	15.100	2,0	7,6	129.400	21,0	1,9	31.900	5,0
	junij	0,8	16.200	3,0	6,2	120.800	20,0	1,5	29.000	5,0	0,9	15.700	3,0	6,9	117.400	21,0	1,6	27.700	5,0
	julij	0,8	16.400	3,0	5,3	103.100	19,0	1,7	32.900	6,0	0,9	15.900	3,0	5,9	100.600	20,0	1,9	31.300	6,0
	avgust	0,8	15.700	3,0	5,0	97.700	18,0	2,2	42.200	8,0	0,9	15.200	3,0	5,7	95.600	19,0	2,4	39.900	8,0
	september	1,1	21.000	3,0	6,5	126.500	20,0	3,0	57.800	9,0	1,2	20.600	4,0	7,2	123.300	21,0	3,2	54.400	9,0
	oktober	1,1	21.000	3,0	6,1	119.300	16,0	1,8	35.500	5,0	1,2	20.500	3,0	6,8	116.300	17,0	2,0	34.200	5,0
	november	1,0	18.800	2,0	6,0	117.900	15,0	1,6	32.000	4,0	1,1	18.400	3,0	6,7	114.400	16,0	1,8	30.400	4,0
	december	1,4	27.000	3,0	8,2	161.000	21,0	1,8	35.800	5,0	1,6	26.400	4,0	9,2	156.100	21,0	2,0	34.300	5,0
2012	januar	1,6	31.500	4,0	8,5	166.100	21,0	2,3	44.300	6,0	1,8	30.500	4,0	9,4	160.300	22,0	2,5	42.300	6,0
	februar	1,3	26.300	3,0	8,3	162.300	21,0	1,7	33.200	4,0	1,5	25.100	3,0	9,2	157.000	22,0	1,9	31.700	4,0
	marec	1,3	25.900	4,0	8,5	165.800	23,0	1,7	32.800	5,0	1,5	24.900	4,0	9,4	160.000	23,0	1,8	31.500	5,0
	april	1,0	20.000	3,0	7,4	145.700	20,0	1,7	32.600	5,0	1,1	19.200	3,0	8,3	141.100	21,0	1,8	31.100	5,0
	maj	0,7	13.200	2,0	7,2	140.400	21,0	2,2	42.200	6,0	0,7	12.700	2,0	7,9	135.400	22,0	2,4	40.200	7,0
	junij	0,6	11.300	2,0	5,4	106.100	17,0	5,5	106.900	18,0	0,6	11.000	2,0	6,1	103.700	18,0	5,9	100.400	18,0
	julij	0,6	11.000	2,0	5,4	105.600	20,0	2,3	44.500	8,0	0,6	10.700	2,0	6,1	103.400	21,0	2,5	42.600	9,0
	avgust	0,6	11.400	2,0	4,7	91.900	17,0	3,3	64.900	12,0	0,7	11.200	2,0	5,3	89.900	18,0	3,6	61.900	12,0
	september	0,7	14.100	2,0	6,9	134.600	21,0	1,8	35.000	6,0	0,8	13.900	2,0	7,7	131.900	22,0	2,0	33.800	6,0
	oktober	0,6	11.600	2,0	6,2	121.700	17,0	1,8	34.500	5,0	0,7	11.400	2,0	7,0	118.500	18,0	2,0	33.300	5,0

	november	0,5	10.400	1,0	7,1	138.500	18,0	1,7	32.700	4,0	0,6	10.300	1,0	7,9	134.700	19,0	1,9	31.700	4,0
	december	0,6	11.500	2,0	7,7	149.800	20,0	1,8	34.400	5,0	0,7%	11.200	2,0	8,5	145.700	21,0	1,9	33.100	5,0
2013	januar	0,6	12.200	2,0	8,1	159.100	21,0	2,4	47.500	6,0	0,7	11.700	2,0	9,1	155.300	22,0	2,7	46.000	7,0
	februar	0,8	15.400	2,0	8,0	155.600	22,0	1,7	32.500	5,0	0,9	15.000	2,0	8,9	151.300	22,0	1,9	31.600	5,0
	marec	0,6	11.600	2,0	7,9	155.200	22,0	1,7	32.700	5,0	0,6	11.000	2,0	8,8	150.200	22,0	1,9	31.800	5,0
	april	0,5	9.300	1,0	6,4	125.700	19,0	1,4	26.600	4,0	0,5	8.900	1,0	7,2	122.300	19,0	1,5	26.100	4,0
	maj	0,5	9.800	1,0	6,3	123.800	19,0	1,6	32.100	5,0	0,6	9.700	2,0	7,1	120.800	19,0	1,8	31.000	5,0
	junij	0,5	10.600	2,0	5,8	112.700	19,0	1,8	35.000	6,0	0,6	10.500	2,0	6,5	110.500	20,0	2,0	33.900	6,0
	julij	0,5	9.200	2,0	5,2	102.000	21,0	1,2	22.700	5,0	0,5	9.000	2,0	5,9	100.100	21,0	1,3	22.100	5,0
	avgust	0,4	8.800	2,0	5,0	96.800	18,0	1,6	32.300	6,0	0,5	8.700	2,0	5,5	94.400	18,0	1,8	31.000	6,0
	september	0,6	11.200	2,0	5,4	105.900	15,0	7,6	147.600	21,0	0,7	11.100	2,0	6,1	102.900	15,0	8,2	140.000	21,0
	oktober	0,6	10.900	1,0	5,8	112.800	15,0	2,0	38.500	5,0	0,6	10.800	2,0	6,4	109.300	16,0	2,2	37.300	5,0
	november	0,5	9.800	1,0	5,8	112.100	15,0	1,4	27.000	4,0	0,6	9.600	1,0	6,4	109.300	15,0	1,5	26.100	4,0

Vir: RTV Slovenija iz raziskave AGB Nielsen Media Research, panelni vzorec 450 gospodinjstev, starost nad 4 let

Povprečna gledanost programov TV Slovenija po mesecih (oktober 2008–november 2013, po urah nad 4 leta)

leto	mesec	TV Slovenija 3									TV Slovenija 1									TV Slovenija 2								
		20:00 - 21:00			21:00 - 22:00			22:00 - 23:00			20:00 - 21:00			21:00 - 22:00			22:00 - 23:00			20:00 - 21:00			21:00 - 22:00			22:00 - 23:00		
		gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		delež v %	gledanost		delež v %	gledanost		delež v %	gledanost		Delež v %
		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.	
2008	oktober	0,1	1.800	0	0,1	2.000	0	0,1	1.200	0	7,9	153.500	20	7,8	151.600	21	7,4	142.800	27	2,8	54.900	7	2,5	49.000	7	1,5	28.100	5
	november	0,1	2.000	0	0,1	1.900	0	0,1	1.500	0	9,3	180.200	22	8,0	155.000	21	7,9	152.700	28	2,3	45.300	6	2,7	51.400	7	1,3	24.600	4
	december	0,1	1.600	0	0,1	1.500	0	0,1	1.100	0	9,8	190.400	25	8,4	161.900	22	8,0	154.800	27	2,7	52.900	7	2,6	51.200	7	1,4	26.500	5
2009	januar	0,1	1.900	0	0,1	1.600	0	0,1	1.600	0	10,6	205.500	27	7,9	153.600	21	8,0	155.500	28	2,7	52.800	7	3,3	63.600	9	1,8	34.200	6
	februar	0,1	1.700	0	0,1	1.700	0	0,1	1.400	0	11,8	228.600	30	9,8	189.000	26	8,2	157.800	28	2,3	45.400	6	2,9	55.700	8	1,9	35.900	6
	marec	0,1	1.700	0	0,1	1.800	0	0,1	1.600	0	10,7	207.900	27	8,3	160.100	22	7,5	144.400	27	2,2	42.300	6	2,8	54.100	8	1,7	32.300	6
	april	0,2	3.000	0	0,1	2.600	0	0,1	1.900	0	8,6	166.300	25	7,5	145.200	21	7,6	147.600	27	2,3	45.100	7	2,8	55.100	8	1,6	31.200	6
	maj	0,1	1.900	0	0,1	1.800	0	0,1	1.700	0	8,1	155.900	26	8,0	154.100	23	7,8	150.400	27	1,8	35.700	6	2,9	56.400	8	2,0	37.900	7
	junij	0,1	1.700	0	0,1	1.600	0	0,1	1.500	0	7,1	137.800	24	6,9	132.900	21	8,5	165.100	30	1,9	36.100	6	3,1	60.800	10	1,9	37.400	7
	julij	0,1	1.200	0	0,1	2.000	0	0,1	1.600	0	5,1	99.000	21	5,3	103.100	19	7,5	144.300	29	2,0	38.100	8	2,9	55.700	10	1,7	32.800	7
	avgust	0,1	1.800	0	0,2	3.200	1	0,1	1.700	0	4,8	92.700	18	4,9	95.500	16	6,4	124.500	25	3,1	60.400	12	3,6	69.400	12	1,9	36.200	7
	september	0,1	2.300	0	0,2	3.500	0	0,1	1.600	0	8,3	161.400	24	6,8	133.800	19	6,8	132.300	23	3,4	67.300	10	4,3	84.200	12	3,4	66.000	11
	oktober	0,1	2.200	0	0,3	5.000	1	0,1	2.000	0	7,1	138.900	18	6,7	130.200	17	7,0	136.000	24	2,5	49.800	6	3,4	66.800	9	2,1	40.300	7
	november	0,3	5.100	1	0,3	5.000	1	0,2	3.800	1	8,0	155.900	19	7,3	143.400	18	7,0	137.500	23	2,7	52.200	6	3,7	71.500	9	2,6	51.300	8
	december	0,3	5.400	1	0,3	5.900	1	0,2	3.700	1	10,5	205.600	25	9,1	177.600	22	8,4	164.800	26	2,6	50.700	6	3,3	64.100	8	2,0	39.300	6
2010	januar	0,3	5.800	1	0,4	6.900	1	0,3	5.800	1	11,2	219.000	26	8,5	165.500	21	8,3	162.900	26	3,4	66.900	8	4,1	79.600	10	1,8	35.900	6
	februar	0,6	11.400	1	0,6	12.200	1	0,5	10.700	2	10,6	207.800	25	8,8	171.600	21	7,8	153.000	23	6,5	127.200	15	6,4	124.100	15	5,5	106.900	16
	marec	0,7	13.700	2	0,7	14.300	2	0,5	10.100	2	11,3	220.700	27	8,3	163.000	21	8,0	155.400	26	2,2	42.600	5	3,1	60.200	8	1,8	35.900	6
	april	0,6	11.500	2	0,7	13.300	2	0,6	11.400	2	8,8	172.300	24	7,8	151.500	20	7,3	142.000	23	2,2	42.600	6	3,2	61.700	8	2,5	48.100	8

2011	maj	0,5	9.000	1	0,6	11.600	2	0,5	9.600	2	8,4	164.100	24	7,8	152.200	20	8,1	158.600	25	1,7	32.600	5	3,2	61.700	8	2,1	40.300	6
	junij	0,4	7.100	1	0,4	8.500	1	0,5	10.100	2	6,3	122.400	20	5,6	108.600	16	6,4	125.800	21	5,1	99.100	16	7,9	155.300	23	6,2	120.300	20
	julij	0,3	6.500	1	0,5	8.900	2	0,5	9.300	2	5,0	97.100	20	4,5	87.300	16	5,9	115.500	22	3,1	61.100	13	4,9	96.000	17	3,9	76.400	15
	avgust	0,5	8.800	2	0,6	10.900	2	0,5	9.500	2	5,5	107.500	20	5,1	99.200	17	6,0	117.100	24	2,4	47.000	9	3,2	62.400	11	2,5	49.200	10
	september	0,7	13.100	2	0,7	14.600	2	0,7	12.800	2	8,8	171.300	25	7,3	143.100	20	7,3	141.700	26	3,4	67.000	10	4,1	80.200	11	3,2	62.800	11
	oktober	0,8	14.900	2	0,8	15.900	2	0,6	12.600	2	8,4	163.900	21	7,5	146.900	20	6,9	133.700	23	2,5	48.500	6	3,2	61.900	8	1,8	34.500	6
	november	1,0	19.000	2	0,9	18.200	2	0,7	14.400	3	8,0	156.200	19	6,9	135.200	18	6,6	128.500	23	2,4	45.800	6	3,0	58.500	8	1,5	28.400	5
	december	1,0	20.200	3	1,1	21.100	3	0,8	16.100	3	8,3	162.500	21	7,6	147.300	20	6,9	133.900	23	1,9	36.700	5	2,3	44.000	6	1,3	26.200	5
	januar	1,0	19.800	3	1,0	19.300	3	0,7	13.700	3	8,6	168.300	22	7,8	151.100	21	5,7	111.700	21	1,7	32.200	4	1,9	37.500	5	1,1	20.800	4
	februar	0,9	18.300	2	1,0	19.500	3	0,7	14.600	3	9,0	175.700	22	7,7	150.500	20	5,6	108.700	20	1,9	37.000	5	2,3	44.800	6	1,2	22.900	4
	marec	0,8	15.700	2	0,9	17.200	2	0,6	11.300	2	9,1	178.100	23	8,2	158.800	22	6,4	125.300	23	2,0	39.000	5	2,6	50.500	7	1,8	34.800	6
	april	0,8	14.900	2	1,0	19.100	3	0,7	14.300	3	7,2	140.400	20	7,1	137.400	19	5,4	104.900	20	1,1	22.400	3	1,8	34.500	5	1,1	20.600	4
maj	0,6	12.300	2	1,0	20.100	3	0,7	14.300	2	6,4	125.500	19	7,6	147.500	21	6,6	128.700	22	1,1	22.100	3	2,2	42.800	6	1,9	36.400	6	
junij	0,7	12.800	2	1,0	20.000	3	0,8	15.700	3	5,9	114.900	20	6,5	126.200	19	6,2	121.400	22	1,5	29.300	5	1,7	32.700	5	1,3	25.000	5	
julij	0,7	13.300	3	1,0	19.600	3	0,8	16.300	3	4,9	96.400	19	5,0	98.000	17	5,9	114.800	23	1,8	34.500	7	2,0	38.900	7	1,3	25.300	5	
avgust	0,7	12.900	2	1,0	19.900	3	0,7	14.300	3	4,7	92.300	18	4,9	95.000	16	5,4	105.800	21	1,8	35.400	7	2,6	50.900	8	2,1	40.200	8	
september	1,0	19.400	3	1,5	28.600	4	0,8	15.000	3	6,9	134.900	20	6,3	123.400	18	6,2	121.200	23	3,0	58.700	9	3,7	73.200	11	2,1	41.400	8	
oktober	1,0	18.700	2	1,4	27.400	3	0,9	16.900	3	6,4	125.600	15	6,5	126.800	16	5,4	105.500	18	1,9	36.300	4	2,1	41.200	5	1,5	29.000	5	
november	0,9	17.700	2	1,2	24.400	3	0,7	14.30	2	6,8	132.000	15	6,4	125.400	15	4,9	96.300	16	1,6	31.800	4	1,9	36.300	4	1,4	28.000	5	
december	1,4	27.600	3	1,6	32.100	4	1,1	21.300	3	9,3	182.200	21	8,3	162.800	19	7,1	138.200	21	1,9	36.600	4	2,1	41.000	5	1,5	30.000	5	
2012	januar	1,8	35.100	4	2,0	39.300	5	1,0	20.000	3	10,8	210.400	24	8,0	155.900	19	6,7	131.900	21	2,3	45.000	5	2,6	50.500	6	1,9	37.300	6
	februar	1,5	28.600	3	1,6	30.800	4	1,0	19.400	3	0,7	208.800	24	8,1	159.000	19	6,1	119.200	19	1,7	34.100	4	1,8	35.300	4	1,5	30.100	5
	marec	1,3	25.000	3	1,7	33.400	4	1,0	19.400	3	10,7	209.700	26	8,4	163.800	21	6,3	123.900	21	1,6	31.600	4	1,9	36.800	5	1,5	30.000	5
	april	0,9	18.100	2	1,4	27.200	3	0,8	14.700	2	9,3	181.600	24	7,6	148.200	19	5,5	107.200	18	1,4	27.300	4	1,9	36.800	5	1,7	33.700	6
	maj	0,6	10.800	2	0,9	18.000	2	0,5	10.600	2	8,1	158.700	24	7,5	146.100	20	6,0	116.500	20	1,7	33.100	5	2,6	50.300	7	2,2	43.100	7
	junij	0,5	8.900	2	0,8	15.600	2	0,5	9.400	2	5,9	115.700	20	5,4	105.700	16	5,0	96.900	16	3,3	65.400	11	6,4	124.800	19	6,7	130.400	22
	julij	0,4	8.100	2	0,7	14.400	3	0,5	10.500	2	5,2	101.400	21	5,0	97.300	17	6,0	118.100	23	1,6	31.800	6	2,6	50.300	9	2,6	51.300	10
	avgust	0,4	7.600	2	0,9	16.700	3	0,5	9.900	2	4,7	91.000	18	4,1	79.900	14	5,4	104.800	21	2,4	47.900	10	3,8	75.000	13	3,7	71.700	14

2013	september	0,6	12.500	2	1,0	20.400	3	0,5	9.300	2	8,6	168.800	24	6,6	128.900	18	5,4	106.100	21	1,9	36.400	5	2,2	42.100	6	1,4	26.600	5
	oktober	0,5	9.300	1	0,9	16.700	2	0,5	8.900	2	7,3	143.300	18	6,4	124.500	16	5,0	97.300	17	1,6	30.600	4	2,0	39.500	5	1,7	33.500	6
	november	0,5	9.400	1	0,6	12.600	2	0,5	9.400	2	8,2	159.900	19	7,1	138.800	17	6,0	116.800	20	1,5	30.200	4	2,1	40.600	5	1,4	27.500	5
	december	0,5	9.800	1	0,7	14.400	2	0,5	10.200	2	9,2	180.300	22	7,4	144.700	18	6,4	124.300	20	1,9	37.000	5	2,1	40.900	5	1,3	25.300	4
	januar	0,6	12.200	1	0,8	15.500	2	0,5	9.100	2	9,9	193.400	23	7,5	147.500	19	7,0	136.300	23	3,0	57.900	7	2,6	50.500	6	1,7	34.100	6
	februar	0,8	16.500	2	1,1	20.700	3	0,5	9.100	2	10,1	198.100	24	7,5	147.300	19	6,2	121.300	21	2,1	41.200	5	1,5	29.700	4	1,4	26.700	5
	marec	0,6	11.000	1	0,8	15.800	2	0,4	7.900	1	10,1	197.000	24	7,6	148.000	19	6,2	120.700	21	2,0	38.600	5	1,7	32.900	4	1,4	26.600	5
	april	0,4	7.200	1	0,7	13.400	2	0,4	7.200	1	7,3	142.900	20	6,3	122.300	16	5,7	111.700	20	1,1	20.900	3	1,6	31.300	4	1,4	27.700	5
	maj	0,4	7.600	1	0,7	13.600	2	0,4	8.200	1	6,9	134.700	20	6,2	121.900	17	5,9	114.800	20	1,4	27.100	4	1,8	35.400	5	1,7	33.800	6
	junij	0,4	8.000	1	0,7	14.600	2	0,5	9.300	2	5,9	115.900	20	5,5	108.500	17	5,8	113.800	20	1,3	25.400	4	2,1	41.800	6	1,9	37.700	7
	julij	0,3	5.900	1	0,7	12.900	2	0,4	8.700	2	4,8	93.900	21	4,4	86.700	16	6,4	125.200	25	0,9	16.700	4	1,4	26.900	5	1,2	24.400	5
	avgust	0,3	6.500	1	0,7	12.900	2	0,4	7.000	1	4,7	92.400	18	4,4	85.300	14	5,8	112.600	22	1,3	26.100	5	1,9	37.300	6	1,7	33.400	6
	september	0,6	11.200	2	0,8	15.200	2	0,4	7.200	1	6,2	121.500	16	5,0	96.900	12	5,1	99.300	16	4,3	84.500	11	9,2	179.200	23	9,2	179.200	29
oktober	0,5	9.200	1	0,7	14.300	2	0,5	9.300	2	6,1	119.700	15	5,7	111.600	14	5,5	107.000	18	1,7	32.800	4	2,3	45.300	6	1,9	37.500	6	
november	0,4	7.800	1	0,6	12.400	2	0,5	9.300	1	6,2	120.500	14	5,5	108.000	13	5,5	107.900	17	1,6	30.700	4	1,3	25.600	3	1,3	24.600	4	

Vir: RTV Slovenija iz raziskave AGB Nielsen Media Research, panelni vzorec 450 gospodinjstev, starost nad 4 let

Povprečna gledanost programov TV Slovenija po mesecih (oktober 2008–november 2013, po urah nad 18 let)

leto	mesec	TV Slovenija 3									TV Slovenija 1									TV Slovenija 2								
		20:00 - 21:00			21:00 - 22:00			22:00 - 23:00			20:00 - 21:00			21:00 - 22:00			22:00 - 23:00			20:00 - 21:00			21:00 - 22:00			22:00 - 23:00		
		gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %	gledanost		Delež v %
		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.		%	št. gledal.	
2008	oktober	0,1	1.800	0	0,1	1.900	0	0,1	1.200	0	8,8	146.900	21	8,8	147.300	22	8,4	140.800	28	3,2	53.700	8	2,9	48.000	7	1,6	26.900	5
	november	0,1	2.000	0	0,1	1.900	0	0,1	1.500	0	10,2	171.000	23	8,9	149.200	21	8,9	149.800	28	2,6	44.100	6	3,0	49.800	7	1,4	23.900	5
	december	0,1	1.600	0	0,1	1.500	0	0,1	1.100	0	10,8	180.700	26	9,3	155.600	23	9,1	151.600	28	3,0	50.600	7	3,0	49.500	7	1,5	25.500	5
2009	januar	0,1	1.900	0	0,1	1.600	0	0,1	1.600	0	11,8	198.000	27	8,9	148.400	22	9,2	153.300	29	3,0	50.900	7	3,7	61.900	9	2,0	33.200	6
	februar	0,1	1.600	0	0,1	1.700	0	0,1	1.400	0	13,1	218.700	30	10,8	181.100	26	9,3	155.700	29	2,6	44.200	6	3,2	54.300	8	2,1	35.000	7
	marec	0,1	1.700	0	0,1	1.800	0	0,1	1.600	0	12,0	200.300	28	9,2	154.500	23	8,5	141.800	28	2,5	41.400	6	3,2	53.000	8	1,9	31.500	6
	april	0,2	2.900	0	0,2	2.600	0	0,1	1.900	0	9,6	160.100	26	8,3	139.600	22	8,6	144.600	27	2,6	43.800	7	3,2	53.400	8	1,8	30.200	6
	maj	0,1	1.900	0	0,1	1.700	0	0,1	1.600	0	9,1	151.500	27	8,8	148.000	24	8,8	147.100	28	2,1	34.600	6	3,3	54.800	9	2,2	36.800	7
	junij	0,1	1.700	0	0,1	1.600	0	0,1	1.500	0	8,0	134.200	26	7,7	129.500	22	9,7	162.100	31	2,1	35.300	7	3,5	59.300	10	2,2	36.100	7
	julij	0,1	1.200	0	0,1	2.000	0	0,1	1.600	0	5,8	96.800	22	6,0	100.300	20	8,5	142.200	30	2,2	37.200	8	3,2	54.200	11	1,9	31.600	7
	avgust	0,1	1.800	0	0,2	3.200	1	0,1	1.700	0	5,4	90.100	19	5,5	92.300	17	7,3	122.900	26	3,5	58.600	12	4,0	66.700	12	2,1	34.700	7
	september	0,1	2.200	0	0,2	3.400	1	0,1	1.600	0	9,2	155.300	25	7,6	128.700	20	7,7	129.800	24	3,8	64.500	10	4,8	80.600	12	3,7	63.000	12
	oktober	0,1	2.200	0	0,3	5.000	1	0,1	2.000	0	7,9	134.500	18	7,4	126.200	18	7,9	133.800	25	2,9	48.400	7	3,8	64.600	9	2,3	38.800	7
	november	0,3	5.100	1	0,3	4.900	1	0,2	3.600	1	8,9	150.900	20	8,2	138.900	19	8,0	135.000	24	2,9	49.900	7	4,0	67.900	9	2,9	48.400	8
	december	0,3	5.400	1	0,3	5.900	1	0,2	3.700	1	11,7	197.700	26	10,1	171.000	23	9,5	160.400	27	2,9	48.500	6	3,6	61.400	8	2,2	37.900	6
2010	januar	0,3	5.600	1	0,4	6.600	1	0,3	5.600	1	12,2	206.900	27	9,3	157.400	21	9,4	159.400	27	3,8	63.700	8	4,6	77.200	10	2,0	34.600	6
	februar	0,6	11.000	1	0,7	11.800	2	0,6	10.500	2	11,7	199.200	26	9,7	165.000	22	8,9	150.200	24	7,1	120.400	15	7,0	118.900	16	6,0	102.300	17
	marec	0,8	13.400	2	0,8	14.000	2	0,6	10.000	2	12,6	213.800	28	9,3	158.600	22	9,0	153.300	27	2,4	40.200	5	3,4	58.500	8	2,0	34.700	6
	april	0,7	11.300	2	0,8	13.000	2	0,7	11.200	2	9,9	167.400	25	8,7	146.800	21	8,2	139.400	24	2,4	40.800	6	3,5	59.400	8	2,7	45.900	8
	maj	0,5	8.900	1	0,7	11.400	2	0,6	9.500	2	9,3	158.000	25	8,6	145.300	21	9,1	153.600	26	1,8	31.200	5	3,5	59.500	9	2,3	38.800	7

2010	junij	0,4	7.000	1	0,5	8.200	1	0,6	9.800	2	6,9	117.200	21	6,1	104.200	17	7,3	123.400	22	5,5	93.400	17	8,6	146.400	23	6,7	113.500	21	
	julij	0,4	6.100	1	0,5	8.500	2	0,5	8.800	2	5,4	91.800	20	4,8	82.200	16	6,6	112.600	23	3,4	58.300	13	5,4	91.300	18	4,3	72.300	15	
	avgust	0,5	8.400	2	0,6	10.400	2	0,5	9.200	2	6,0	101.000	20	5,5	93.400	17	6,6	112.700	24	2,7	45.300	9	3,5	60.100	11	2,8	47.200	10	
	september	0,8	13.000	2	0,9	14.500	2	0,7	12.700	2	9,8	166.400	26	8,2	138.800	21	8,2	138.500	26	3,8	63.900	10	4,6	77.000	12	3,6	60.200	11	
	oktober	0,9	14.400	2	0,9	15.300	2	0,7	12.400	2	9,3	157.600	22	8,4	141.700	20	7,7	130.400	24	2,8	46.800	7	3,5	60.000	9	2,0	33.400	6	
	november	1,1	18.500	2	1,0	17.700	2	0,8	14.100	3	8,9	150.800	20	7,8	131.600	19	7,5	126.300	24	2,6	44.100	6	3,4	57.000	8	1,6	27.700	5	
	december	1,1	19.400	3	1,2	20.200	3	0,9	15.300	3	9,2	156.300	22	8,4	142.200	21	7,7	130.900	24	2,0	34.600	5	2,5	42.100	6	1,5	24.700	5	
	2011	januar	1,1	19.200	3	1,1	19.000	3	0,8	13.300	3	9,6	162.900	23	8,7	147.400	22	6,5	109.500	21	1,8	30.800	4	2,1	36.300	5	1,2	19.900	4
		februar	1,0	17.600	2	1,1	19.100	3	0,8	14.200	3	10,0	168.800	23	8,7	146.700	21	6,3	106.200	20	2,1	35.300	5	2,5	42.500	6	1,3	22.000	4
		marec	0,9	15.200	2	1,0	16.800	2	0,7	11.100	2	10,2	171.800	24	9,2	155.200	23	7,3	123.300	24	2,2	37.100	5	2,8	48.000	7	2,0	33.600	6
		april	0,9	14.500	2	1,1	18.600	3	0,8	13.900	3	8,0	136.100	21	7,9	134.300	20	6,1	102.700	20	1,3	21.300	3	2,0	33.000	5	1,2	20.000	4
		maj	0,7	12.100	2	1,2	19.500	3	0,8	13.900	3	7,1	120.900	20	8,4	142.500	21	7,4	124.700	23	1,3	21.200	4	2,4	40.400	6	2,0	34.100	6
junij		0,7	12.500	2	1,2	19.500	3	0,9	15.200	3	6,5	110.700	21	7,2	122.500	20	7,0	119.000	23	1,6	27.600	5	1,8	31.200	5	1,4	24.300	5	
julij		0,8	12.900	3	1,1	19.100	4	0,9	15.800	3	5,5	93.100	19	5,7	95.800	18	6,7	112.900	24	1,9	32.800	7	2,2	36.800	7	1,4	24.300	5	
avgust		0,7	12.400	3	1,1	19.300	3	0,8	13.800	3	5,3	89.600	18	5,5	93.100	17	6,2	104.100	22	2,0	33.300	7	2,9	48.300	9	2,2	37.900	8	
september		1,1	19.000	3	1,7	28.200	4	0,9	14.600	3	7,7	130.400	21	7,1	120.600	19	7,0	118.900	24	3,2	54.900	9	4,1	69.000	11	2,3	39.400	8	
oktober		1,1	18.000	2	1,6	26.900	4	1,0	16.600	3	7,1	121.300	16	7,2	123.300	16	6,1	104.100	18	2,0	34.900	5	2,3	39.600	5	1,7	28.200	5	
november		1,0	17.100	2	1,4	23.900	3	0,8	14.100	2	7,5	127.200	15	7,1	121.600	15	5,5	94.400	16	1,7	29.700	4	2,0	34.600	4	1,6	26.900	5	
december		1,6	26.900	3	1,8	31.400	4	1,2	21.100	3	10,3	175.300	22	9,3	158.200	20	7,9	134.700	22	2,0	34.800	4	2,3	39.200	5	1,7	29.000	5	
2012	januar	2,0	34.200	4	2,2	38.100	5	1,1	19.100	3	11,8	201.200	24	8,9	150.900	19	7,6	128.700	21	2,5	42.700	5	2,8	48.300	6	2,1	36.000	6	
	februar	1,6	27.400	3	1,7	29.500	4	1,1	18.300	3	11,8	200.300	25	9,1	154.500	20	6,8	116.300	20	1,9	32.500	4	2,0	33.800	4	1,7	28.800	5	
	marec	1,4	24.200	3	1,9	32.300	4	1,1	18.200	3	11,8	201.000	26	9,3	158.400	21	7,1	120.500	22	1,7	29.800	4	2,1	35.600	5	1,7	29.100	5	
	april	1,0	17.300	2	1,5	26.100	4	0,8	14.300	3	10,2	174.600	25	8,5	144.200	20	6,1	104.500	18	1,5	25.700	4	2,1	35.300	5	1,9	32.300	6	
	maj	0,6	10.600	2	1,0	17.400	3	0,6	10.000	2	9,0	152.700	25	8,3	140.600	21	6,6	112.800	21	1,9	31.600	5	2,8	47.800	7	2,4	41.300	8	
	junij	0,5	8.700	2	0,9	15.200	2	0,5	9.000	2	6,6	112.900	21	6,1	103.300	17	5,6	94.800	17	3,6	61.400	12	6,9	117.100	19	7,2	122.700	22	
	julij	0,5	7.900	2	0,8	14.100	3	0,6	10.100	2	5,8	99.600	22	5,6	95.000	18	6,8	115.600	24	1,8	30.600	7	2,8	48.100	9	2,9	49.200	10	
	avgust	0,4	7.400	2	1,0	16.400	3	0,6	9.700	2	5,2	88.900	19	4,6	78.100	14	6,0	102.900	21	2,7	45.800	10	4,2	71.500	13	4,0	68.500	14	
	september	0,7	12.400	2	1,2	20.200	3	0,5	9.100	2	9,7	164.600	25	7,4	126.700	19	6,1	104.600	21	2,0	34.900	5	2,4	40.500	6	1,5	26.000	5	

	oktober	0,5	9.100	1	1,0	16.500	2	0,5	8.700	2	8,2	139.200	19	7,1	121.300	17	5,6	95.000	18	1,7	29.300	4	2,2	38.200	5	1,9	32.500	6
	november	0,5	9.200	1	0,7	12.500	2	0,5	9.300	2	9,1	154.900	19	7,9	135.000	18	6,7	114.200	20	1,7	29.000	4	2,3	39.300	5	1,6	26.900	5
	december	0,6	9.500	1	0,8	14.200	2	0,6	9.900	2	10,2	174.600	23	8,3	140.800	19	7,1	121.700	21	2,1	35.800	5	2,3	39.300	5	1,4	24.300	4
2013	januar	0,7	11.800	2	0,9	14.900	2	0,5	8.600	1	11,1	188.500	24	8,4	143.800	19	7,8	133.700	23	3,2	55.300	7	2,9	49.400	7	2,0	33.400	6
	februar	0,9	16.000	2	1,2	20.100	3	0,5	8.800	2	11,3	192.200	25	8,4	143.100	20	7,0	118.600	21	2,3	39.500	5	1,7	29.100	4	1,5	26.300	5
	marec	0,6	10.700	1	0,9	14.900	2	0,4	7.300	1	11,1	190.000	25	8,4	143.100	20	6,9	117.400	21	2,2	37.100	5	1,9	32.200	4	1,5	26.100	5
	april	0,4	7.100	1	0,8	12.800	2	0,4	6.900	1	8,2	139.300	21	7,0	119.000	17	6,4	108.700	20	1,2	20.200	3	1,8	30.800	4	1,6	27.400	5
	maj	0,4	7.600	1	0,8	13.500	2	0,5	8.100	1	7,7	131.800	21	7,0	118.600	17	6,6	112.000	20	1,5	26.200	4	2,0	34.200	5	1,9	32.700	6
	junij	0,5	7.900	1	0,8	14.500	2	0,5	9.200	2	6,7	113.900	21	6,2	106.200	18	6,5	111.200	21	1,4	24.700	5	2,4	40.400	7	2,1	36.500	7
	julij	0,3	5.800	1	0,7	12.700	3	0,5	8.500	2	5,4	92.500	22	5,0	85.200	17	7,2	122.500	26	0,9	16.200	4	1,5	26.200	5	1,4	23.900	5
	avgust	0,4	6.400	1	0,7	12.700	2	0,4	6.900	1	5,3	90.100	19	4,9	83.300	15	6,4	109.700	22	1,4	24.700	5	2,1	35.900	6	1,9	32.500	7
	september	0,6	11.100	2	0,9	15.000	2	0,4	7.100	1	6,9	118.200	17	5,5	94.300	13	5,7	96.200	16	4,7	79.700	12	10,0	169.800	23	10,0	170.300	28
	oktober	0,5	9.100	1	0,8	14.100	2	0,5	9.200	2	6,8	115.800	15	6,4	108.000	14	6,1	104.100	18	1,9	31.700	4	2,6	43.800	6	2,1	36.400	6
	november	0,4	7.600	1	0,7	12.100	2	0,5	9.100	2	6,9	117.200	15	6,2	105.500	14	6,2	105.100	18	1,8	29.800	4	1,5	24.700	3	1,4	23.900	4

Vir: RTV Slovenija iz raziskave AGB Nielsen Media Research, panelni vzorec 450 gospodinjstev, starost nad 4 let

PRILOGA B: TRANSKRIPT POGLOBLJENEGA INTERVJUJA Z LJERKO BIZILJ,
ODGOVORNO UREDNICO TV SLO 3 (8. NOVEMBER 2013)

1. Parlamentarni program (TV SLO 3) je začel oddajati 21. maja 2008, potem ko je leta 2005 začel veljati Zakon o Radioteleviziji Slovenija (RTVS), ki je predvidel njegovo ustanovitev. Uresničevanje projekta je terjalo precej priprav in tudi velike investicije ...

Pred začetkom oddajanja je bilo treba v Državnem zboru (DZ) postaviti kamere in režijo, na RTV pa usposobiti digitalno predvajanje programa. Kamere so najprej postavili v veliki dvorani, kjer zaseda celoten zbor, nato še v večji in mali dvorani, kjer potekajo seje delovnih teles. V največji dvorani so leta 2002 namestili šest kamer. V veliko in malo dvorano na Tomšičevi ulici so leta 2007 postavili kamere in ostalo sodobno tehnologijo za izvedbo neposrednih televizijskih prenosov. Večja od dveh dvoran je opremljena s štirimi televizijskimi kamerami, manjša pa s tremi. Kamere upravlja režija, ki se nahaja v zgradbi državnega zbora in sodeluje z oddelkom predvajanja programa na Televiziji Slovenija (TVS). V režiji se izmenjujejo trije tehniki, v predvajanju programa pa dva. Za vse je odgovorna Televizija Slovenija oziroma njen parlamentarni kanal, kar pomeni, da sredstva za njihovo delovanje in za osebje zagotavlja javna televizija in ne parlament. DZ s svojo tehnologijo in kadri skrbi za tonski del prenosov, tudi zato, da imajo na razpolago avdio posnetke, s pomočjo katerih pripravljajo magnetograme sej.

Ustvarjanje parlamentarnega programa je veliko truda terjalo tudi od novinarske in produkcijske ekipe, ki sta se osnovali v okviru eksperimentalnega programa. Z delom sta začeli še pred zagonom samega parlamentarnega programa leta 2008. Produkcijska ekipa se je soočala z novim načinom oddajanja, že pred tem pa je novinarska ekipa pripravljala poročila za jutranji program (v oddaji Dobro jutro) ter nekatere oddaje s parlamentarnimi vsebinami, ki so se predvajale na preostalih dveh kanalih (TV SLO 2) (Aktualno, Diagonale ...).

Parlamentarni kanal je že od vsega začetka v celoti digitaliziran. TV SLO 3 je prvi začel oddajati na ta način, zato se je morala na nov način oddajanja pripraviti tudi TVS, ki je TV SLO 3 pravzaprav izkoristila za začetek izvajanja notranje digitalizacije.

2. Parlamentarno uredništvo je torej delovalo že pred letom 2008.

Lahko rečemo, da nekako od sprejema Zakona o RTVS v okviru eksperimentalnega programa oziroma v okviru uredništva oddaje Dobro jutro, intenzivno pa smo s pripravami začeli približno leto pred začetkom oddajanja v okviru lastnega kanala, torej v letu 2007.

3. Tudi parlamentarne vsebine so bile del sporeda TV SLO že veliko pred vzpostavitvijo TV SLO 3, od pobude politike za uvedbo neposrednih prenosov.

Javna televizija je od leta 2003 na TV SLO 2 prenašala prvi dan rednih sej (poslanska vprašanja) ter pomembnejše seje (zakoni, povezani z javnimi financami, imenovanje parlamenta, premierja ipd.). Ko je leta 2008 začel oddajati tretji program, je bilo na njem mogoče spremljati neposredne prenose sej celotnega zbora ter delovnih teles, ki so zasedala v dvoranah z avtomatskimi kamerami. Leta 2008 je bilo program namreč mogoče spremljati prek satelita in kabelskih TV-sistemov, na 60–65 odstotkih slovenskega ozemlja ga je bilo mogoče spremljati prek zemeljske digitalne televizije (DVB-T), nekatere vsebine pa so gledalci lahko spremljali tudi na preostalih, že obstoječih dveh programih, predvsem na TV SLO 2 (prenosi, oddaji Diagonale ipd.). Kljub začetku oddajanja TV SLO 3 so se na TV SLO 2 še vedno predvajali neposredni prenosi poslanskih vprašanj in pomembnejših točk rednih sej oziroma izredne seje. V javnosti so se zato začeli pojavljati pomisleki, zakaj je bil ustanovljen nov program, posebej namenjen prenosu sej državnega zbora, če jih še vedno prenaša tudi TV SLO 2, kot je bilo pred uveljavitvijo novega kanala. To se je dogajalo, ker parlamentarni program še ni dosegel dovolj gledalcev, spremljanje pomembnejših razprav in odločanj pa je moralo biti zaradi zakonskih zavez RTV Slovenija zagotovljeno na večjem delu države. Prehod na digitalni sistem oddajanja je omogočil, da se od 1. oktobra 2010 seje parlamenta predvajajo izključno na TV SLO 3. Digitalizacija je namreč omogočila tudi večji doseg TV SLO 3 – program je danes viden po celotnem ozemlju Slovenije oziroma povsod tam, kjer je na voljo multipleks A, v okviru katerega oddaja TV SLO 3.

4. Delovanje TV SLO 3 se precej oddaljuje od delovanja, ki ga je predvidel Zakon o RTV iz leta 2005. Zakaj je prišlo do tega?

To je relativno: zakon namreč poleg prenosov zahteva tudi pokrivanje dogajanja v Državnem zboru in Državnem svetu, celo mednarodno dejavnost DZ, tako da že v tej ozki opredelitvi nalog ni mogoče vseh spoštovati – glede na skromne kadrovske, finančne možnosti.

5. Kaj vas je vodilo pri snovanju sheme?

Vzorčna shema je sestavljena po zgledu sodobnih informativnih kanalov. Gre za odprto shemo, ki se je z uvajanjem novih oddaj začela zapirati, saj so te oddaje dobile stalne termine – tako premiernih predvajanj kot ponovitev. Gledalci so se neprestano pritoževali, da ni sporeda, da ni jasno, kaj bodo lahko videli. Tako smo zasnovali okvirno shemo, ki praviloma velja, ko ni zasedanj, in konec tedna. Začeli smo objavljati tudi bolj natančen, a še vedno okvirjen spored, prilagojen dogajanju v državnem zboru (sejam zbora in delovnih teles). To vedno zapišemo tudi kot opombo sporedu. Kljub temu nas gledalci še vedno opozarjajo, da želijo bolj natančne termine, in se včasih tudi jezijo, ker ob zapisanem terminu na sporedu ni oddaje oziroma rubrike, ki jo pričakujejo. Zgodi se namreč, da v državnem zboru na vrat na nos skličejo kakšno sejo ali pa jo odpovejo, česar pa v spored (denimo na teletekstu ali multimedijem portalu) v tako kratkem času ni mogoče vnesti. Poleg tega nekateri mediji spored zahtevajo že več tednov vnaprej, TV SLO 3 pa ne deluje tako, da bi spored lahko načrtovali tako dolgoročno, včasih zaradi nenadnih sklicev sej sporeda ni mogoče napovedati za nekaj minut vnaprej. Najbolj natančen in verodostojen spored sproti zapisujemo v kravl, kamor čez dan vpisujemo tudi aktualne novice. Tudi sicer je težko spoštovati spored, saj skorajda nikoli ni napovedano, do kdaj bo katera seja trajala.

6. Kaj pa shema z vsebinskega vidika?

Pri sestavi programa je treba upoštevati zakonska določila o obveznih prenosih in posnetkih sej parlamenta ter njegovih delovnih teles, pozoren pa je treba biti tudi na ostala dogajanja v parlamentu. Vsebina se torej vrti okrog dogajanja v parlamentu, ki je vse prej kot predvidljivo. Dolžine zasedanj in vmesnih odmorov ni mogoče predvideti,

parlament pa tudi ne zaseda vedno. Zaradi te nepredvidljivosti TV SLO 3 za razliko od večine ostalih TV-programov deluje po odprti shemi, ki se – kot sem že povedala – dopolnjuje skladno z vzorčno shemo, ki je zasnovana kot 24-urna. Kljub temu, da je nekaj ur na dan oziroma na noč prižgan infokanal, smo morali – če smo želeli narediti celodnevno shemo in program gledljiv – najti ustrezno rešitev. Zato smo program začeli dopolnjevati z oddajami ostalih uredništev TV SLO, sprva pa predvsem z dokumentarnimi oddajami iz bogatega arhiva RTV Slovenija. Ker je TV SLO 3 nastajal dlje časa, in to s pomočjo perspektivne novinarske ekipe, ji je novi kanal dal možnost, da pokaže svoje delo, še kaj več kot tisto, kar se je do tedaj vrtelo na preostalih dveh programih TV SLO. Tako smo imeli javljanja iz državnega zbora, povzetke, debatne oddaje ... Začeli smo združevati svoje oddaje in oddaje ostalih uredništev, pri čemer smo vedno več oddaj lahko pripravljali sami. Programa nismo mogli prepustiti naključju, biti odvisni samo od državnega zbora. Njegovo delo je nepredvidljivo, poleg tega pa si televizija ne more privoščiti črnine na zaslonu – v tem primeru bi bilo škoda programskega prostora. Če strnem – uredniško oblikovane vsebine so posledica potrebe po oblikovanju sporeda oziroma bolj fiksne sheme. TV SLO3 deluje tudi kot nekakšen multimedijski kanal, poleg tistega, kar sami proizvedemo, uporabimo tudi vse informativno gradivo, ki pride na TVS – iz drugih uredništev, tujih agencij, hkrati ponovimo oddaje informativnega programa ter koprskega in mariborskega regionalnega centra.

7. Kako se je spremenil program TV SLO od ustanovitve TV SLO 3? Kaj je drugače, razen da so se parlamentarne vsebine prenesle na svoj program, poleg njih pa lahko spremljamo številne ponovitve ...

Ponovitve so neizogibne, jih je pa veliko manj, kot jih je bilo v začetku, saj pripravljamo vedno več vsebin lastne produkcije. Ponovitev tako ne bi bilo, če bi imeli možnost ustvarjati več lastnih vsebin. To je seveda pogojeno s sredstvi – več sredstev bi omogočilo ustrezno kadrovske zasedbo, predvsem pa bolj odprte roke pri produkciji. Je pa res, da so ponovitve, predvsem dokumentarnih in informativnih oddaj ter oddaj regionalnih centrov vključevali že prvotni načrti, napovedovalo jih je tudi vodstvo RTVS ob vzpostavljanju kanala. Že takrat je tudi njegov razvoj pogojevalo z zadostnimi finančnimi sredstvi. Žal nas pomanjkanje sredstev ovira tudi pri uresničevanju drugih zastavljenih ciljev, tj. oblikovanje zanimivega, atraktivnega, verodostojnega, 'gibljivega'

programa. Uresničene cilje bi pomenilo še bolj celovito pokrivanje dela parlamenta, v tem pogledu pa več bolj obsežnih razprav, pogovornih, interaktivnih, kontaktnih oddaj, vklopov itd. In seveda uresničeno idejo o parlamentarno-informativnem programu.

8. Ali lahko poveste kaj več o tem, o združevanju v parlamentarno-informativni kanal?

Osnovna ideja, ki sem jo zapisala že v elaborate ob nastajanju kanala, je, da se parlamentarne in informativne vsebine združijo v okviru enega kanala. Najbolj enostavno pojasnilo bi bilo, da je marsikdaj težko določiti, kaj je kaj, kaj je informativna in kaj parlamentarna vsebina. A tu so še veliko bolj tehtni razlogi. Menim, da bi bile z združitvijo uredništev in oblikovanjem takšnega kanala obogatili program, vsebine te vrste bi lahko bile veliko bolj kakovostne, poleg tega bi se preostala dva programa TVS sprostila in programski prostor bi dobile nove vsebine, morda kulturne, športne, razvedrilne ... TV SLO 1 bi bila rezervirana za vsebine in žanre nacionalnega pomena, tj. za zahtevnejše vsebine, dokumentarne oddaje, filme ipd., ne toliko za razvedrilne. Enostavnejšo produkcijo, bolj sproščene vsebine, športne, razvedrilne, bi prenesli na TV SLO 2, kjer bi bil program voden. TV SLO 3 bi bil medtem rezerviran izključno za parlamentarne in informativne vsebine. Ostalo bi postopno preselili na splet, tudi seje parlamenta. S tem bi zaprli shemo, med 19.00 in 23.00 pa ohranili prime time. Zaenkrat ostaja pri načrtih za takšno reorganizacijo. V Državnem zboru so imeli posluš za razpravo o tem, vendar se Programski svet RTVS ni uspel opredeliti do tega, saj se je tam o strateških stvareh nasploh zelo malo govorilo. Se pa z odgovorno urednico informativnega programa strinjava, da je to treba storiti, da je združitev parlamentarnega in informativnega uredništva potrebna. Že zdaj se v praksi uredništvu parlamentarnega in informativnega programa vse bolj povezujeta – izmenjujeta avdio-video material, tudi kader ... Potrebna je samo še formalno-pravna opredelitev. Na ta način bi se natančneje opredelilo delo parlamentarnega kanala, približalo temu, kar trenutno program je, formalna združitev parlamentarnega in informativnega programa bi ju le še okrepila. To bi TV Sloveniji ter celotnemu slovenskemu medijskemu prostoru resnično prineslo nekaj več. Kot lahko vidite, TV SLO 3 že s svojim sedanjim delom teži v to smer. Skušamo biti drugačni od drugih, boljši, do novic pristopamo z različnih, tudi drugačnih vidikov kot drugi mediji, prostor dajemo vsebinam, ki drugih ne zanimajo.

9. Menite, da boste v svojih prizadevanjih uspeli?

Za to si prizadevamo, ker bi to resnično obogatilo programe TVS. A potrebna je ustrezna sprememba zakonodaje. Med drugim so potrebne spremembe Zakona o RTVS, ki pa jih v smeri, kot smo si jo zamislili, še ni na vidiku. Ker bi na ta način nastali tematski kanali, bi bilo treba v zakonodaji – v Zakonu o medijih – opredeliti tudi definicijo tematskega kanala. Slovenski medijski prostor namreč tega uradno ne pozna. A zaenkrat ni videti, da bi se karkoli delalo na tem. Politika se s tem ne ukvarja, če pa se – ko se, je pristop po moji oceni premalo strokoven. Potrebne je veliko znanja, strokovnosti, profesionalne avtoritete ...

10. Kaj pa do takrat? Kaj bo s TV SLO 3?

Radi bi še bolj celovito pokrivali delo parlamenta, pripravljali bolj obsežne razprave, pogovorne, kontaktne, interaktivne oddaje, vklope ... Vse to delamo že zdaj, že zdaj imamo na sporedu omizja, intervjuje, kontaktne oddaje ... Vse to pripravljamo in se trudimo ta segment še izpopolniti, da bi zapleten politični jezik čim bolj približali ljudem. Na različne načine, prek različnih žanrov skušamo politične procese, odločitve postaviti v ustrezen kontekst in jih razložiti, pojasniti državljanom, saj same po sebi morda ne nosijo sporočilne vrednosti. To večinoma uresničujemo v okviru pogovornih oddaj z naslovom *Na tretjem ...*, v katerih gostimo politike, avtoritete in strokovnjake z obravnavanega področja, analitike ... Teme pogovorov so vezane na aktualno politično dogajanje, pa tudi na teme, ki so pereče in zanimive dalj časa – bodisi notranje- ali zunanjepolitične, gospodarske, finančne ... Načrtujemo tudi oddajo, v kateri bi razčlenjevali in pojasnjevali teme, točke, ki jih imajo poslanci na dnevnem redu svojih sej. TV SLO 3 je torej že danes parlamentarno-informativni program, saj parlamentarne vsebine (seje državnega zbora, debate o tem) dopolnjujejo informativne vsebine. Je visoko produktiven, sploh glede na kadrovske in finančne razmere. Prav s slednjimi smo največkrat omejeni pri uresničevanju ciljev. Rešuje nas domišljena organizacija dela in kadrov ter dejstvo, da je televizija danes postala računalnik. Tako lahko en človek naredi bistveno več, kot je včasih, lahko je večopravilen. Zaradi drugačnega načina dela lahko naredimo veliko programa z manj ljudmi.

11. Od koga/česa je odvisno, koliko sredstev dobi TV SLO 3? O kolikšnih zneskih govorimo?

TV SLO 3 dobi povprečno 400 tisoč evrov letno. V začetku, ob zagonu programa, smo dobili največ, 550 tisoč evrov za leto dni oddajanja, nato so se sredstva postopoma zniževala, do 400 tisoč evrov. S temi sredstvi TV SLO 3 dela celo leto, ravno toliko jih TVS porabi za produkcijo 10–12 razvedrilnih oddaj. Upam si trditi, da vodstvo vsakemu uredništvu oziroma vsebinam namenja toliko sredstev, kolikor želi, pogosto sredstva razporejajo na podlagi 'simpatij'. Na TVS si je sredstva treba dobesedno izboriti. Če bi v našem uredništvu sredstva razporejali tako, kot se razporeja denar na TVS, bi denar, ki ga dobimo za eno leto, zadostoval zgolj za gole prenose parlamentarnih sej. RTV ne dohaja sodobnih informacijskih tehnologij. To področje se je tako razvilo, da bi se marsikaj dalo narediti veliko ceneje, kot se.

12. Zdi se, da se nikomur ne mudi urediti statusa TV SLO 3 ... Če to ne, je pa zaradi napredka tehnologije (med drugim prehoda na oddajanje v visoki resoluciji) že kar nujna menjava stacionarnih kamer v parlamentarnih dvoranah, ste pred kratkim opozorili.

S predstavniki Državnega zbora se že dlje časa pogovarjamo o tem in preučujemo možnosti, tudi o načinu in viru financiranja, saj gre za veliko in drago investicijo. Razmišljamo o uvedbi novih pravil pri uporabi avdiovizualnega gradiva za druge medije. Ocenjujemo, da bi drugim medijem začeli zaračunavati dostop do tega gradiva, zdaj je to namreč brezplačno. Le tako bi lahko ustrezno vzdrževali in obnovili opremo za snemanje v Državnem zboru. Določitev cenika nam omogoča 6. člen Zakona o RTVS. Prvič je v kamerni sistem investiral Državni zbor, RTVS pa v režije, kadre in vzdrževanje. Zdaj v Državnem zboru trdijo, da nimajo zakonske osnove za menjavo kamer, ima pa zato RTVS v zameno za to, da postavi nove kamere in obnovi sistem, možnost zahtevati, da vsi uporabniki prispevajo sredstva za obnovo in vzdrževanje.

13. V čem vidite dodano vrednost, ki jo TV SLO in slovenskemu medijskemu prostoru prinaša parlamentarni kanal?

TV SLO 3 je prinesla pomembno dodano vrednost, tj. pluralnost. Zagotavlja manj vpliva politike. Novinarsko delo je namreč vselej subjektivno, s prenosi, ki jih zagotavlja TV SLO 3, pa ne moreš nikomur vzeti besede, nobeni strani – vsaka stran lahko pove svoje mnenje. To je za Slovenijo izrednega pomena, saj je majhna država, hkrati pa ideološko še vedno zelo ozka. TV SLO 3 je pospešil digitalizacijo TVS, spodbudil je razmišljanje o sodobnih tehnologijah, o novem načinu dela.

14. Ali pri svojem delu vendarle doživljate politične pritiske? Kako je z očitki o politični opredeljenosti? Najbrž so tovrstni očitki pri programu s pretežno političnimi vsebinami skoraj neizogibni ...

Takšne odzive bi bilo zaradi narave programa pričakovati – politika je zelo občutljivo področje, prav tako njeni privrženci in simpatizerji. Vendar moram reči, da posebnih pripomb o morebitni pristranskosti nimamo. Ne gledalci ne politika na nas ne naslavljajo pritožb o tem. Popolnoma brez njih ne gre, a splošno gledano s tem – ne s pripombami ne s političnimi pritiski – nimamo težav. Morda je to prav posledica skrbno pripravljene programske sheme oziroma programske politike. Pri tem se trudimo vzpostaviti ravnotežje, enakovredno zastopati koalicijo in opozicijo, levo in desno, če hočete, zagovornike in nasprotnike neke teme ... Ostajamo čim bolj objektivni, trudimo se tematiko čim boljše in čim bolj kakovostno predstaviti ljudem, jim jo približati, narediti zanimivo in gledljivo. V avtorskih oddajah interpretativne zvrsti, kot je denimo *Satirično oko*, pa se lahko zazna opredeljenost. Zagotovim lahko, da še tam dajemo prednost uravnnoteženosti.

15. Kako ste zadovoljni z odzivi gledalcev? Kakšna je gledanost? Je zadovoljila vaša pričakovanja?

Glede na vložek v kanal je gledanost fenomenalna. Po meritvah gledanosti, ki jih za RTVS izvaja agencija AGB Nielsen, smo se v letih 2010/2011 uvrstili na šesto mesto med domačimi in tujimi televizijskimi kanali. Odkar se je zamenjalo vodstvo RTVS in TVS, so se zmanjšala vlaganja v program, sočasno so začeli oddajati novi televizijski

programi; to je privedlo do tega, da se je TV SLO 3 nekoliko znižal delež gledalcev. Vsekakor je boljša gledanost, odkar je večja pokritost s signalom TV SLO 3, torej od prehoda na digitalni sistem oddajanja. Najbolj so gledane pogovorne oddaje, zlasti kontaktne, ter oddaja Žarišče. Z njo že znane vsebine po zgledu in sistemu sodobnih 'news kanalov' oblikujemo in posredujemo v novi formi. Težko bi rekla, da je gledanost povezana z uvajanjem novih vsebin, da je večja, odkar v program vnašamo več uredniško oblikovanih vsebin. Takšna ocena bi bila precej subjektivna. Še vedno se pojavljajo pripombe, da je preveč ponovitev. Sicer pa je krivulja gledanosti prek leta precej standardna – navadno sta gledanost in delež nižja čez poletje. Kljub prizadevanjem za pripravo bogatega programa namreč dopusti naredijo svoje, to je še vedno čas 'kislih kumaric'. Publika nam torej že standardno oklesti poletni čas, upam pa si trditi, da je zanimanje za naš program pogojeno tudi s splošnim (ne)zadovoljstvom ljudi s politiko oziroma politiki, stanjem v državi, odvisno je tudi od morebitnih volitev, referendumov ipd.

PRILOGA C: TRANSKRIPT INTERVJUJA S KARMEN UGLEŠIČ, TISKOVNO
PREDSTAVNICO DRŽAVNEGA ZBORA (12. SEPTEMBER 2011)

1. Kako poteka vaše sodelovanje (sodelovanje služb Državnega zbora in poslanskih skupin) s parlamentarnim kanalom?

Sodelovanje med TV SLO 3 in DZ (zlasti njegovo Službo za odnose z javnostmi) je vse od ustanovitve programa izjemno dobro. Obe instituciji sta na začetku delovanja podpisali dogovor o delu, ki je opredeljeval obveznosti obeh partnerjev, saj se zavedamo, da bomo le ob najboljšem sodelovanju lahko gledalcem, državljanom in državljanke omogočili kakovostno spremljanje sej, tako plenarnih kot sej delovnih teles.

2. Lahko to pojasnite bolj konkretno?

SOJ redno (dnevno) obvešča TV SLO3 o napovedih dogodkov v Državnem zboru (sklici sej, vabila). Prav tako TV SLO3 takoj obvestimo o napovedanih spremembah, tako da lahko program čim prej prilagodijo našim spremembam. Težava za izvajalca prenosov je v tem, da se seje delovnih teles včasih sklicujejo zelo na hitro, predstavljajo, odpovedujejo, nikoli pa ni vnaprej znano, koliko bo katera seja trajala. Zato je potrebna hitra odzivnost obeh strani, da TV program ne trpi preveč.

TV SLO 3 s svojim programom presega stroge zakonske okvire in iz Državnega zbora prenaša (neposredno ali v posnetku) tudi druge dogodke: izjave za javnost, novinarske konference, otvoritve razstav, koncerte, otroški parlament, mednarodne konference, ... Tako so ob pripravi večjih dogodkov (slavnostnih sej, otvoritev razstav ...) sodelavci TV SLO3 vedno vabljeni na naše interne sestanke, kjer upoštevamo njihove predloge, zahteve, vključno z zahtevami in omejitvami tehnike.

3. Ste morda, odkar deluje TV SLO 3, opazili kakršnekoli spremembe, na primer pri delovanju Državnega zbora, pri poznavanju te institucije pri ljudeh ipd.?

Zaradi delovanja TV SLO3 in neposrednih prenosov je prišlo do nekaterih sprememb pri delovanju tako služb Državnega zbora kot poslank in poslancev. V zadnjih letih smo dosegli, da se predsedniki delovnih teles pri sklicevanju sej ozirajo tudi na to, da seje, če je le mogoče, sklicujejo v sejnih sobah, iz katerih je omogočen TV-prenos. Poslanke in poslanci upoštevajo nenehno prisotnost kamer in mikrofonov v sejnih sobah, naučili so se nastopati. Nimamo pa analiz, ali in kako so neposredni prenosi vplivali na kakovost in dolžino sej.